

R. P. R.



BIBLIOTECA CENTRALA

UNIVERSITARA

DIN

BUCURESTI

78428

Nr. Inventar 104624 / Anul 1956

Sectia Depoz. I Nr. 78428

N=1163 / MT / 2 / VI / 1810  
78428

W. SHAKESPEARE

No. 3033

# ANTONIU ȘI CLEOPATRA

TRAGEDIE IN 5 ACTE

TRADUSĂ IN ROMĂNEȘTE

DE

SCARLAT ION GHICA

226307

104624



BUCUREȘCI

TIPOGRAFIA „GUTENBERG” JOSEPH GÖBL

23, STRADA DOAMNEI, 25

1893



48428  
C104624

9953

RC 6/1/01

1956

**B.C.U. Bucuresti**



**C104624**

ANTONIU ȘI CLEOPATRA

---



## PERSOANELE REPRESINTATE

---

|                     |   |  |
|---------------------|---|--|
| MARCU ANTONIU       | } | Triumvirii                                   |
| OCTAVIU CESAR       |   |  |
| M. AEMILIUS LEPIDUS |   |  |
| SEXTUS POMPEIUS     | } | Amicii ai lui Antoniu                        |
| DOMITIUS ENOBARBUS  |   |  |
| VENTIDIUS           |   |  |
| SCARUS              |   |  |
| DERCETAS            |   |  |
| DEMETRIUS           |   |  |
| PHILON              |   |  |
| MECAENAS            | } | Amicii ai lui Cesar                          |
| AGRIPPA             |   |  |
| DOLABELLA           |   |  |
| PROCULEIU           |   |  |
| THYREUS             |   |  |
| GALLUS              | } | Amicii ai lui Pompei                         |
| MENAS               |   |  |
| MENEKRATES          |   |  |
| VARIUS              |   | General al lui Cesar                         |
| TAURUS              |   | General al lui Antoniu                       |
| CANIDIUS            |   | Ofiter al lui Ventidius                      |
| SILIUS              |   | Un ambasador al lui Antoniu, pe langa Cesar. |
| EUPHRONIUS          | } | Suita Cleopatrei                             |
| ALEXAS              |   |  |
| MARDIAN             |   |  |
| SELEUCUS            |   |  |
| DIOMEDES            |   |  |
| Un ghicitor         |   |  |
| O paiaza.           |   |  |
| CLEOPATRA,          |   | Regina Egiptului                             |
| OCTAVIA,            |   | Sora lui Cesar, sotia lui Antoniu            |
| CHARMIAN            | } | Femei din suita Cleopatrei                   |
| IRAS                |   |  |

*Ofiteri, eunuci, soldati, vestitori si alti urmași.*

Scena se petrece in diferite parti ale Imperiului Roman.

---

## PREFAȚA

---

Acastă tragedie a fost scrisă probabil pe la 1608; ea coprinde evenimentele unui timp destul de lung, adică de la împărțirea în trei a imperiului la mórtea lui Brutus în anul 41 înaintea erei nóstre, până la definitiva răsturnare a dinastiei Ptolemeilor în anul 23; caracterele și incidentele sunt luate aprópe textual din Plutarch. Caracterul Cleopatrei Egipteanca, voluptósă, vie și seducétóre, e plină de poezie; dar caracterul lui Antoniu este descris cu o măestrie neîntrecută, descrierea începe deja în tragedia intitulată «Iuliu Cesar» unde îl vedem ca un om ușor și cărui îi plac petrecerile, de o înfățișare plăcută cu spiritul viu și inteligent, dar focul tinereței și ambițiunea îl făceaă să și restrângă gusturile de desfrânare, însă în această piesă fiind mai înaintat în vîrstă, stăpân pe avere considerabilă și avënd regî care îi se închina, a dat curs liber desfrâului și a sacrificat tot poftelor nesătule, însă cu tóte cusururile acestea păstrează vitejia, generositatea și poezia unui suflet măreș.

---







## ACTUL ÎNTĂIU

### SCENA I

*Alexandria — O cameră în palatul Cleopatrei*

Demetriu și Philon

**PHILON.** Zău ! Generalul nostru împinge prea departe  
Nebuna lui iubire : scânteetorii ochi  
Ce'atât de des lucit'au în fruntea bătăliei  
Asemenea lui Marte, ađi cată înapoi  
Și jocul și'l consumă sorbind cu voluptate  
O smedă frumusețe : iar inima lui mândră  
Ce'n focul bătăliei făcea să crape zăua  
Pe peptu'î, domolită, acuma e uneltă  
De recorélă numai unei țigănci lascive  
De poftă 'nvăpăiată ! Dar iată'l că sosește.

(Intră Antoniu și Cleopatra cu  
suitele lor; enuncii o apără)

Privesce'l cu băgare de sémă ș'ei vedea  
Cum din trei\*) stâlpi ai lumii e unul ce-a ajuns  
Păiațul unei curve: veđi dacă nu'î așa!

**CLEOPATRA.** De mă iubesci, ah! spune'mi cât mă iubesci

**ANTONIU**

Iubirea

Ce suferă măsură e slabă și săracă

\*) Unul din triumvirii.

M

CLEOPATRA. Voi să cunosc hotarul iubirei ce pot da.

ANTONIU. Va trebui atuncea un nou cer să descoperi,  
Ș'o lume nouă în care stăpână să domnescă.

(Intră un servitor)

SERV. Sosit'au vești din Roma.

ANTONIU Fii scurt că mi's urite

CLEOPATRA. Ascultă-le, Antoniu: e mâniașă pôte  
Iar Fulvia pe tine, sau iarăși, cine scie  
Trimis'a spânul Cesar porunca'i suverană  
«*Așa să faci saũ alt-fel*» «*Te du și cucerește*  
«*Acest regat, p'acela te du și'l liberéză.*  
«*Su,une-te căci alt-fel de noi ești osândit.*»

ANTONIU Ce diçi iubită?

CLEOPATRA. Pôte, și'mi vine chiar s'o cred.

Nu trebuie să 'ntârđii mai mult aici, chemarea

Venindu'ți de la Cesar, Antoniu, dec'i ascultă'l.

Dar unde e 'nfruntarea, de Fulvia trimisă?

M'inșel, điceam de Cesar, sau chiar de amêndoi?

Să vie dar trimișii. — Pe tronu'mi de regină

Iți jur, roșesci Antoniu! acest avênt de sânge

Se dă prinos lui Cesar, sau ast-fel își plătesce

Obrazu'ți datoria rușinei când te cêrtă

Cu vocea'i țipătore cea Fulvia? — Trimișii!....

ANTONIU. Cufundă-se în Tibru și Roma și Romanii!

Dărâme-se și bolta cea 'ntinsă a 'mpărăției!

Aici e universul meu! — tôte cele-l'alte

Regate sunt țêrênă; pământul gunoios

Nutresce d'o potrivă pe vite și pe ómeni!

Suprema vieței fală constă întru acêsta,

(O sêrută)

Când dêr douê ființe ca noi împerechate

In stare sunt s'o facă, eau martur lumea 'ntrégă

Să spună, fără frică, că suntem fără sêmên.

CLEOPATRA. Minciună minunată! Atunci să mi se spuie

De ce'a luat pe Fulvia de n'o putea iubi.

Aș fi ce nu'so próstră, ear el tot el rêmâne!



ANTONIU. Tot el de Cleopatra pus ânsă în mișcare.  
Acum, regină scumpă, în numele iubirei  
Ș'al dulcelor ei ore, să nu ne perdem vremea  
Cu vorbe neplăcute: o singură minută  
Din existența, noastră n'ar trebui să trecă,  
Lipsită de avântul unei plăceri tot nooi!  
Diseară cum petrecem?

CLEOPATRA. Să vie-ambasadorii!

ANTONIU. Gâlcevitore Dómnă, cui tot îi șede bine!  
Dojana și blândețea și rîsul ca și plânsul;  
La care pasiunea din respuseri se luptă  
Să pară mai frumósă mândrindu-se cu tine!  
Nici un trimis afară de cât pe tine însu'ți.  
Și singuri ne vom duce pe stradă astă nópte  
Să observăm poporul în felul lui de traiu!  
Vin' dulcea mea Regină, dorința asta însă'ți  
Eri nópte-ai exprimat'o. — Lăsați-mă în pace.  
(Es Antoniu și Cleopatra cu suitelelor).

DEMETRIU. Puțină curtenie vėdesce pentru Cesar!

PHILON. Antoniu câte-o dată când nu mai e Antoniu  
Iși uită demnitatea'ă firéscă de purtare  
Ce prinde pe Antoniu.

DEMETRIU. Destul de rău îmi pare  
Că dēnsul face singur să se adevéscă  
Bârfelile murdare ce'l zugrăvesc la Roma.  
Cum îl vėduiú aicea: dar să sperăm că mâine  
Vede-a-vom fapte 'nalte. Cu bine și odihnă.  
(Es).

SCENA II. — (O altă cameră)

Charmian. — Iras. — Alexas și un ghicitor

CHARMIAN. Stăpâne Alexas, dulce Alexas, Alexas, ce le  
sciú pe tóte, Alexas, tu, aprópe a tot pu-  
tinte, unde este ghicitorul pe care l'ai lău-  
dat Reginei? Ah! d'aș cunósce pe acel



bărbat, pe care, ȳică tu, că am să'l eau, și care are să'și încarce córnela cu cunună.

ALEXAS. Hei! ghicitor!

GHICITOR. Porunca?

CHARMIAN. Acesta este omul?

Tu ești acela care pe tóte le cunoscă?

GHICITOR. În tainile din cartea naturei, fără margină  
Cătesc și eu puține.

ALEXAS. Arată'i palma dără.

(Intră Enobarbu).

ENOBARBU. Aducă-se festinul și vinuri îndestule  
Să bem în sănătatea frumoșei Cleopatra.

CHARMIAN. Ursită norocóșă pređi'mă, amicul meu...

GHICITOR. Cum o prevăd voiă spune, dar după plac nici  
[cum.

CHARMIAN. Prevăde-o dar plăcută, de bucurie plină.

GHICITOR. Vei fi și mai frumoșă de cât arăți acuma.

CHARMIAN. O să m'ingraș atuncea, voiesce el să ȳică.

GHICITOR. Ba nu, la bētrânețe te vei sulemenii.

CHARMIAN. Sbărcelele ferii m'ar!

ALEXAS. Nu'i turbura prevăđul.

GHICITOR. Mai iubitóre'n viață vei fi de cât iubită.

CHARMIAN. D'ași sci una ca asta, cu bēturi mai bine  
Ficatul 'mă-aș aprinde!

ALEXAS. 'ȳi-am spus o-dată, tacă.

CHARMIAN. Bine, spune'mă ceva după pofta inimei: să mă  
mărit cu trei împărăți într'o diminéță, și  
să rămăiă vėduva a cător trei pe rând; să  
nasc un copil la vėrsta de cincă-ȳeci de ană,  
căruia să se închine chiar Irod, Regele Judei;  
fă-mă să iau pe Octaviu Cesar și să mă  
fac una cu stăpăna mea.

GHICITOR. Ceva mai mult trăi-vei de cât stăpăna ta.

CHARMIAN. Eă bravo! e mai bine de cât nimic și asta!

GHICITOR. Și ȳile mai ferice vėđut'ai în trecut,  
De cât d'aci nainte.

- CHARMIAN. Avea-voiū dar pe semne,  
Copii fără de nume, dar spune'mi cel puțin,  
Cam câte vor fi fete și câți vor fi băieți?
- GHICITOR. Un milion chiar, dacă din câte poște ai  
Cu pântecii ar fi tóte și tóte roditóre.
- CHARMIAN. Nebunule, sfârșesce: te ert,—ești vrăjitor.
- GHICITOR. Ce cređi că doru'ți numai cearceaful ți'l cunósce?
- CHARMIAN. Ei lasă să ghicéscă acuma și lui Iras.
- ALEXAS. Toți vrem să ne cunóschem pe rând ursita nóstră!
- ENOBARBU. Sciu pentru mine unu, că parte am diseară.  
Să merg beat la culcare.
- IRAS. Privesce'mi palma, care  
Pređice castitatea.
- CHARMIAN. Întocmai precum Nilul  
A fómete pređice când unda'i vine mare.
- IRAS. Ei aș! tu, n'ai cădere, tovarășă nebună  
A patului de nópte, să'mi prevestesci ursita.
- CHARMIAN. Ce? adică dacă o palmă unsurósă nu'i semn  
de belșug, atunci în adevăr nu mă pricep  
nici să mă scarpin la ureche. Rogu-te nu'i  
pređice de cât așa un noroc mai de rând.
- GHICITOR. La amëndouă întocmai s'asémănă norócul.
- IRAS. Dar cum?—mă deslușeșce.
- GHICITOR. Cât pot să spuiū grăit'am.
- IRAS. N'o să am mai mult noroc de cât dënса, nici  
măcar cât un lat de mână?
- CHARMIAN. Ei, și de ai avea cât un lat de mână mai  
mult noroc de cât mine, cam din ce parte  
'l-ai lua?
- IRAS. Or unde, afară numai de pe nasul bărbatului meu.
- CHARMIAN. Dómne feresce de mai rău! Alexas, vino, —  
spune'i ursita lui, — iute, ursita lui. — Te  
rog, dulce Isis, fă ca să ia o nevastă ne-  
putinciósă; ș'apoi să móră acésta și să ia  
alta mai rea, și iar alta, până ce în sfârșit



cea mai rea din toate să'l urmeze rîdînd la mormînt; bună Isis, ascultă această rugăciune a mea, chiar de'mi vei refusa altădată cînd îți voi cere ce-va mai important, bună Isis, te rog, ascultă-mă.

- IRAS. Amin. Bună deită, ascultă această rugăciune a poporului tîu. Căci precum este un lucru de jale, a vedea un bărbat cum se cade cu o nevastă ușoră, tot ast-fel este păcat să veđi un ticălos care să rămăie neînșelat, scumpă Isis, fă cum e bine, și dă'i norocul după cum i se cuvine.
- CHARMIAN. Amin.
- ALEXAS. In adevăr, dacă le-ar sta în mână să'mi puie córne, s'ar face ele curve numai în scopul acesta.
- ENOBARBU. Tăceți, Antoniu vine.
- CHARMIAN. Nu dînsul, ci Regina.  
(Intră Cleopatra).
- CLEOPATRA. Văđutu'mi-ați stăpânul ?
- ENOBARBU. Nu, Dómnă.
- CLEOPATRA. Nu era.  
Aici cum-va ?
- CHARMIAN. Nu, Dómnă.
- CLEOPATRA. Era destul de vesel  
Cînd il isbi d'o-dată o tainică gîndire  
De cele despre Roma. Ascultă, Enobarbe.
- ENOBARBU. Ce porunceșce Dómnă ?
- CLEOPATRA. Mi'l cată și mi'l adu aici. Alexas unde'î ?
- ALEXAS. Aici sunt, la poruncă. Măria sa sosese.  
(Intră Antoniu cu un trimis  
din Roma și alți urmași).
- CLEOPATRA. Să nu'l băgăm în sémă: iar voi, veniți cu mine.  
(Es Cleopatra, Enobarbu, Alexas,  
Iras, Charmian, ghicitorul și suita).



TRIMISUL. Soția voastră Fulvia venit'a cea d'ânteiū.  
Pe câmpul de bătaie

ANTONIU. Cum ôre, în potriva  
Lui Luciu al meu frate ?

TRIMISUL. Da, dar răsboiul cela  
Sfârșitu-s'a îndată, căci din împrejurări  
Venind la împăciuire cu ôstele unite  
Pornit'au împotriva lui Cesar, care'n luptă  
Mai fericit ca dênșii la prima 'ncăerare  
Și isbuti să'i dee afară de la noi.

ANTONIU. Prea bine. Și ce rele mai mari afla-vom încă?

TRIMISUL. Pe cel ce le aduce mai crunt apasă ele  
De sunt rēu făcētore aceste sciri, stăpâne!

ANTONIU. Când se 'ndreptéză póte la proști orī la nebuni;  
Urméză: căci trecutul il iau puțin în sémă.  
Așa 's făcut, acela ce'mi spune adevērul  
De mi-ar grăi de mórte chiar e lingușitor.

TRIMISUL. O veste și mai cruntă am încă: Labienus  
Cu Parthiī stăpānit'a din Asia cuprinsul  
Pân' la Euphrat, cu fală desfășurând și steagul  
In Syria, în Lydia și pân' în Ionia:  
Pe când.....

ANTONIU. Antoniu însă voesci să dicit.

TRIMISUL. Stăpâne.....

ANTONIU. Vorbesc fără 'ncunjur, și tot ce spune lumea:  
Dă nume Cleopatrei precum îi dau la Roma,  
Ca Fulvia vorbindu'mi îți bate joc de mine:  
Greșelile impută'mi cu-aceiași libertate  
Ce pot să dea unite francheta cu veninul  
Cresc erburile grele când Crivățul nu bate  
Nenorocirea însă când ne e 'mpărtășită  
Se 'ntinde 'n fața noastră ca câmp de arătură!  
Să ne vedem cu bine!

TRIMISUL. Vi se 'mplinescă voia.

(Ese trimisul)

- ANTONIU. Chemați acum pe-acela cu veste de la Sicyon
- I-îl SERVIT. E vr'unul dela Sicyion p'aicea între voi?
- 2-lea SERVIT. Așteptă, înălțime, buna voința voastră.
- ANTONIU. Să vie! Trebuie să sfărăm acest lanț  
In care cu putere Egyptul m'a încins;  
(Intră un alt trimis)  
Or mă voi perde ast-fel în patima acesta  
Ce cauți, — cum te chiamă?
- TRIMISUL. Ah! Fulvia, stăpâne,  
Soția voastră ți mórtă.
- ANTONIU. E mórtă? unde spune?
- TRIMISUL. La Sicyon. De bóla'i cea lungă, și de alte  
Mai serióse lucruri acesta vè va spune.  
(I dă o scrisóre)
- ANTONIU. Destul.  
(Ese vestitorul)  
Un suflet mare sburatu-a! — dorisem  
Adese orî acesta: dar ce disprețul nostru  
De lângă noi alungă, ades ne dă dorința  
Din nou, să se întórcă; plăcerea cea de astădi  
Scădënd cu mersul vremei devine o durere;  
Acum că nu mai este îmi pare bună, mâna  
Ce-o 'ndepărta 'nainte ar vrea să o recheme.  
Din brațele acestei Regini încântátóre  
Am să mă smulg îndată: sub lenea mea clocesc  
Zecimî de miî de rele, mai crunte de cât tóte  
Câte-am putut cunósce. Hei! Enobarbe  
(Intră Enobarbu)  
Dómne
- ENOBARBU. Sunt la porunci.
- ANTONIU. De grabă să plec d'aicea cată.
- ENOBARBU. Atuncea tóte femeile au să móră; vèdurăm  
cât de sdrobitóre este pentru ele cea mai  
mică supërare; dacă plecăm d'aicea mor  
tóte.
- ANTONIU. Trebuie să plec.



ENOBARBU. Dacă este o necesitate absolută, atunci trebuie să le lăsăm să móră: e păcat ânsă să le lepădăm pentru nimic; cu tóte astea ânsă, când e să alegem între ele și o afacere de stat mare, nu trebuie să ținem sémă de dênsele. Cleopatra, cât o afla de acésta, va muri imediat; am vëđut'o murind de douë-đeci de orï pentru mai puțin; în adevër, îmi vine a crede că este un farmec óre-care în mórté, careï produce o sensație agreabilă, atât de gata e tot-d'auna să móră.

ANTONIU. Este șirétă peste măsură.

ENOBARBU. Dómne feresce! pasiunile ei se compun numai din părțile cele mai curate ale unui amor pur: nu putem đice că gemetele și lacrămile ei sunt vënt și apă, dar totuși dá nascere la nisce furtunï mai mari de cât se pomenesc chiar în calendare: nu pot crede că face acésta din șiretenie căci altmintrelea ar făuri plóia mai bine de cât Jove.

ANTONIU. Ah! ce bine ar fi fost de n'ași fi vëđut'o 'n viață.

ENOBARBU. Atuncea, Dómne, 'ți-ar fi rămas necunoscută una din operile cele mai minunate ale naturei, de care, dacă nu te-ai fi bucurat, îți perdeai tótă munca vieței.

ANTONIU. Fulvia a murit.

ENOBARBU. Ce?

ANTONIU. Fulvia a murit.

ENOBARBU. Fulvia?

ANTONIU. E mórtă.

ENOBARBU. Atuncea, stăpâne, oferă đeilor un sacrificiu spre mulțumire. Când le place să ea pe nevasta unui om, îi dovedesc că de óre-ce



sunt croitori, în lume care pot să-și facă haine nouă când cele-l'alte s'au învechit, trebuiesc să se mângâe. Dacă n'ar mai fi în lume altă femeie acuma că Fulvia s'a dus, atunci în adevăr trebuia să suferi, și lucrul ar fi fost aprópe jalnic; dar acéstă durere a D-tale își are consolația gata, căci din vechea cârpă ți se face o haină nouă: și chiar într'o cêpă găsești destule lacrămî ca să-ți plângi nenorocirea.

ANTONIU. Afaceri de stat, începute de dênsa nu'mî mai permit să lipsesc.

ENOBARBU. Pe când acelea ce le-ai început d-ta nu se pot face în lipsa-ți, mai cu sémă cele relative la Cleopatra, care nu pot exista dacă te duci.

ANTONIU. Cu ast-fel de responsuri ușóre, încetéză. Vestesce dar îndată pe ofițerii noștri. Pe când voiú spune însu'mî Reginei, în persónă, De grabnica plecare, rugând'o să mă lase. Nu este numai mórtea soției mele, crede, Ce mă zoresce ast-fel să mă întorc acasă, Dar și scrisori trimese de devotați prieteni La Roma mă rechémă. Pompeiu Sextu astăzi Pe Cesar îl sfidédă, și mările întinse Li sunt împărăția: poporul schimbător, Ce dese orî nu-și pune iubirea în acela Ce-o merită în viață, ci numai când dispore, Incepe să încarce pe fiu cu demnități Ce cuvenite numai părintelui erau. El s'a înălțat acuma prin nume și putere Și e mai 'nalt de sigur prin marea-i vitejie Fiind ostaș de frunte; de merge înainte Amenința-va zidul nestrémutat al lumiei.

Sunt lucruri ce s'asămăn' cu părul cel de cal \*)  
 Ce au de mult viață, de și n'au pôte încă  
 Otrava cea de șerpe. Comunică porunca  
 Ce'ți dau, acelor care ne sunt supuși aicea:  
 Că vom pleca îndată le spune.

ENOBARBU.

Merg îndată.

(Es).

✦ SCENA III

Cleopatra, Charmian, Iras, Alexas

CLEOPATRA. Dar unde e Antoniu?

CHARMIAN. Nu'l am vădut d'atuncea.

CLEOPATRA. Veđi unde e,—ce face,—cu cine'i;—să nu scie  
 Că ești trimis de mine; de veđi că'i trist îi spune  
 Că sunt bolnavă, tristă, și iute te întorce.

(Ese Alexas).

CHARMIAN. Domnița mea, îmi pare că de'l iubești din suflet  
 Nu e acesta calea să fii de el iubită.

CLEOPATRA. Ce trebuia atuncea să fac, și n'am făcut?

CHARMIAN. Fă'i după plac în toate, nu'i refusa nimica.

CLEOPATRA. Vorbești ca o nebună, așa l'aș pierde tocmai.

CHARMIAN. Nu'l chinui atâta, adese ori urăm.  
 P'acel de care singuri avem mai mare tēmă.

(Intră Antoniu).

Dar eată și Antoniu.

CLEOPATRA. Sunt tristă, indispusă.

ANTONIU. Mă întristédă vestea ce'ți sunt silit s'o spun.....

CLEOPATRA. Ah! Charmian, dă'mi mâna să plec—îmi vine rău;  
 Nu pot rămâne ast-fel și firea'mi sdruncinată  
 Nu va putea să rabde.

ANTONIU. Iubita mea Regină.....

CLEOPATRA Te rog, stai mai departe.

\*) O credință populară, că părul de cal lăsat în apă murdară,  
 se schimbă într'un verme.

104624





- ANTONIU. Ce póte fi acésta?
- CLEOPATRA. Din ochi'ți se cunósce că ai o veste bună.  
Poți să te duci. Ce spune femeia măritată?  
De ce îți dete voie să vii încóce óre?  
Ear ca să nu mai ȃică că eu te țin aicea  
Te du, căci n'am putere asupra'ți, ești al ei.
- ANTONIU. Nu, jur pe ȃei puternici.
- CLEOPATRA. Ah! fost-a vr'o Regină  
Trădată pân'acuma așa grozav? Eu, însă  
De la 'nceput ghicisem trădarea.
- ANTONIU. Cleopatra.....
- CLEOPATRA. D'ai face jurăminte să sdruncine pe ȃei  
Din tron, eu, cum aș crede că'mi vei păstra  
[credință  
Când 'ți-ai trădat nevasta? Ah! cât sunt de  
[neună  
D'a fi căđut în lațul de jurăminte góle  
Ce singure se calcă prin faptul că le juri!
- ANTONIU. Iubita mea Regină.....
- CLEOPATRA. Nu căuta acuma să te scuzeđi că pleci;  
Ci ȃim'i adio, plécă. Când mă rugai să stai  
Atunci aveai cuvinte, atunci nu vrei să pleci;  
Vedeai eternitatea în buzele și'n ochi'mi  
Și p'ale nóstre fețe unite fericirea;  
Din noi, ah! nici o parte nu ne părea să fie  
Atâta de sěracă să nu cuprindă 'ntręna  
A cerului făptură; tot ast-fel e și astăđi?  
Ori nu? Sau, tu, ostașul cel mai vítéz din lume  
Ajuns'ai mincinosul cel mai vestit.
- ANTONIU. Cum, Dómnă?.....
- CLEOPATRA. D'aș fi bărbat, mă crede, că iute ai afla  
Că e'n Egiptet âncă o inimă ce bate.
- ANTONIU. Ascultă-mě Regină:  
Nestrămutata, aspră a vremilor cerință  
Mě chiamă ađi a casă, dar inima 'mi rěmâne

Întregă lângă tine. Italia străluce )  
 De spadele 'nchinatē resboiului civil:  
 Pompeiū este aprōpe de ale Romei porți:  
 Puterile egale a ambelor partide  
 Născute la acelaș cămin, acelaș lēgān  
 Dau vrajbelor ardōre; cei erī priviți cu urā  
 Ađi întăriți ajuns'au iubiți. Pompeiū proscrisul  
 Bogat cu umbra cinstei a celui-l'alt Pompeiū  
 Incet se introduce în inimile celor  
 Nemulțumiți cu starea de ađi, al căror număr  
 Din ți în ți tot crește, pe cari i-a obosit  
 O pacinică-așteptare, și's gata s'isbucnescă  
 La cea d'ântāi schimbare. Cuvīntul cel mai  
 [tare

Ce ducerea 'mī zoresce și pentru care sper  
 Că fi-vei mulțumită e mōrtea soței mele.

CLEOPATRA. Cu tōte c'a mea vērstā nu m'a oprit d'a face  
 Copilării, eu, totuși nu s'ntratāt copilā  
 Sā mē încred 'n spusa'ti că Fulvia a murit

ANTONIU. Regina mea; e mōrtā, privesce și citește  
 Când vei avea plăcere ce certurī a urzit,  
 Aici citește unde și cum a murit dēnsa.

CLEOPATRA. E falsă-a ta iubire, căci unde sunt acele  
 Sfințite vase 'n care ar trebui să curgā  
 O undā întristată? Acuma vēd, vēd bine  
 Prin a Fulviei mōrte a mea cum o să fie  
 Cu lacrimi primitā.

ANTONIU. Ah! nu'mi mai fă muștrare  
 Ci catā de pătrunde ce planuri am făcut,  
 Pe cari după părerea ce vei rosti le-oi pune  
 În lucru sau le sfarām. Pe-a cerului căldură  
 Ce 'nvăpăiađā Nilul și rodnicu'i nomol  
 Jur că d'aci porni-voi soldatul tēu și robu'ti  
 Decis după plăcerea'ti a face or resbel  
 Or pacea 'n tōtā lumea



CLEOPATRA. (Către Charmian) Vin! tae'mî cingătórea  
Sau las'o, căci 'mi-e bine și rău tot de o dată;  
Așa 'i plac lui Antoniu.

ANTONIU. Prea scumpa mea Regină  
Fii bună și te 'ncrede în dragostea deplină  
Acelui ce-o va pune la o 'ncercare mândră.

CLEOPATRA. Ah! Fulvia ea însuși îmi dă îndemn d'a crede.  
Te 'ntórce iar încolo spre a putea s'o plângi;  
Adio ți, spuindu'mî că verși aceste lacrimi  
Căci părăsesci Egyptul: prefă-te cât mai bine  
Ca jocul tēu să pară curat ca adevărul.

ANTONIU. Mă faci să'mî perd răbdarea, te rog dér în-  
[cetădă

CLEOPATRA. Te știu că ești mai meșter, dar tot e bun și  
[asta

ANTONIU. Pe spada mea!

CLEOPATRA. Pe scutu'ți! urmădă, e mai bine  
Dar nu'i perfecțiunea! Ia veđi, Charmian, ce fel  
Acest Roman, nepotul lui Hercul \*) se sileșce  
Să semene 'n purtare strămoșului, te rog.

ANTONIU. Silit să plec sunt, Dómnă...

CLEOPATRA. O vorbă numai, Dómnne :  
Ne despărțim acuma... Nu vreau să spui acésta :  
Ne-am iubit odată... Nicî asta nu 'mi e gândul  
Căci tu cunoscî mai bine d'a fost așa cum  
[spun.....

Aș vrea să ȃic că mintea și sufletu'mî sunt pline  
De tine, ah ! Antoniu, deși uitată sunt.

ANTONIU. De n'ar fi ușurința supusa ta, precum  
Se 'nchină tóte ție, aș ȃice că tu însuți  
Ești ușurința, Dómnă.

CLEOPATRA. Dar crâncenă e lupta  
Să o păstređi în suflet cu chin precum o face

\*) Antoniu se ȃicea descendent al lui Hercul.

Sărmana Cleopatra, Dar, Domnul meu, mă ertă  
 Căci or și ce aş face ce'n voia ta nu intră  
 M'omóră de durere: onórea ta te chéamă  
 Deci să nu ții 'n sémă durerea mea nebună.  
 Cu tine mérgă Deii! Isbânda 'ncoronată  
 Pe spada ta descindă! sub pașii tēi să crească  
 Mereu tot noii succese.

ANTONIU.

Acuma dér să mergem  
 Ear despărțirea nóstră va fi cu-'atât mai scurtă  
 Ca, tu, ce stai acasă, cu mine totuși plec  
 Ear, eu, ce plec, aicea cu tine tot rămân  
 Să mergem.

(Es).

## SCENA IV

*Roma. — O cameră în casa lui Cesar*

Octaviu Cesar, Lepidū și alți urmași

CESAR.

Da, Lepide, vedu't'ai, și vei vedea d'acuma  
 Că nu este în firea lui Cesar să uréscă  
 P'al sēu măreț tovarăș. Din Alexandria  
 Primesc acéstă scire: el pescuiește, bea  
 Și lampa cea de nópte o arde în petreceri;  
 Nu'i mai bărbat în fapte de cât e Cleopatra  
 Și dēnsa nu'i femeie dór mai puțin ca dēnsul  
 D'abia 'mī primi trimișii, n'a vrut să recunóscă  
 Că are alți tovarăș: acolo vei găsi  
 Că 'ntrēnsul se 'mpreună defectele acelea  
 Ce pune omenirea în rătăcire.

LEPIDU

Nu cred

Că are-atítea viciuri în cât să eclipseđe  
 Tot ce e bun într'ēnsul: cusururile séle  
 Sunt ca acele corpuri din cer ce 'nflăcărăđă  
 A nopți 'ntunecime, din firea lui născute  
 Mai mult de cât din voiea'i.

CESAR

Éști indulgent; să đicem de vrei că e ertat



Să te restornî pe patul de nunta Ptolemaic \*),  
 Să dai pe o zîmbire o 'ntrégă 'mpărăție  
 Să bei șeșend alături c'o róbă, s'umbli beat  
 Pe drumuri șovăelnic chiar în amiada mare  
 Să'ți tragă palme robii ce put a 'nădușelă  
 Ți că i se cuvine, deși ar trebui  
 Să aib' atunci o fire prea rară să nu fie  
 Mângit d'astfel de fapte. Antoniu ânsă n'are  
 De sigur nici o scuță la-a sele murdării  
 Când ne impune nouă povară-atît de grea  
 Ușora lui purtare. De ar jertfi plăcerii  
 Acele ceasuri numai ce are de odihnă  
 'L-ar pedepsi excesul ș'a ôselor slăbire :  
 Dar vîd că prăpădește momente prețioșe  
 Ce'l chemă ca o tobă să'și părăsască jocul,  
 Pentru afaceri grave d'a Statului ș'a mele.  
 D'aceia se expune să fie dojenit  
 Cum dojenim băieții cei pricepuți cu minte  
 Ce'și pun experiența sub cheie, și dau drumul  
 Plăcerilor presinte, ce sunt în resvrătire  
 Cu buna judecată.

(Intră un vestitor).

LEPIDU.

Mai vine ș'altă veste

VESTITOR.

Ți s'a 'mplinit porunca și'n fie-care ceas,  
 Oh! prea cinstite Cesar, primi-vei un raport  
 De cele petrecute. Pompeiū pe mare'i tare  
 Și e iubit, se ȃice, de toți cei, ce pe Cesar  
 L'au ascultat de frică doar. Cei nemulțumiți  
 Se strâng ș'alerg spre porturi, considerându'l  
 [lumea

Nedreptătit de tine.

CESAR.

Nu'ncape îndoielă:

Așa e dat la cârma puterei de apururi

\*) Atât părintele cât și fratele Cleopatrei se numeau Ptolemeu.

Că pân' n'ajunge omul toți aprig îl dorese,  
 Pe urmă când ajunge nu e iubit de nimeni  
 De cât când nu e vrednic de dragoste, și numai  
 Fiind-că e departe. Mulțimea se'ndreptedă  
 Asemenea cu steagul ce-ar fălăi pe valuri  
 Precum îl pörtă cursul cel schimbător al apei,  
 Prin forța'i chiar coruptă.

VESTITOR.

„Ți-aduc, stăpâne, vestea:  
 Menecrates și Menas, pirații cei vestiți  
 Devin stăpâni ai mării, rănind și brăduind'o  
 Cu fel de fel de nave, și-au dat adesea pradă  
 Italia călcând'o, popórele de spaimă  
 Fug când aud de dênșii, ear tinerii voinici  
 Se resvrătesc urmându'i. Din porturi nu  
 [porneșce  
 Vr'o navă să nu fie de'ndată jefuită.  
 Cu numele lui gróză Pompeiú lățind mai multă  
 De cât cu óstea'i însăși!

CESAR.

Antoniú, părăseșce  
 Serbările'ți lașcive. Gândeșce-te mai bine  
 Atunci când la Modena ai fost bătut, în đioa  
 Când ai ucis cu mâna'ți pe Histiu și pe Pansa,  
 Și răbdător luptat'ai cu fómetea cea cruntă  
 Mai aprig de cât póte sêlbatecii n'ar face-o  
 De și crescut fusesesi în lux și'n resfățare:  
 Bêut'ai udul galben al cailor, de care  
 S'ar fi scârbít un câine, mâncai cu poftă, mure  
 Din garduri, buruiéna, de lângă drum, uscată;  
 Ca cerbul, când livada e albă cu zăpadă  
 A arborilor cójă rodeai; pe Alpí se đice  
 C'ai fi mâncat o carne ce-ar fi făcut să móră  
 Pe alții, dacă numai s'ar fi uitat la dênsa.  
 Răbdat'ai tóte astea ca un soldat, și fără  
 Ca să'ți slábescă fața. S'acum îți cade cinstea  
 Când ți le-aduc aminte isprăvile trecute!



- LEPIDU. Zău, e păcat de dânsul!
- CESAR. Ar trebui îndată  
S'alerge de rușine la Roma, — este vremea  
Să mergem împreună pe câmpul de bătaie  
D'aceia adunat'am cu grabă, sfatul nostru  
Bărbată hotărîre a sêvârși: Pompeiū  
Câștigă 'n ochii lunei prin moleciunea nôstră.
- LEPIDU. Pe dioa cea de mâine, eu, Cesare, putea-voiū  
Să te'nformez întocmai ce vom putea să facem  
Spre-a lui întempinare pe mări și pe uscat.
- CESAR. Asemenea din parte'mi și eu: — acum adio.
- LEPIDU. Adio, Dómne: dacă vei mai afla ceva  
Te rog ca și pe mine să mă înștiințești.
- CESAR. Fii sigur, Dómne, asta'i și datoria mea. (Es).

## SCENA V

*Alexandria. — O cameră în palat*

Cleopatra, Charmian, Iras, Mardian

- CLEOPATRA. Charmian.
- CHARMIAN. Dómna?
- CLEOPATRA. Ah! dă'mi te rog, paharul cel plin de man-  
[dragora \*)]
- CHARMIAN. Dar pentru ce, stăpână?
- CLEOPATRA. Să pot dormi tot timpul  
Cât va lipsi d'aceia iubitul meu Antoniu.
- CHARMIAN. Prea te gîndesci la dânsul cu dragoste, Regină.
- CLEOPATRA. E o trădare!
- CHARMIAN. Dómna, eu, sper că n'o să fie.
- CLEOPATRA. Mardian eunuchul!
- MARDIAN. Ce vrea Alteța Vóstră?
- CLEOPATRA. Nu cer să cânți, amice; nu pot gusta plăcere  
In ce fac eunucii: ești fericit, mă crede,

\*) Se întrebuintă ca un soporific.

Că n'ai sex, și că gândul tău liber nu mai  
[sboră

Afară din Egypt. Ai pasiuni, ia spune-mi?

MARDIAN. Da, grațiosă Dómnă.

CLEOPATRA. Se póte?

MARDIAN. Da se póte... diceam că nu pot face  
Nimic, cu tóte astea sunt frământat în piept  
De ngrozitoare patimi, și mi pot închipui  
Ce Venerea făcut'a cu Marte Deul, Dómnă!

CLEOPATRA. Oh! Charmian, răspunde ce face? Stă or  
dórme?

S'o fi plimbând acuma sau e călare óre?

Ce fericit e calul să-l pórte pe Antoniu!

Fii, calule cu minte,—căci scii pe cine duci?

Pe unul care par'că ar fi Atlasul lumii,

E brațul omenirei și ntréga ei armură.

Par'că-l aud,—vorbesce, șoptesce: *unde este*

*Iubita mea serpoică a Nilului bêtrân?*

Căci ast-fel el îmi dice. Vedeți cum mă hrănesc

Cu o otravă dulce: gândiți-vă ce aspru

M'a 'nvinețit săgéta lui Phaebus, amorosă.

Cât mi se strânge fruntea de lúngă așteptare.

Oh! inimóse Cesar, pe când erai aicea

Eram o bucățică d'un mare Rege demnă,

Și des Pompeiú cel mare 'și țintea asu-

[pra'mi ochii,

Pân' se'ncleștea acolo și viața 'și-ar fi dat'o

Privind uimit la mine.

(Intră Alexas).

ALEXAS.

Regină, te salut.

CLEOPATRA. Puțină-asemênare ai, tu, cu Marcu'-Antoniu!

Venind de la el însă, asupra'ți se revarsă

O splendidă lucire ce'n ochii mei te face

Plăcut. Dar cum mai merge iubitul meu

Antoniu?



- ALEXAS. Aceia ce făcut'a în urmă, scumpă Dómnă,  
A fost s'imbrățișede acest mărgăritar  
Din orient cu buđa'i; în inimă păstrez  
Cuventu'i cel din urmă
- CLEOPATRA. D'acolo îl va smulge  
Urechia'mî doritóre.
- ALEXAS. «Prietene», îmi spuse,  
«Đi că Romanul falnic Egyptului trimite  
«Comóra-acésta scumpă luată dintr'o scoică;  
«Mai đi că voiű depune la scumpul ei picior,  
«Ca darul demn de dęnsa să fie, și regate;  
«Ș'o va numi stăpână întregul Rėsărit.»  
A dat din cap, pe urmă a 'ncălecat încet  
Cavala'i aripată, ce mândră ronchezînd,  
Cu glasul ei de fěră 'mî-a înecat rěspunsul
- CLEOPATRA. Și cum e, trist sau vesel?
- ALEXAS. Ca timpul cel de mijloc al anului, ce stă  
Și între cald și rece, nici trist nici tocmai  
[vesel.
- CLEOPATRA. Temperament ferice! Ascultă-mě ce spune  
Observă, tu Charmian, așa e omul tocmai;  
Să nu se molipsescă acei ce'și potriveșc  
Figura după dęnsul, nu vrea să pară trist:  
Nu vrea să pară vesel să'i facă să pricepă  
Că gândul sęu tot este cu mine în Egypt.  
D'aceia dér păstređă o fórte fericită  
Mixtură a simțirei ce'n pieptul sęu se luptă.  
D'o fi trist, d'o fi vesel, se potriveșc tóte  
La dęnsul ca la nimeni. Pe drum đici întelnit'ai  
Pe cei trimiși de mine?
- ALEXAS. Da, Dómnă, două-zeci  
In diferite rândurî. De ce atîția, spune'mî?
- CLEOPATRA. Un cerșetor să fie acel ce s'a născut  
In đioa cea în care nu m'am gândit să scriu  
Scrisorî către Antoniu! Iți mulțumesc, Alexas;

Hârtie și cernelă dă'mi iute, tu, Charmian;  
Iubit'am vre o dată pe Cesar ca pe dânsul?

CHARMIAN. Ah! pe viteazul Cesar.

CLEOPATRA. Cuvântul să te 'nece! e vorbă de viteaz?  
Viteaz este Antoniu.

CHARMIAN. Nebiruitul Cesar

CLEOPATRA. Pe Isis! jur acumă că te lovesc pe gură  
De mai comparî odată pe Cesar cu bărbatul  
Ce mai presus de alții 'l-am pus și 'l-am iubit.

CHARMIAN. Vă cer ertare, Dómnă, am repetat cuvinte  
Ce pronunțai o dată.

CLEOPATRA. Pe când eram ca érba  
C'o judecată crudă, c'un sânge ne aprins;  
Vorbeam ca o copilă; dar aide să plecăm;  
Precum spuseseam adu hârtie și cernelă,  
Îi voi trimete dîlnic o nouă veste, până  
Va rămânea Egyptul făr' de un om s'o ducă.

---



## ACTUL AL DOILEA

### SCENA I

*Messina — O cameră în casa lui Pompeiū*

Pompeiū, Menecrates și Menas

**POMPEIŪ.** D'o fi drepti Deii noștri, de sigur ajuta vor  
A celor drepti aventuri.

**MENECRATES.** Vei sci, Pompeiū mărite,  
Că ce amână dênșii nu e respins fireșce.

**POMPEIU.** Dar așteptând a rugei îndeplinire, lucrul  
Cerut se prăpădeșce.

**MENECRATES.** Din ignoranța noastră,  
Adese ori se întemplă ca înșine să cerem  
Un lucru rău, pe care puterile cereșci  
Spre fericirea noastră, nu ni'l acordă, ș'astfel  
Câștig găsim căci ruga n'a fost îndeplinită.

**POMPEIŪ.** Voiū reuși de sigur  
Poporul mă iubeșce și marea e a mea ;  
Puterea 'mă creșce dîlnic și bunele'mi speranțe  
Imi spun că voiū ajunge la culmea ce sperasem  
A planurilor mele. Vedeți, Marcus Antoniu  
Petrece în Egypt și nici că se gândeșce

Să plece la războie. Ear ~~Cesar~~ ~~ban~~ ~~găsește~~  
 Acolo unde ~~perde iubirea~~ pe când Lepidū  
 Pe ~~ambi~~ ~~î~~ ~~lingușește~~ și este ~~lingușit~~;  
 El nu ~~iubește~~ ~~ănsă~~ nici nu ~~i~~ iubit de ~~dens~~.  
 MENAS. Dar Cesar și cu Lepidū eșit'au cu armata  
 Puterea lor e mare.

POMPEIŪ. Nu e adevărat!

De unde ai aflat'o?

MENAS. Eu, Dómne, dela Silviu.

POMPEIŪ. Visedă! Sunt din contra în Roma împreună.  
 Ș'așteptă pe Antoniu: dar facă, Cleopatra,  
 A mărilor Regină, ca cele mai gingașe  
 Simțiri ale iubirei să îndulcăscă buđa  
 A ta cea vestejită ca vrăjii frumuseței  
 Să'l ție pe berbantul înlănțuit în mreja  
 Desfrâului, cu capul de vin învăpăiat;  
 Epicureane sosuri să'i ascuțescă pofta  
 În cât satietatea și somnul să'i adórmă  
 Onórea, ca perdută în valurile Lethei.  
 Dar Varriu ce vestește?

(Intră Varriu).

VARRIU. Din câte știu acesta e lucrul cel mai sigur.  
 Aflat'am că'l așteptă în fie-care ceas  
 La Roma pe Antoniu, căci vreme a avut,  
 Din đioa când Egyptul 'l a părăsit să facă  
 O cale și mai lungă.

POMPEIŪ. Mî-ar fi părut mai bine  
 S'aud o altă veste; zău, Menas, nu credeam  
 Că saturat în fine de dragoste, Antoniu  
 O să se 'nvrednicescă armura să'și rēdice  
 Ca să ne întēlnescă; în luptă prețuiesce  
 Cât cei doi împreună; deci înși-ne vom creșce  
 În măgulirea noastră, vedēnd că prin oștirea  
 Ce-am pus'o în mișcare am isbutit să smulgem  
 P'Antoniu nesătutul afemeiat, din brațul



Vedanei \*) îndrăgite ce'l légă în Egypt.  
**MENAS.** Nu cred că întâlnirea  
 Lui Cesar cu Antoniu să fie amicală,  
 De ore ce nevasta acestuia, în viață,  
 Rău s'a purtat cu Cesar, și frate-său pe față  
 A rășboit în contra'i, cu tóte că nu cred  
 C'a fost împins de densusl.

**POMPEIŪ.** Nu scii, cinstite Menas  
 Că póte-o dușmănie neînsemnată șterge  
 Pe alta mult mai gravă, de n'ar fi 'mprejurarea  
 Că noi stăm împotriva lor tutulor, fireșce  
 Ar trebui 'ntre dênșii să isbucnescă vrajba;  
 Căci desbinări destule avut'au împreună  
 Ca sabia s'o tragă, dar nu putem să scim  
 Pân'la ce punct ear frica de noi a fost în stare  
 Să lecuiescă tóte unindu'i 'n contra noastră.  
 Va fi cum vor vrea Ței. Aceia ce e sigur  
 Ț că scăparea noastră depinde de mijlocul  
 Ce vom avea să punem puterile 'n mișcare.  
 Acum să mergem, Menas.

(Es).

## SCENA II

*Roma. — O cameră în casa lui Lepidu.*

Enobarbu și Lepidu.

**LEPIDU.** Iubite Enobarbe, de lăudat e faptul;—  
 Îți face, Țic, onóre, că stăruiești atâta  
 Pe lâng'al tău prieten și căpitan să spuie  
 Cuvinte de 'mpăcare.

**ENOBARBU.** Am să'l rog să răspundă  
 Cum îl arată firea: de'l necăjeșce Cesar

\*) Cleopatra fusese măritată cu Ptolomeu XIII, și când acesta s'a înecat în Nil, Iuliu Cesar a obligat-o să ea pe succesorul acestuia ce avea atunci 11 ani.

Atuncea nu'i rămâne de cât să'l ia de sus  
Strigând ca Țeul Marte. Pe Jupiter, îți jur,  
De 'mi-ar fi fost norocul s'am barba lui Antoniu  
Ađi sigur nu m'aș rade.

LEPIDU. Acuma nu e vreme

De certuri personale

ENOBABBU. Tot timpul e prielnic.

D'a isprăvi afaceri de densus înjghebate

LEPIDU. Dar așt-fel de afaceri mici cată 'să cedețe

'Naintea cela-l'alte de mare importanță,

ENOBABBU. Când sunt mai vechi e alt-fel.

LEPIDU. Cu patimă vorbit'ai.

Ear nu'nvia acuma cenușa stinsă. Vine.

Prea nobilul Antoniu.

(Intră Antoniu și Ventidiu).

ENOBABBU. Și Cesar eată'l, — vine.

(Intră Cesar, Mecaenas și Agrippa).

ANTONIU. De ne'nvoim aicea la Parthi o să ne ducem

Mă înțelegi Ventidiu?

CESAR. Nu pot să știu, Mecaena,

Intrebă pe Agrippa.

LEPIDU. Cinstiți prieteni, treba

Ce astăzi ne adună atât de gravă este

N'ar trebui d'aceia ca lucruri de nimica

Să ne desperechețe. Puteți să ascultați

Cu moderațiune or ce aveți de spus.

Căci dese ori se'nțemplă când discutăm mai

[tare,

In loc s'inchidem rana comitem un omor.

Vă rog cu dinadinsul, tovarăși străluciți,

Cât de încet s'atingeți trecutul amărit,

Și fără supărare.

ANTONIU. Ce spui e foarte bine,

Aș face tocmai ast-fel de ne-am găsi în

[fruntea



- Armatei noastre, gata s'ncepem bătălia.
- CÉSAR. Bine-ai venit la Roma.
- ANTONIU. Îți mulțumesc, ești bun.
- CÉSAR. Ședî.
- ANTONIU. Ședî, tu, Dómnne.
- CÉSAR. Bine, atunci șed, eu, ântâi .
- ANTONIU. Sunt fapte rêu vêdute de tine mi s'a spus,  
Ce'n sine nu sunt rele, și rele chiar d'ar fi  
Nu te privesc, îmi pare.
- CÉSAR. M'aș fi făcut de rîs  
Cătând pentru nimica sau chiar pentru puțin.  
Amice, să mă supër, ș'apoi cu tine tocmai,  
M'aș fi făcut de rîs dér d'aș fi rostit în rêu  
Vr'o dată al têu nume, când n'aveam nici o  
[trébă  
Ca să vorbesc de tine.
- ANTONIU. Ce te privea atunci  
Șederea mea 'n Egiptet, oh! Cesare, te rog ?
- CÉSAR. Tot cât putea în Egiptet să te privescă póte  
Șederea mea la Roma; de și cu tóte astea  
Șederea'ti în Egiptet putea să'mi dea 'ndoielă  
Vêdându-te pe față cum intrigai în contra  
Puterei mele 'n Roma.
- ANTONIU. Ce înțelegi prin intrigî ?
- CÉSAR. Poți să ghicesci prea lesne ce voiû să dic,  
[căci scii  
De cele petrecute aicea'n lipsa ta:  
Soția ta 'mpreună cu frate-têu, în contra'mî  
Au rêsboit, îndemnul chiar tu ai fost îmi pare,  
Ear dênșii cu al têu nume servitu-s'au continuû
- ANTONIU. Aici gresesci cu totul, căci frate-meu de fel  
Nu m'a împins asupra'ti, am cercetat eu, însu'mî  
Și scirea'mî am cules'o dela sorginte bune,  
Chiar dela mulți ce-aléturî cu tine am luptat;  
Nu resboiéau ei óre în contra mea, de vreme

- Ce cauza mea este de cauza'ți legată  
 Scrisorile trimise de mine'ți arătase  
 De mult acestea tóte. De vrei cu dinadinsul  
 Să plăsmuiești o cértă, alege alt-ceva  
 Iti făurești tu însuți a laudei mijlóce  
 Cerând să lași asupra'mi greșéla chibzuirii;  
 'Ți-e schiópă apărarea!
- CESAR.
- ANTONIU. Ba, nu'i așa de loc  
 Și scii că'i imposibil ca să te fi convins  
 Că, eu, al tđu tovarăș, priveam nepăsător  
 O luptă ce atacă odihna mea cu-a ta.  
 In ceea-ce privește nevasta mea, aș vrea  
 Să întâlnești odată un suflet ca acela:  
 A treia parte-a lumii a ta e, poți s'o mână  
 Cu hățul, mult mai lesne de cât p'acea femeie.
- ENOBARBU. De ne-ar fi dat ursita neveste ca a lui  
 Femeilor, bărbații ar fi făcut răsboi.
- ANTONIU. Măcar că ne'mpăcată și nu lipsită tocmai  
 De óre care forme a ei rėutăție,  
 A fost mult prea pripită gâlcéva, sunt silit  
 Să recunosc, oh! Cesar, că prea peste măsură  
 Te-a turburat, eu însă nu sunt răspundător!
- CESAR. Pe când în Alexandria te resfățai 'ți-am scris,  
 Scrisórea'mi necită în busunar ai pus'o  
 Și pe aducătorul chiar l'ai batjocorit  
 Gonindu'l din odaie.
- ANTONIU. S'a repeđit în casă  
 Făr'a avea chemare; în séra-acea poftisem  
 Trei împérați la cină, și nu eram întocmai  
 Precum sunt diminéța; dar îns'a doua și  
 Chiar singur, eu, 'i-am spus'o, era acelaș lucru  
 Să'i fi cerut ertare, deci pentru densus, Dómne,  
 Nu vom avea gâlcévă, il șterge dar d'acuma  
 Din convorbirea nóstră.
- CESAR. Pe urmă ai călcat



Jurata învoela acésta, lucru care  
Nu poți să ȃci de mine.

LEPIDÚ.

Ai, Cesare, răbdare

ANTONIU.

Ci rogu-te il lasà să spuie tot mai bine:

In adevăr vorbeșce d'o datorie sacră

Și d'o călcam... urmédă, oh! Cesar, învoie'la'mi?

CESAR.

Să'mi dai tot ajutorul la vreme de nevoie.

ANTONIU.

A fost o negligență. Apoi adu'ți aminte

Că ceasurile mele au fost înveninate

Cu bănuiele amare, în cât nu sciam singur

Cum să mă port cu tine. Pe cât îmi stă 'n

[putință

Mă voiú smeri înainte'ți, a mea sinceritate

Nu trebuieșce ânsă să'mi micșorede fala.

Da, Fulvia resboiul 'l a declarat să pótă

Din Egypt a mă smulge, fapt ânsă pentru care

Cer ertăciune, întru cât póte să se plece

Mândria'mi înainte'ți.

LEPIDÚ.

Îți face cinste asta!

MECAENAS.

Domnilor, să vă placă acuma să uitați

Necađurile tóte căci trebuința cere

Impăcăciunea vóstră.

LEPIDÚ.

Așa e, precum spune.

ENOBARBU.

Sau chiar pentru o vreme de vă iubiți, e lesne

Când n'o mai fi p'acea nici vorbă de Pompeiú

Ș'incepeți ear gálceava avênd destulă vreme.

ANTONIU.

Ești un soldat, tu, numai și poți să taci din gură,

ENOBABBU.

Uitam că adevărul urmédă mut să fie.

ANTONIU.

Tăcere, că ne superi.

ENOBABBU.

Vorbiți, sunt mut ca piatra.

CESAR.

Nu cred că se înșelă dar forma e greșită;

In adevăr nu'i mijloc să rămănem prietení.

Căci e deosebire prea mare între noi.

Dar, jur, că d'aș cunóșce un cerc să ne unéscă

Cu sinceră iubire, aș alerga, mă credeți

La cele patru colțuri a lumii să'l găsesc

AGRIPPA. Oh! Cesare, dă'mi voie.

CESAR. Vorbește, te ascult.

AGRIPPA. Octavia din partea mame-sei 'ți'e soră  
Frumosă, admirată, — Antonius semetul  
Acuma este văduv.

CESAR. Nu spune vorba asta  
Căci daca Cleopatra ar auzi, sunt sigur,  
S'ar supăra, Agrippa.

ANTONIU. Scii, Cesare, prea bine că nu sunt însurat,  
Deci lasă'l să sfârșescă.

AGRIPPA. Țic ca să fiți legați  
In strânsă amicie ca frați în viitor,  
Ca inimile vóstre să fie înădite  
Cu'n nod ce nici o mână în veci nu'l va desface  
Soție mult duiósă d'acuma lui Antoniu  
Octavia să'i fie, a cărei frumusețe  
E demnă de bărbatul cel mai ilustru'n lume  
Ș'a căria virtute și grații cuvêntedă  
O limbă ce un altul n'ar sci să ne grăiêscă.  
Prin astă alianță acea m'rsquină pismă  
Ce astăđi vê desparte, acele temeri vane  
Ce vê slăbesc puterea s'ar risipi îndată;  
Ear adevêrul mândru va'nlocui minciuna.  
Iubirea ei întinsă asupra amêndurilor  
V'ar lântui împreună și v'ar asigura  
Iubirea tuturoră. Ertăți cuvêntul meu,  
E matur studiată și cumpănită vorba  
Și nici de cum rostită cu graiū nechibzuit.

ANTONIU. Ei, Cesare ce rêsponde?

CESAR. Nimic nu va rêsponde nainte d'a afla  
Ce ȝice și Antoniu de cele auzite,

ANTONIU. Cu ce autoritate vorbesce d'er Agrippa,  
Și d'aș rêsponde: «*Fie, Agrippa, cum ai ȝis*»  
Ce însemnare ôre ar fi 'n cuvêntul meu?



CESAR. Cu autoritatea lui Cesar ce o are  
Pe tânăra femeie.

ANTONIU. Departe fie gândul  
De mine, d'a aduce din parte'mi piedici încă  
Acestei păci propusă cu-atâta gingășie.  
Dă'mi mâna ta, d'acuma o dragoste frățească  
Să'nvie 'n pieptul nostru, încununând cu fală  
Atâtea visuri mândre.

CESAR. Ia mâna mea atuncea  
Căci nici odată-un frate pe sor'sa n'a iubit'o  
Precum iubesc femeia ce'ți dăruiesc, Antoniu.  
Dea Zeii să trăiească să pôtă ea uni  
A noastre mari regate, precum unește dânsa  
A noastre inimă astăzi c'o trainică iubire.

LEPIDŪ. Amin și bucurie.

ANTONIU. N'aș fi crezut vr'o dată că'n contra lui Pompeiū  
Voiū trage a mea spadă, căci m'a îndatorat  
Cu multă politeță în vremile din urmă.  
Ăntăiū îi voiū trimete a mele mulțumiri  
Și'l voiū sfida pe urmă.

LEPIDŪ. Dar timpul ne zorește  
Și trebuie îndată să mergem după dânsul.  
Ca să'l găsim căci altfel el vine după noi.  
Dar p'în ce loc se află?

ANTONIU.

CESAR.

ANTONIU.

CESAR

La muntele Misenū  
Și câtă ôste are el pe uscat?

Destulă

Și care crește dinic: dar pe oceane ânsă  
Desăvârșit stăpân e.

ANTONIU.

Așa se dice; — ânsă

Era să fie alt-fel de stam la învouiță  
De la 'nceput! E vreme să alergăm, d'aceia  
Să terminăm mai iute afacerea vorbită.

CESAR.

Voios, te voiū conduce îndată ca s'o veđi  
Pe sora mea cu mine.

- ANTONIU. Viu, Lepide iubite?
- LEPIDU. Prea nobile Antoniu, nimic nu mă oprește.  
(Trompete. Es Cesar, Antoniu și Lepidă)
- MECAENAS. Bine-ai venit, Domnul meu, din Egiptet.
- ENOBARBU. Te salut, demnul meu Mecaenas, — tu, care  
ești jumătate din inima lui Cesar! — și pe  
tine, onorate amice Agrippa.
- AGRIPPA. Bunul meu Enobarbu!
- MECAENAS. Avem cuvânt să ne bucurăm că lucrurile s'au  
terminat așa de bine. Ai petrecut bine în  
Egiptet?
- ENOBARBU. Da, Domnul meu, dormeam ziua până nu se  
mai vedea, și noaptea o lumină cu beția.
- MECAENAS. Am auzit că s'a fript opt mistreți sălbatici  
întregi pentru un prânz, unde erau numai  
două-spre-dece persoane, adevărat să fie?
- ENOBARBU. Asta nu'i nimic, e cum ar fi o muscă com-  
parată cu o aquilă; am avut alte festinuri  
mult mai colosale, de care mai puteai să  
vorbești.
- MECAENAS. E o domnă strălucită de tot, dacă ce se spune  
de densa e adevărat.
- ENOBARBU. Antăia oră când l a întâlnit pe Antoniu pe  
rîul Cydnu i a răpit inima.
- AGRIPPA. În adevăr trebuie să fi fost ceva admirabil,  
dacă n'a laudat'o acel ce'mi a istorisit lucrul.
- ENOBARBU. Să'ți povestesc atuncea: Ca și un tron de aur  
Lucea pe undă barca în care s'așezase,  
Cu prora'i poleită și pânzele țesute.  
Din purpură bogată, din care un parfum  
Se 'mprăștia în sboru'i pe vîntul îmbătat.  
Lopețile'-argintate mănate în cadență  
D'al flautelor sunet melodios cădeau  
Pe unda tresărindă de mîngăerea lor.  
In cea ce privește persoana ei, mă crede,



Nu pot găsi cuvinte ca s'o descriu, făcuse  
 Un uranisc în mijloc cusut cu fir de aur  
 Drapat cu stofe scumpe în care sta culcată,  
 Bătând cu frumusețea pe Venerea Țeîța  
 În care, 'nchipuirea, vedem cu tôte astea  
 Că mai presus întrece chiar legile Naturei!  
 La drépta și la stânga doi durduliî băieți  
 Zimbind, frumoși ca Eros, sta lângă trépta albă  
 A tronului de fildeș, ș'o apăra cu pene  
 De diferite fețe, ear pelița'i subțire  
 Părea că rumeneșce sub tainica suflare  
 Ce'i recorea obrajii aprinși de resfățare.  
 Ce norocos Antoniu!

AGRIPPA.

ENOBARBU.

Dar róbele ei tôte, frumoșe Nereide  
 În juru'i, ca Sirene, priveau în ochii ei,  
 Ca s'o slujescă gata cu'nchinăciuni gingașe.  
 La cârmă sta o nymphă d'o rară frumusețe,  
 Fringhia de mătase aluneca ușoră  
 P'în degetele ei fine ca crinul înflorit,  
 Ș'în lucrul lor dibace: se rēdica din barcă  
 Miróse 'mbētătóre, ce'ncet se respādeau  
 Pe luncile vecine, cetățile'și vērșau  
 Poporul tot s'o vađă; Antoniu în piață  
 Pe tronul lui sta singur și fluera în vânt.  
 Sburase chiar și vântul spre mândra Cleopatra  
 S'o vedă și'n natură un gol se resimțea.  
 Minune Egypteană!

AGRIPPA

ENOBARBU.

Se coborî din barcă, — Antonius trimise  
 La cină s'o poftescă, ear dēnsa îi răspunse  
 Să vie el ca óspe la masa ei mai bine,  
 Cu grație rugându'l. Antonius, pe care  
 Nu'l lasă curtenia femeilor să đică  
 Cuvēntul «*nu*», îndată de dece orî s'a ras  
 Și a venit la cină, ear drept preț pentru hrană  
 Din ochi gustată numai cu inima plătit'a.

- AGRIPPA. Impărătescă fată!  
Făcut'a ea pe Cesar sumețul să'și depună  
Infriçoșata spadă ș'a secerat câmpia  
Ce densus a arat'o.
- ENOBARBU. O dată am văduț'o  
Sărind în șir pe stradă de patru-zeci de orî,  
A stat ca să resufle și găfăia vorbind,  
Și tot perfecțiunea'i complectă reeșea  
Din fie ce mișcare și grația'i creșcea.
- MECAENAS. Va trebui acuma Antoniu să o lase.
- ENOBARBU. S'o lase? Nicî o dată! Nu va putea sunt sigur,  
S'o vestejescă vërsta, schimbarea infinită  
Ce'n firea ei există o 'mprospețedă dîlnic:  
Femeile adesea, pot dice că de-apururi,  
Desgustă de acele dorinți ce peste fire  
Le'ndestuleđă, asta din contra-ascute pofta  
Pe când o potoleșce, simțirea cea mai jósă  
La dënsa e decentă, ear preotul sfințit  
O miruieșce tocmai când este mai lașcivă
- MECAENAS. Dac'ar putea s'așede în pieptul lui Antoniu  
Virtutea, modestia și frumusețea, sigur  
Octavia, în viață, ursita lui ar fi.
- AGRIPPA. Să mergem, Enobarbe, cât timp vei sta în Roma  
Te rog rămâi la mine.
- ENOBARBU. Plecat îți mulțumesc.

(Es).

## SCENA III

*O cameră în casa lui Cesar*

Cesar, Antoniu, Octavia, un ghicitor și alți

- ANTONIU. De lângă tine lumea ș'a mele datorii  
Adese mă vor smulge.
- OCTAVIA. Tot timpul, pentru tine,  
Ingenuchiată, ruga spre Ței voiū îndrepta'o



ANTONIU. Stăpâne, bună seră. Octavia în ochii ți  
Să nu mă înegrască a lumii judecată:  
Greșil'am câte-o dată, dar jur că'n viitor  
Va fi cu totul altfel. Somn bun, iubită Dómnă.

OCTAVIA. Somn dulce, scumpe Dómnne.

CESAR. Adio, Domnul meu.  
(Es Cesar și Octavia).

(Intră Ghicitorul)

ANTONIU. Decî ai dori 'n Egypt să fii acum, băiete.

GHCITOR. De nu veneam d'acolo nici unul, era bine.

ANTONIU. Explică'mi ce te face să spui aceste lucruri.

GHCITOR. Nu pot s'o fac, știu ânsă că 'mî a șoptit o voce  
Să vii ear în Egypt.

ANTONIU: Imî spune, viitorul,  
Al cui va fi mai falnic, al meu sau al lui Cesar ?

GHCITOR. Mai falnic al lui Cesar, decî nu sta lângă dînsul.  
Căci demonul tîu, geniul ce 'n tóte te conduce,  
E generos și nobil și 'n lume 'i fără seamên;  
Nu astfel e-al lui Cesar, când ești de el aprópe  
Atunci bunul tîu geniul se schimbă 'n duh de  
[gróză,  
Plecînduse 'naintea'i; decî între el și tine  
Hotar și spațiu pune.

ANTONIU. Să nu mai ȃici acésta.

GHCITOR. Ți-am spus'o numai ție, și n'o voiú spune eară  
De cât tot ție 'n taină. La or ce joci cu dînsul  
Ești sigur că vei perde, nu vei putea lupta  
Cu-'al lui noroc continuú: când trece él, páleșce  
Splendórea falei téle: îți ȃic, bunul tîu geniul,  
Se teme să se mișce când dînsul e aprópe,  
Și earășî când se duce e nobil ca 'nainte.

ANTONIU. Mergî, lui Ventidiu spune să vie să'i vorbesc.  
La Parthî il voiú trimite; - nu știu d'a nimerit  
Din întemplare omul, saú dac'a lui știință  
'La învățat ce spune, dar spuse-'adevêrat.

Chiar darul îl ascultă și 'n jocurile noastre  
 Știința mea pălește. — El cu noroc câștigă.  
 La sorți cum'va când tragem câștigă totd'auna;  
 Cocoșii lui într'una, în luptă, băt p'ai mei,  
 Ear ținta o întrece tot \*) prepelița lui.  
 Pleca-voiu în Egiptet. Chiar dac'am consimțit  
 Să fac acéstă nuntă ca să trăiesc în tihnă,  
 A dragostelor mele locaș e 'n Orient.

(Intră Ventidiu).

Ventidiu, vino 'ncóce;—la Parthi te vei porni:  
 Scrisórea ta e gata, să vii ca s'o primești  
 Indată dela mine.

(Es).

#### SCENA IV

*Roma. — O stradă*

Lepidū, Mecaenas și Agrippa

- LEPIDŪ. Nu mai aveți acuma nimica de făcut,  
 Urmați în grabă d'era pe Generalii voștri.
- AGRIPPA. Stăm numai să sărute Antoniu pe Octavia,  
 Și'ndată suntem gata
- LEPIDŪ. Pân' ce vă voiu găsi  
 Cu haina soldățescă pe amēduoi gătiți  
 Să ne vedem cu bine.
- MECAENAS. Precum am socotit  
 'Naintea ta ajungem la muntele Misenū.
- LEPIDŪ. Veți merge pe o cale mai scurtă, sunt silit  
 Să fac ocoluri multe, d'aceia veți ajunge  
 C'o di două înainte.
- MECAENAS. Și vă urăm isbānda  
 Frumósă, și în tóte.
- LEPIDŪ. Adio, bunți prietenī.

(Es).

\*) Se făceau curse de prepelițe.



## SCENA V

*Alexandria. — O cameră în palat*

Cleopatra, Charmian, Iras, Alexas și un servitor

CLEOPATRA. Ah! musica să cânte! — a celor îndrăgiți  
Duiosă, dulce hrană... ah!

CHARMIAN. Musica să vie!

(Intră Mardian).

CLEOPATRA. Ba lasă-i. Hai mai bine să mergem la biliard.

CHARMIAN. Mă dore brațul, jocă cu Mardian mai bine.

CLEOPATRA. E pentru o femeie tot una dacă jocă  
Cu o femeie dânsa sau c'un scopit ca tine:  
Deci vom juca împreună de-ți place, Dom-  
[nul meu.

MARDIAN. Pe cât îmi stă'n putință.

CLEOPATRA. Când e bună voință și nedibaciul pôte  
Când face o greșelă să fie chiar ertat  
Nu voiŭ juca:—mai bine dă'mi undița încóce  
La gârlă să ne ducem, și musica acolo  
Să cânte 'n depărtare, cu dânsa voiŭ atrage  
La mine peșcișorii cu solđii aurii,  
Ear falca lor scamósă cu undița'mi întórsă  
Voiŭ găuri-o; eară din apă când 'i oiŭ scóte  
Mă voiŭ 'ncerca să'mi pară că fie-care peșce  
Antoniu e'n ființă, și am să'i spun: «ești prins».

CHARMIAN. Ah! cât am ris atuncea când pescuiam, Domniță  
Și rămășag cu toții ai pus că tu vei prinde  
'Naintea lor, un peșce; și când s'a dat afund  
Un rob, s'agațe iute un peșcișor sărat  
De undița (ta.) *lui*

CLEOPATRA. Timpuri trecute, fericite,  
Am ris până să'si pėrdă răbdarea, și pe urmă  
Am ris pân' și-a găsit'o; a doua ți, de vreme  
Bėut'am împreună pân' 'l am culcat, ș'atuncea  
Cu-a mele 'mbrăcăminte și mantie gătindu'l,

Eu, m'am încins în glumă cu spada'i Phi-  
 [lippeană! \*)  
 (Intră un vestitor).

Cu vestea ce'mî trimite Italia, îndopă  
 Urechea mea flămândă.

VESTITOR. Domniță... Dómnă scumpă ..

CLEOPATRA. E mort! Să știi, tâlhare, de spui această vorbă,  
 Uciđi p'a ta stăpână:— dar dacă'mî spui că'i  
 [bine

Și liber, eacă aur, și iaca să săruți  
 A mele vine roșii; chiar Impărați semeți  
 Au tremurat adesea luând această mână.

VESTITOR. Ântâiū de tot e bine.

CLEOPATRA. Na aur, ș'âncă aur.

Să bagī de sémă ânsă, mișelule, aicea  
 Obicinuim să đicem de cei morți că sunt bine;  
 De vrei să spui acesta tot aurul ce'l veđi  
 Il voiū topi și'n gâtul tēu cel ursus țil torn.

VESTITOR. Ascultă, bună Dómnă...

CLEOPATRA. Vorbește, te ascult.

Nu vėd, par'că în privirea'ți vr'o veste bună,  
 [daca

E sănătos Antoniu și liber, pentru ce  
 T'ai întrista vorbindu'mi, ear daca nu e bine,  
 Infățisarea'ți tótă ar trebui să fie  
 Ca Furia 'mpletită cu șerpī, și nu cum este.

VESTITOR. Vrei să m'ascuți, Domniță ?

CLEOPATRA. Imi vine să lovesc

În tine, înainte d'a asculta ce spui:  
 De'mi spui pe d'altă parte c'Antonius trăiește,  
 Că'i bine, că cu Cesar, e bun prieten, numai  
 Că nu e în robie, pe capul tēu turnavoiū

\*) Adică spada cu care s'a bătut la bătălia dela Philippi.



O ploie aurită, și grindină bogată  
De pietre prețioase.

VESTITOR. E bine, Dómnă mea.

CLEOPATRA. Ah! glasul tău e dulce!

VESTITOR. Și bun amic cu Cesar.

CLEOPATRA. Ești un băiat de trebă

VESTITOR. N'au fost ei nici o dată așa uniți ca astăzi.

CLEOPATRA. Vei face o avere de nu 'ncetești.

VESTITOR. Dar, Dómnă....

CLEOPATRA. Nu'mi place «dar» și «ânsă», căci vestea  
[cea plăcută

In urma cărei vine prin «ânsă» 'i nimicită.  
La dracul »dar» și «ânsă!» ca temniceru'i

[gata

Să scótă la ivelă un făcător de rele.

Te rog, amice, dără, revarsă tótă vestea  
D'o dată în urechia'mi, cea bună și cea rea  
Đici că'i amic cu Cesar, că'i sănătos și liber.

VESTITOR. N'am đis acesta, Dómnă, n'am đis că este liber;  
El e legat din contra cu tânăra Octavia.

CLEOPATRA. Prin care chip?

VESTITOR. Prin chipul din patul nupțial,

CLEOPATRA. Leșinul mă cuprinde.

VESTITOR. S'a însurat cu dânsa.

CLEOPATRA. Asupra ta să cadă cea mai cumplită ciură!  
(Il lovește).

VESTITOR. Aveți răbdare, Dómnă.

CLEOPATRA. Ce spui? — Răbdare! — Plécă  
Ființă urgisită, (il lovește ear) sau îți voiú da  
[de-a dura

Ca bile ochii în fața'mi; și pērul țil voiú  
[smulge;

(Il tărășce în sus și în jos).

Cu biciú de fier bătaie ți-oiú da și'n saramură  
Ferbinte cu încetul voiú pune să te-arunce.

VESTITOR. Prea grațiosă Dómnă, adus'am vestea dóră  
Dar n'am făcut nici nunta nici n'am fost  
[pețitorul

CLEOPATRA. Ți c'ai mințit, provincii ți voiú da, și te voiú  
[pune

In culmea cea mai mândră a visurilor tale;  
Pedépsa ce ți-am dat'o ți va răsplăti 'ndestul  
De'mi ai vorbit în glumă, și peste astea tóte  
"Ți voiú da orí ce 'mi-ei cere.

VESTITOR. E însurat, stăpână.

CLEOPATRA. Mișelule trăit'ai prea mult. (Scóte un pumnal).

VESTITOR. Să fug d'aceea...

Dar pentru ce, Domniță, greșéla nu'i a mea?  
(Ese).

CHARMIAN. Te stăpâneșce, Dómnă, căci e nevinovat.

CLEOPATRA. Ear nu de trăsnet scapă toți cei nevinovați!  
In Nil să se cufunde Egiptul meu iubit!  
Prefacé se în șérpe ființa cea mai dulce!  
Pe sclav îl chémă 'ncóce să'mi spuie ce  
[mai șcie:

Măcar că sunt turbată nu'l voiú mușca,— să vie.

CHARMIAN. 'I e frieă să se'ntórcă.

CLEOPATRA. Dar n'am să'i fac nimica.  
S'au înjosit lovindu'l aceste mâini, eu însumi  
Sunt vina supărării. Vin', Dómnne, mai aprópe.  
(Reintră Vestitorul).

O fi un semn de cinste dar nu'i un lucru bun  
S'aducí o veste tristă; se póte povesti  
O noutate bună c'o mie de cuvinte,  
Cea neplăcută ánsă o poți lăsa nespusă  
Ca s'o descoperí singur.

VESTITOR. Eram dator să'ți spun

CLEOPATRA. E însurat la Roma! — Nu te voiú urgisi  
Mai mult de cât acuma d'o mai repeți o dată

VESTITOR. E însurat, Domniță.



- CLEOPATRA. Oh! nimicite-ar Zeii!  
Mai stăruiești în spusa'ți?
- VESTITOR. Ai vrea să spui minciună?
- CLEOPATRA. Oh! da, d'ar fi minciună!—Măcar că țera mea  
S'ar cufunda întrégă în Nil, și s'ar preface  
In balta împuțită cu șerpî! Te du d'aicea  
Și d'ai avea chiar chipul plăcut al lui Narcis  
Tot 'mi-ai părea tu gróznic. E însurat Antoniu
- VESTITOR. Da, Dómnă mea, mă iartă.
- CLEOPATRA. Mai ȃici că e 'nsurat?
- VESTITOR. N'ar trebui pe mine, oh! Dómnă, să te superî;  
Silindu-mă, tu însu'ți, să mai repet cuvântul  
Nedréptă ești. Antoniu p'Octavia luat'a.
- CLEOPATRA. Ah! cum a sa greșelă putu'ta să te facă  
Un monstru și pe tine! Ai spus că nu ești  
[sigur?  
Te du d'aici, căci marfa ce ai adus din Roma  
E prea costisitoare, s'o ții nedesfăcută  
Și ea să te desfacă!
- (Ese vestitorul).
- CHARMIAN. Stăpână te calmédă.
- CLEOPATRA. P'Antoniu lăudându'l îl înegream pe Cesar?
- CHARMIAN. De câte ori, oh! Dómnă.
- CLEOPATRA. Acuma sunt plătită.  
Luați-mă d'aicea îmi vine să leșin.  
Veniți aicea, Iras și Charmian;—ce'mi pasă!...  
Mergi după el, Alexas, să'ți spuie de Octavia,  
Figura'i să'ți descrie, și cam ce vêrstă are,  
Ce gusturi, să nu uite a părului colóre:  
Și vin o cu răspunsul cât vei putea mai uite.  
(Ese Alexas).  
Să plece de aicea: — ba, Charmian, nu'l lasă;  
Chiar dacă două fețe avea, din care una  
Ar sëmăna cu Marte, cea-laltă c'o Gorgonă

(Către Mardian) Tu, spune-i să-mi aducă răspuns  
 [numai de cât,  
 Cât de înaltă este. Ah! Charmian, mă plânge.  
 Dar nu vorbi cu mine. Luaţi-mă d'aicea.

(Es).

SCENA VI.

*Lângă Muntele Misenă*

Intră pe de o parte, Pompeiū și Menas cu tobe și trompete,  
 pe de alta Cesar, Lepidū și \*Antoniū, Enobarbu, Mecaenas cu  
 trupele lor în marș

POMPEIŪ. Eu am p'ai tēi ostateci aici, și tu p'ai mei;  
 Putem să stăm la vorbă 'nainte d'a ne bate

CESAR. Așa e, se cuvine ântâiū să stăm la vorbă,  
 Și chiar pentru acēsta înscriș te-am prevestit:  
 Ca să-mi cunoșci părerea, pe care daca matur  
 Ai cercetat'o, 'mī spune de ești satisfăcut;  
 De pui în tēcă spada ta cea nemulțumită,  
 Și în Siciliū earăși vrei să se 'ntorcă tēfēr  
 Tot tineretul falnic ce l'ai condus aicea  
 In gura periciunei!

POMPEIŪ. La câte'si trei, voi, astădī agentii cei d'ântâi  
 Ai Țeilor, și singurī ai marelui Imperiu  
 Senatori, salutare! Nu pot să înțeleg  
 De ce al meu părinte nu ar avea și dēnsul  
 Pe cine să'l răsbune, avēnd amici și un fiu \*)  
 Căci șciți că Juliu Cesar al căruī suflet mort,  
 A apărut lui Brutus cel vrednic la Philippi,  
 Vēdutu'v'a acolo luptând toți pentru dēnsul.  
 Ce l'a făcut pe Cassiu cel palid să conspire?  
 Și ce făcut'a ore pe Brutu, cel Roman  
 Onest și plin de cinste, cu cei l'alți curtesani

\*) Adică Juliu Cesar avēnd amici și un fiu adoptiv, a fost răsbunat; de ce n'ar fi și Pompeiū ?



48

Ai libertății sfinte, s'inece Capitolul  
 Cu sângele lui Cesar? A fost să știe lumea  
 C'un om n'are să fie mai mult de cât un om.  
 Pe mine cel nevrednic să știți că tot acesta  
 'Mi-a dat îndemn puternic să ies acum cu flota  
 De-a cărei greutate oceanul mâniat  
 E-acoperit cu spumă, cu care 'mi-am merit  
 Să biciuiesc a Romei invidioasă ură,  
 Și nerecunoscință'i chiar către tatăl meu.  
 Ai vreme pentru-acésta.

CESAR.

ANTONIU.

Nu ne vei speria

Cu pânzele'ti întinse, Pompeiū dacă pe mare  
 Putem să stăm la vorbă, căci pe uscat, știi bine  
 Te batem cu 'nlesnire.

LEPIDU.

Pompei

Așa e, pe uscat;

Căci m'ai gonit din casa lui tată-meu \*) o dată,  
 Fiind-că cucul însuși nu'și face cuibul singur  
 Rămâi în ea de'ti place.

LEPIDU.

Vă depărtați de treaba  
 Ce ne-a adus aicea; — decî spune'mî cum  
 [primești

Propunerile noastre ?

CESAR.

Aicea'i chestiunea

ANTONIU.

Nu rugăciunea noastră să te decidă, ânsă  
 În tihnă cumpănește răspunsul ce'l vei da.

CESAR.

POMPEIU.

Și mai ales urmarea va fi avantagiósă  
 'Mi-ați oferit, îmi pare, Sicilia, Sardinia,  
 Și marea să o curăț eu însu'mi de pirați;  
 Mai sunt dator asemeni la Roma să trimeț  
 Mari cantități de grâne, ear de'mi convine astea,  
 Cu neciuntite spade și scuturi neturtite,  
 Pleca-vom toți acasă.

\*) După Plutarch Antoniu a cumpărat casa lui Pompeiū la me-  
 zaț, dar n'a plătit prețul nici o dată.

- CESAR, ANTONIU, LEPIDÚ. Acésta am propus.
- POMPEIÚ. Aflați dér că venisem aicea hotărît  
Să vă primesc oferta. Pe Marcu-Antoniú ânsă  
M'am supêrat în urmă, căci, Domnul meu, să șcii  
Cu tóte că spunêndu'ți perd meritul acțiunei,  
Când Cesar cu-al têu frate în luptă se ciocneau  
Venit'a în Siciliă și muma ta ș'acolo  
A fost primită bine.
- ANTONIÚ. Pompeiú, sciam acésta:  
Și vie mulțumire cunosc că'ți sunt dator.
- POMPEIÚ. Dă'mi mâna ta atuncea. N'aș fi cređut vr'o dată  
Să te 'ntâlnesc aicea, oh! prea stimate Dómnne,
- ANTONIÚ. Sunt paturile nóstre mai moi în Orient,  
Și numai pentru tine, ce m'ai chemat aicea  
Venit'am mai de vreme, dar, đeu, nu'mi pare réu
- CESAR. Ți s'a schimbat și fața de când nu te-am văđut.
- POMPEIÚ. Nu pot să șciu Fortuna ce semne a lăsat  
Pe fața mea, șciu ânsă că'n pieptu'mi, nici o dată  
Nu va găsi un suflet de sclav ca să'l robescă.
- LEPIDÚ. Ferice întâlnire!
- POMPEIÚ. Sper că va fi ferice;  
Cer ca convențiunea acésta să se scrie,  
S'o sigilăm îndată.
- CESAR. Indată se va face.
- POMPEIÚ. Nainte de plecare pe rând ne vom pofti  
La cină, și vom trage sorți cine să începă.
- ANTONIÚ. Pompeiú, eu, voiú începe,
- POMPEIÚ. Antoniú, nu se póte.  
Tu or ce sorți vei trage tot e cea mai de frunte.  
Mâncarea din Egiptet. S'a îngrășat acolo  
Se đice, Juliu Cesar.
- ANTONIÚ. Cam multe ai auđit.
- POMPEIÚ. N'am đis ca să te supêr.
- ANTONIÚ. O'ntorcí destul de bine.
- POMPEIÚ. Am auđit acésta, ș'am auđit ear apoi



- C'Apolodorū o dată purta....
- ENOBARBU. (Incet) Destul, — așa e.
- POMPEIŪ. Dar cine ești ?
- ENOBARBU. (Incet) Lui Cesar a dus într'o saltea \*)  
Pe o crăiesă
- POMPEIŪ. Tu ești, — ostașule, ce faci ?
- ENOBARBU. Îți mulțumesc, sunt bine, și am să fiu pe semenī  
Mai bine mai încolo, căci vĕd că se prepară  
O sumă de banqueturi.
- POMPEIŪ. Dă'mi mâna ta, amice;  
Nu te-am urît vr'o dată, la luptă te-am vĕdut  
Și 'mī a plăcut purtarea'ti.
- ENOBARBU. Eu, nici o dată, Dómne,  
Nu te-am iubit, dar totuși te lăudam adese  
Când laudă de dece orī meritai mai mare.
- POMPEIŪ. Poți să vorbești pe față, te prinde fórte bine  
Vĕ chem pe toți la masă dér pe galera mea.  
Stăpânii mei să mergem.
- CESAR, ANTONIU, LEPIDŪ. Arată ne pe unde.
- POMPEIŪ. P'aicea.
- (Es Pompeiu, Antoniu, Cesar, Lepidū, etc).
- MENAS. (A parte) Pompeiū, nici o dată tatăl tĕu n'ar  
fi încheiat acest tractat. (Lui Enobarbu) Par'că  
ne cunoștem, Domnul meu.
- ENOBARBU. Mi se pare că pe mare ne am vĕdut.
- MENAS. Așa, Domnule.
- ENOBARBU. Te purtai bine pe mare.
- MENAS. Și D-ta pe uscat.
- ENOBARBU. Pe omul care mă laudă, îl laud și eu; — cu  
tôte astea nu póte nega nimenī că m'am  
purtat bine pe uscat.
- MENAS. Nici de mine pe apă.

\*) Se găsește în Plutarch acĕstă versiune de modul cum a fost  
adusă Cleopatra lui Iuliu Cesar.

- ENOBARBU. Dar, pentru siguranța d-tale, e bine să negi un lucru, adică: că ai fost un mare hoț pe mare.
- MENAS. Ca tine pe uscat.
- ENOBARBU. Ba, neg serviciile mele pe uscat. Dar, dă-mi mâna ta, Menas; dacă ochii noștri ar fi ai stăpânirei, ar putea prinde d'o dată doi hoți care se pupă.
- MENAS. Or ce face omul cu mâinile, figura sa e cinstită.
- ENOBARBU. Dar o femeie frumoasă, n'a avut nici o dată o figură cinstită.
- MENAS. Nu le ponegri, ele nu fură de cât inimă.
- ENOBARBU. Am venit încoace să ne bătem cu voi.
- MENAS. În cea ce mă privește, îmi pare rău că s'a schimbat lucrul în beție; să ști că astăzi Pompeiū își perde viitorul într'un hohot de ris.
- ENOBARBU. D'o fi așa sigur că n'are să'l redobândescă plângend.
- MENAS. Așa e, Domnul meu: noi, nu'l așteptam pe Antoniu. Te rog, s'a căsătorit el ore cu Cleopatra?
- ENOBABBU. Pe sora lui Cesar o chemă Octavia.
- MENAS. Adevărat, era meritată cu Caiu Marcellu.
- ENOBARBU. Dar acum e nevasta lui Marcu Antoniu.
- MENAS. Ce spui, Domnule?
- ENOBARBU. E adevărat.
- MENAS. Atuncea Cesar și Antoniu sunt uniți d'aci înainte pentru tot-d'auna.
- ENOBARBU. Dacăș fi silit să mă pronunț asupra acestei uniri, mai mai c'aș dice altfel.
- MENAS. Mi se pare că politica a jucat un rol mai mare în această căsătorie, de cât dragostea părților.
- ENOBARBU. Și eu cred tot așa. Dar vei vedea că nodul



care pare a lega împreună această prietenie, va fi tocmai nodul cu care se va îneca amiciția lor. Octavia are o dispoziție evlavioasă, rece și liniștită.

**MENAS.** Cine n'ar vrea ca nevasta sa să fie astfel?

**ENOBARBU.** Acela cărui nu'i convine un astfel de caracter, cum e Antoniu de pildă. O să se întorcă el la mâncarea lui Egypteenescă: atunci suspinele Octaviei vor aprinde focul lui Cesar și, precum ți-am spus, tocmai obiectul prieteniei va fi cauza desbinărei. Antoniu își sôrbe dragostea unde și-a așezat'o. Căsătoria n'a făcut'o de cât de convenință.

**MENAS.** Póte să fie așa. Aide, Domnule, să mergem pe galeră. Avem o sănătate de bcut.

**ENOBARBU.** Primesc cu bucurie, Domnul meu, ne-am exercitat bine gâtlegiul în Egyptet.

**MENAS.** Hai să mergem.

(Es).

### SCENA VIII

*Galera lui Pompeiă, lângă Misena*

Intră servitorî cu un banquet

1-iul SERV. Aicea o să ședă, omule. Tălpile unora din ei deja și-au pierdut rădăcina, cel mai mic vânt o să'i trântescă.

2-lea SERV. Lepidă s'a roșit de tot.

1-iul SERV. Ți au dat să bea ca la pomană.

2-lea SERV. Când se necăjesc unul pe altul, luându-se în ris, el le spune „*destul*“, îi împacă, ș'apoi ear se împacă și el cu beutura.

1-iul SERV. Dar de aceia la densusul e lupta mai crâncenă între poftă și prudență.

2-lea SERV. Așa e când te bagi în adunarea celor mari,

mai bine să am o trestie care nu e bună de nimic, de cât o sulită pe care n'o pot ridica.

1-ul SERV. Să fii chemat într'o sferă înaltă, și să nu scii să te mișci într'ênsa, e mai trist de cât să veți găurile góle unde trebuie să fie ochii, fără de care obrazul e urit de tot.

Trompetele sună. — Intră Cesar, Antoniu, Lepidú, Pompeiú, Agrippa, Mecaenas, Enobarbu, Menas și alți ofițeri.

ANTONIU. (Către Cesar) Să'ți spun cum se procede: a Nilului schimbare  
Pe niște scări o 'nsamnă pe Piramide; astfel  
De e umflat, de scade, de'i mijlociu, ei sciu  
Ce o să vie 'n urmă: or lipsă, or belșug.  
Cu cât mai mare 'i Nilul cu-atît speranța crește.  
Apoi când se retrage, plugarul își aruncă  
Chiar pe nomolul umed semința, care 'ndată  
De sóre 'i încolțită.

LEPIDÚ. Sunt șerpi curioși p'acolo?

ANTONIU. Da, Lepide, așa e.

LEPIDÚ. Mi se pare că șerpele vostru din Egypt se zămisleşce din nomol prin acțiunea sórelui?

ANTONIU. Adevărat, se dice.

POMPEIU. Ședți, Lepide, paharul în sănătatea 'ți beau.

LEPIDÚ. Nu; nu sunt tocmai bine, dar tot nu voiú să plec.

ENOBABBU. Mi-e frică că n'ai să poți să eși până n'ei dormi puțin, ear pân'atunci trebuie să rămâi aici.

LEPIDÚ. Sigur că nu. — Dar am auđit că Piramidele Ptolemeilor sunt minunat de frumóse, mi s'a spus așa de tótă lumea.

MENAS. (Incet către Pompeiú) Pompeiú, să'ți spun o vorbă.

POMPEIU. Imi spune la urechie

MENAS. (id.) Te scólă dela masă, iubite căpitane,  
Să'ți spun o vorbă, numai o vorbă, te conjur.



- POMPEIŪ. Iti spun s'astepti, amice, si tornă vin lui Lepidū.
- LEPIDŪ. Ce fel de lighionă e crocodilul vostru ?
- ANTONIU. Are, Domnule, forma... ce o are, lărgimea lui e...  
tocmai cât e de larg, precum și înălțimea;  
se mișcă cu organele sale, trăiește cu ce  
se hrănește, ear când elementele de care  
se compune per, transmigrădă.
- LEPIDŪ. Dar ce colóre are ?
- ANTONIU. Colórea naturală.
- LEPIDŪ. E'n adevěr atuncea un straniu soiū de șerpe!
- ANTONIU. In adevěr, — și ude sunt lacrimile sale.
- CESAR. S'o lumina el óre cu ce a auđit ?
- ANTONIU. Mai pune și paharul ce'i dete adinéori,  
Pompeiū, de nu pricepe e prea Epicurean.
- POMPEIŪ. (Incet către Menas) Mergi la spânđurătóre! Te du  
[la dracu 'ncolo!  
Dar, omule, mă lasă in pace in sfârșit!  
Și unde e paharul ce-am spus să mi'l aduci ?
- MENAS. (Incet către Pompeiū) Te rog, dă'mi ascultare, dór  
[numai ca răsplata  
Serviciilor mele, te scólă și ascultă.
- POMPEIŪ. (Incet către Menas) Ai 'nebunit, amice.  
(Se scólă și se depărtedă incet cu Menas).  
Acuma spune'mi ce e ?
- MENAS. Tu scii că tot-d'auna am pus norocul tēu  
Mult mai presus de tóte.
- POMPEIŪ. (Lui Menas) Servitu-m'ai, amice,  
Supus și cu credință. Mai ai ceva de spus ?  
(Tare) Oh! Domnii mei, fiți veseli.
- ANTONIU. Te-am prevenit odată  
Căi bine de nisipurī să nu te-apropiū, Lepidū,  
Căci te înfunđi in ele, și de eșit e greu.
- MENAS. (Incet lui Pompeiū) Al vastului imperiu ai vrea  
[să fii stăpân ?
- POMPEIŪ. Ce spui ?

- MENAS. Am ȃis stăpănul Romanului Imperiu.  
De două ori ȃți am spus'o.
- POMPEIŪ. Dar spune'mi, cum aș face?  
MENAS. De vrei, rĂspunde numai, și eu un om sĂrac  
ȃȃi voiŪ dĂrui regate.
- POMPEIŪ. Eșȃi beat și tu se vede.  
MENAS. M'am abȃinut din contra, PompeiŪ, dela pahare,  
PuȃinĂ indrĂsnĂlĂ și Iove cel puternic  
Al lunei vei ajunge, ear tot ce se cuprinde  
Sub bolta cea cereascĂ, și e Ănconjurat  
De marea ceĂ adĂncĂ, al tĂu va fi, de vrei.
- POMPEIŪ. AratĂ cum aș face?  
MENAS. Cei trei competitori  
Ce ȃmpart Ăntreġa cĂrmĂ a lunei, cĂteșȃi trei  
Pe vasul tĂu se aflĂ: eu, funia tĂia-voiŪ  
Ear cĂnd vom fi pe mare porniȃi, e fĂrte lesne  
SĂ'i gĂtuim, ș'atuncea a tĂele vor fi tĂote  
POMPEIŪ. Ah! trebuia, tu, singur sĂ fi fĂcut acĂsta,  
Și sĂ nu'mi spui o vorbĂ, d'aș face o de sigur  
Ar fi o mișelie, ear tu ȃmplineai din contra  
O simplĂ datorie; cĂci nu cĂștigul mare  
Ce-aș prinde mĂ conduce, ci mai cu sĂmĂ cinstea  
CĂieșcete, amice, cĂ limba te-a trĂdat.  
D'aș fi aflat Ăn urmĂ cĂ faptul s'a comis  
ȃiceam cĂ este bine, dar sunt silit acuma  
SĂ osĂndesc chiar gĂndul. DesistĂ-te; — sĂbem!  
MENAS. (A parte). Nu voiŪ urma d'acuma Fortune ta  
cĂduțĂ!
- POMPEIŪ. Acela ce privilegiul Ăl catĂ, și aflĂndu'1  
Nu vrea ca sĂ'l cuprindĂ, nu va gĂsi un altul.  
ANTONIU. Beau ear Ăn sĂnĂtatea lui LepidŪ, DomniŪ mei.  
ENOBARBU. Luaȃi'1 ȃos din barcĂ. VoiŪ bea Ăn locul lui.  
MENAS. Tu, sĂ trĂieșci, oh! Menas.  
POMPEIŪ. Bine-ai venit la noi.  
Turnaȃi, turnaȃi Ăntr'una sĂ nu se vedĂ cupa.



- ENOBARBU. (Arătând pe servitorul ce duce pe Lepidū). Veđi tu,  
[iubite Menas, ce voinicesc bărbat?
- MENAS. De ce?
- ENOBARBU. Fiind-că duce el singur în spinare  
A treia parte-a lumii.
- MENAS. Atunci a treia parte  
A lumii este beată, d'ar fi și restul beat,  
Cum ar umbla pe rôte!
- ENOBARBU. Atuncea bea într'una  
Să umbli și mai iute.
- MENAS. Ei eacă.
- POMPEIŪ. N'a ajuns  
Petrecerea acésta pe cele din Egyptet.
- ANTONIU. Chiar póte să le 'ntrecă. Cântați, băteți în tobe  
Eu beau în sănătatea lui Cesar.
- CESAR. Pot s'aștept:  
Pe cât creerii mișcă să'i limpedesc, cu-atâta  
Se 'ntunecă mai tare.
- ANTONIU. Fii potrivit cu ceasul.
- CESAR. Ei fie! voiürăspunde;—dar mi-ar plăcea mai bine  
Să rabd trei patru ڭile, de cât într'o ședință  
Să beau ca ađi de pildă.
- ENOBARBU. Iubite Impărate  
Să dănțuim acuma acele Bacchanale  
Deslănțuite-a nóstre, ca odinióră veselii  
Cu dēnsa în Egyptet, ca să cinstim festinul
- POMPEIŪ. Aratăne, voinice.
- ANTONIU. Să ne luăm de mână,  
Pân' ce gândirea nóstră de vinuri biruită,  
Se va 'neca în apa odihnitóre-a Lethei.
- ENOBARBU. Luați-vē de mână, ear toba sgomotósă  
Pe toți să ne-asurđescă, vē așeđați dér ast-fel:  
Apoi o să ne cante băiatul, și cu toții  
Noi, isonul vom ține cât vom putea mai tare,  
(Musica cântă și Enobarbu îi așeđa pe fie-care mână 'n mână).

## Cântec

Bacchu, vesel împărat,  
 Tu, cu viță 'ncoronat,  
 Deu, cu ochii de rubin  
 Vin' că e paharul plin.  
 În butoiu 'ți înecăm  
 Or ce grijă, or ce dor,  
 Și să ne încoronăm  
 Cu roși struguri și cu flori;  
 Să ciocnim să ne 'nvêrtim,  
 Ast-fel cată să trăim.  
 Să ciocnim, să ne 'nvêrtim,  
 Ast-fel cată să trăim.

- CESAR.** Ce nu'i destul acesta, Pompeiū ca să dormi bine?  
 Cumnate prea iubite, te rog să pleci cu mine,  
 Căci treburile noastre de sémă suferi-  
 vor De astă ușurință. Stăpânii mei iubiți,  
 Ar fi acuma vreme ca să ne despărțim.  
 Vedeți c'al nostru sânge e 'nvăpăiat și iute,  
 Vedeți că Enobarbu, cel tare, a rămas  
 Mai slab chiar de cât vinul, și limba'mi obosită  
 Se 'ncurcă, când vorbește; sub astă stravestire  
 Am devenit toți comici. De ce să mai insist?  
 Acuma nópte bună; dă'mi mâna ta, Antoniu.
- POMPEIŪ.** Viu pân' la mal cu tine.
- ANTONIU.** Îți mulțumesc, dă'mi mâna.
- POMPEIŪ.** Luat'ai casa noastră, dar las', suntem prieteni:  
 Cobóră te în luntre.
- ENOBARBU.** Păzește să nu cați.  
 (Es Pompeiū, Antoniu, Cesar, etc.)
- Eu, Menas, nu plec.
- MENAS.** Haide dér în cabina mea.  
 Veniți încó cu toba, cu flaute, cu trâmbiți  
 Veniți ca să audă Neptun chiar cum petrec  
 P'acești Domni. Dar, la dracu! sunați, sunați  
 [vă spun.  
 (musica cântă)]
- ENOBARBU.** Dicit: hurrah! sus capela!  
 Hai, căpitane vino.



+

## ACTUL AL TREILEA

### SCENA I

*O câmpie în Syria*

Intră Ventidiu în triumph, cu Siliu și alți ofițeri români cu soldații. — Se poartă înaintea lui cadavru lui Pacorū.

**VENTIDIU.** Lovită ești în fine, tu, Parthia semetă!  
Fortuna zîmbitoare făcutu m'a pe mine  
Răsbunătorul morței lui Crassu cel viteaz.  
Purtați 'naintea ôstei pe fiul cel de Rege  
Acuma un cadavru! Orodes, fiul tîu  
Plătește pentru Crassu.

**SILIU**

Ventidie ilustre,  
Cînd paloșul tîu, încă, e cald de negrul sînge  
Al Parthilor sîlbateci ce fug d'a ta urgie;  
In cea mai mare grabă, mergi Media străbate'o  
Și Mesopotamia, și cele l'alte locuri  
Unde 's ascunși fugariî, și căpitanul nostru  
Răsboinicul Antoniu, te va 'nălța pe carul  
Triumphător, cu capul încununat cu laurî.

**VENTIDIU.** Oh! Siliu, dragă Siliu, destule am făcut.  
O faptă câte-o dată devine prea măreață  
Și puțin potrivită cu locul ce'l ocupi;

10/10  
10/10

10/10

Căci află, scumpe Siliu, că lucruri sunt în lume  
 Pe cari e mult mai bine să le lași nesfârșite.  
 De cât prin sevârșirea lor să câștigi renume,  
 Când e departe omul pe care l'ai servit  
 Și Cesar, și Antoniu prin generalii lor  
 Au câștigat mai multe bătăi de cât ei înșiși  
 Ear Sossiu, ce 'nainte era aici în locu'mi,  
 Nuși a perdut favórea fiind c'a câștigat  
 Renumele prea iute? Acel ce în răsboie  
 Mai multe sevârșește de cât stăpânul său,  
 Stăpânul stăpânirii devine; ambițiunea  
 Firésca soldătimei virtute, zău, mă crede,  
 Preferă-adezea perderi, câștigurilor care  
 De neajuns sunt pricină. Aș face încă multe  
 Pe séma lui Aotoniu, l'aș indispune ânsă,  
 Ș'aș perde avantagiul nemulțumindu'l ast-fel.  
**SILIU.** Ventidie, te bucuri d'o prevedere mare,  
 Și făr' de care șeful nimic nu însemnădă  
 Mai mult de cât o spadă. Dar lui Antoniu  
 scris'ai ?

**VENTIDIU.** Precum i se cuvine ă voiă comunica  
 Ce fapte sevârșirăm cu Parthii pentru densusă  
 Ș'in numele lui, nume ce sună ca o vrajă;  
 Și cum stindardu'i falnic și trupele'i plătite  
 Goniră ca p'o turmă de vite, călăreții  
 Cei neînvinși ai Parthiei.

**SILIU.** Ș'acuma unde este ?

**VENTIDIU.** Pornise spre Athena: ș'acolo cât mai iute  
 'Naintea'i vom ajunge, pe cât ne va permite  
 Aceste sarcini grele.

(Es).



## SCENA II

*O anticameră în casa lui Cesar*

Agrippa și Enobarbu se întâlnesc

AGRIPPA. S'au despărțit cumnații ?

ENOBARBU.

Da, cu Pompeiū sfârșiră,

Chiar a plecat acesta; ear cei l'alți trei încheie  
Tractatul împreună: plângea amar Octavia  
Că plcă delă Roma,—măhnit e Cesar, Lepidū  
Pre cât îmi spuse Menas, de când au petrecut  
Toți cu Pompeiū la masă, cu chipul sərbăd pare.  
Pecat că'i om de trebă.

AGRIPPA.

În adevăr, și ține la Cesar foarte mult.

ENOBARBU.

Asemenea iubește mult și pe Marcū-Antoniū.

AGRIPPA.

Pe Cesar, care este al ómenilor Iove.

ENOBARBU.

Și pe Antoniu, care e al lui Iove Iove.

ANTONIU.

Ce tu'mi vorbești de Cesar, bărbat necom-

ENOBARBU.

[parabil ?

AGRIPPA.

Și, tu, d'Antoniu mie, Phaenixul Arăpesc ?

ENOBARBU.

Pe Cesar vrei să'l lauđi ? și Cesar, ș'e destul.

AGRIPPA.

Pe fie-care Lepidū 'l înalță pân' la cer.

ENOBARBU.

Iubește pe Antoniu, dar și mai mult pe Cesar:  
Nici inimă, limbă nici chifre, poeți, bardă,

[scriitoră,

Nu pot să socotescă, să spue, să exprime,

Să scrie, nici să cânte iubirea nesfârșită

Ce simte pentru'-Antoniu. De Cesar când e

[vorba

Ingenuchiat te 'nchină, te 'nchină și te miră.

AGRIPPA.

Dar totuși îi iubește.

ENOBARBU.

El e gândacul, dênșii sunt aripile..... eată

Semnalul de plecare.

(se aude o trompetă)

AGRIPPA.

Să ne vedem cu bine.

Ostașule, adio: cu tine mergă Țeii.

(Intră Cesar, Antoniu, Lepidă și Octavia).

ANTONIU.

Să nu mergi mai departe. Destul atîta, Dómnă...

CESAR.

Tu, cea mai bună parte din mine iei d'aceia,  
Fii bun dér pentru dînsa, — oh! dragă sor',  
[să fii

Soția cea duiósă ce gîndul meu visedă.

In tine aședat'am speranța cea mai scumpă.

Și siguranța'mi tótă. Tu, nobile Antoniu,

Să nu permiți vr'odată c'acéstă scumpă Dómnă...

Ce între noi e pusă ca varul să unescă

Acéstă amicie, să fie ea berbecul.

Ce-ar dărâma clădirea, mai bine fără dînsa.

Ș'a ei intervenire era să ne iubim,

De cât să nu ne ținem de învoiela nóstră.

ANTONIU.

M'ai ofensa, oh! Cesar, cu astă bânuielă

CESAR.

Țineam să'ți spun acésta.

ANTONIU.

Nu vei afla vr'odată,

Or cât ai vrea d'aprópe să'mi cerceteți purtarea...

Nici un cuvênt temeinic ca să te temi de mine.

Să te păzescă Țeii, și facă să te-asculte

Romanii cu credință și inima voiósă.

Ne despărțim aicea.

CESAR.

Și ție 'ți Țic, adio;

Oh! soră, prea iubită, călătorie bună;

Să fie blând cu tine oceanul, și din cer

Pe capul tîu descindă o liniște fêrice;

Octavia, adio.

OCTAVIA.

Iubit și nobil frate....

ANTONIU.

In ochii ei intrat'a Apriliu, cu isvorul

Iubirei ce se scurge în stropitrii duióse.

Te 'nveseleșce, dragă.

OCTAVIA.

Oh! Dómnă, îngrijeșce

De casa lui Antoniu.—Pe urmă, scumpul meu...

CESAR.

Pe urmă ce, Octavia?



OCTAVIA.

Ți voiŭ spune la urechiă.

ANTONIU.

Nu pôte a ei limbă să'și dea impulsuinea  
 Ce inima 'i-ar da'o, nici inima s'învețe  
 Pe limbă să vorbescă; ca fulgul cel ușor  
 Ce în vârtejiul apei e tras de o potrivă  
 În fie-care parte.

ENOBARBU.

(Către Aprippa) Va plânge Cesar óre?

AGRIPPA.

(Către Enobarbu) Un nor pe fața'i are.

ENOBARBU.

D'ar fi un cal 'i ar șede prea rău, dar e  
 [un om,—

Il înțeleg prea lesne.

AGRIPPA,

Ce spui, tu, Enobarbe?

Când a găsit Antoniu pe Juliu Cesar, mort  
 A început să plângă ca un copil; a plâns  
 Când a găsit pe Brutus ucis lângă Philippi.

ENOBARBU.

Avea pe-atunci se vede vre-un guturaiu pu-  
 [ternic,

Ce'l tot făcea să plângă p'acei ce repusese,  
 Plângeam și eu vedându'l.

CESAR

Da, scumpa mea, Octavia,

Primi-vei dela mine scrisori, nu voiŭ uita  
 În or ce ceas la tine să mă gândesc cu dor.

ANTONIU.

Dar, Domnul meu, sfârșește; să despărțim iu-  
 [birea

Ce 'ncinse 'n pieptul nostru o luptă potrivită,  
 Te las să pleci d'aceia: — cu tine mERGĂ

[Dei.

CESAR.

Fii fericit, adio.

LEPIDU.

Să'ți luminețe calea

Cea fericită, vecinic a stelelor pleiadă!

CESAR.

Adio, scumpă soră.

ANTONIU.

(Sărută pe Octavia).

Adio, bunți prieteni.

(Es).

## SCENA III

*Alexandria.—O cameră în palat*

Cleopatra, Charmian, Iras și Alexas.

CLEOPATRA. Dar unde e băiatul ?

CHARMIAN.

Îi e temă să s'arate.

CLEOPATRA. Ce vorbă ? Vino 'ncôce.

(Intră vestitorul)

VESTITORUL.

Iubită Maiestate

Nici Regele Iudei, Irod, n'ar îndrăсни

La tine să se uite când nu ești mulțumită.

CLEOPATRA. Ah! capul lui voiû pune să mi'l aducă,—ânsă

Cum am să fac acésta când nu 'i aici Antoniu.

Căci dela el 'l aș cere. Dar vino mai aprôpe

VESTITORUL. Măria Ta.....

CLEOPATRA.

Vêđut'ai pe-Octavia ?

VESTITORUL.

Da, Dómnă.

CLEOPATRA. Și unde ?

VESTITORUL.

Am vêđut'o la Roma de aprôpe;

Mergea între Antoniu și Cesar al ei frate.

CLEOPATRA. Cât mine e de 'naltă ?

VESTITORUL.

Mai scurtă 'i, Dómnă mea.

CLEOPATRA. Dar vocea'i auđit'ai,—vorbeșce 'ncet sau tare ?

VESTITORUL. Am auđit'o, Dómnă, vorbeșce cam încet.

CLEOPATRA. Atuncea nu e bine,—mult timp n'o s'o iubescă.

CHARMIAN. Ce spui ? Să o iubescă ? oh! Isis, nu'i posibil!

CLEOPATRA. Și eu cred,—este scurtă și vocea 'ntunecată!

Și mersul său e ôre ca de Regină ? —spune  
Căci scii ce'i o Regină.

VESTITORUL.

Nu Dómnă, se târașce;

Când stă pe loc, când merge, nu'i vre-o deosebire

In ea un chip se vede mai mult de cât o viață.

O statuă nu un suflet.

CLEOPATRA.

Așa să fie ôre ?

VESTITORUL. Așa. Điceam de alt-fel că nu sciu observa.



- CHARMIAN. Nu sunt trei în Egypt ca dânsul pentru asta.
- CLEOPATRA. Da, vîd că se pricepe. Atunci spuneași că n'are. Ea nici o calitate?—Dar are'-o judecată. Prea sănătósă omul.
- CHARMIAN. Da, fôrte sănătósă.
- CLEOPATRA. Ghicit'ai cam ce vîrstă ar fi avînd?
- Dar, Dómnă,
- E vîduvă.
- CLEOPATRA. Ascultă,—e vîduvă a dis.
- VESTITORUL. Și presupuii că are trei-șeci de ani trecuți.
- CLEOPATRA. Obrađul ei cum este, mai mult rotund sau lung?
- VESTITORUL. Rotund peste mîsură.
- CLEOPATRA. Croiela asta este Indiciu de prostie. Dar pîrul ei, ce față?
- VESTITORUL. E castaniu, Domniță, ear fruntea ei e strîmtă.
- CLEOPATRA. Ia aurul acesta: — și nu mî judeca Prea aspru, adineori am fost ceva cam iute: Te pun din nou în slujbă, căci vîd că fôrte bine Faci trîba ta, băiete. Te du și te gîtește. Scrisorile sunt gata. (Ese vestitorul).
- CHARMIAN. Un om prea cum se cade.
- CLEOPATRA. Da, vîd și eu că ești, și de l'am ofensat Destul de rîu îmi pare. Vîd, după cum îmi spune Că nu'i nimic de dînsa.
- CHARMIAN. Nimic, iubită Dómnă.
- CLEOPATRA. El șcie ce'i mîrirea căci a vîduț'o des.
- CHARMIAN. Cređ bine că cunóșce, căci, slavă ție, Isis Destul timp a slujit'o.
- CLEOPATRA. Aș vrea, Charmian dragă Să'l mai întrebî un lucru.... dar nu face nimica Poți să'l aduci la mine pe cînd voiș scri [scrisórea
- Ah! âncă e posibil să easă tóte bine.
- CHARMIAN. Fii sigură de asta.

## SCENA IV

*Athena. — O cameră în casa lui Antoniu*

Antoniu și Octavia

ANTONIU. Nu, scumpa mea Octavia, nu e acesta numai;  
L'aș fi ertat de asta, și chiar de multe încă  
De'-așa însemnătate. Dar cu Pompeiū din nou  
A început resbelul, pe urmă a făcut  
Un testament, citindu'l în fața tuturilor.  
Vorbea chiar rău de mine, ș'apoi când nu putea  
De' cât să mă cinstescă, nevolnic o făcea  
Cu gura jumătate.

OCTAVIA. Stăpânul meu iubit,  
Să nu-le cređi pe tóte; — de-ar trebui să cređi  
Tot ce ți se repetă, te 'ndură și m'ascultă:  
Nu s'ar găsi o dómnă în lumea asta tótă  
Așa nenorocită ca mine, d'aș afla  
Că ve certarăți earăși; — căci p'amânduoi  
[iubesc.

Chiar țeii cei puternici mă vor lua în rís,  
Căci astăđi a mea rugă voiū face-o pentru tine,  
Și mâine pentru Cesar: câștigí tu, perde densus  
Nu pot eși din astă dilemă sdrobitóre.

ANTONIU. Oh! scumpa mea Octavia, să faci c'a ta iubire  
Spre-acela să te tragă ce cată s'o păstrede  
Eu singur mă voiū perde de perd a mea onóre;  
Mai bine pentru tine să nu mai fiu al tēu  
De cât al tēu într'astfel. Dar fie cum dorești:  
Să fii mijlocitóre, tu, între el și mine:  
Dar, eu, în vremea asta, voiū face pregătiri  
Gigantice, pe Cesar să'l șterg de pe pământ.  
D'acea te grăbeșce pe când ai încă vreme  
Să'ți împlineșci dorința.

OCTAVIA. Iți mulțumesc, oh! Dómne  
Oh! facă Țeii, însămi, eu, slabă să devin



Mijlocitor de pace, căci între voi resbelul  
Ar fi o sfâșiere a lumii, fără fund,  
Țesută cu cadavre.

ANTONIU. Când vei vedea de cine s'a început resbelul,  
Cu'-acela să te superi; căci este imposibil  
C'atât de potrivită să fie'-a noastră vină  
In cât a ta iubire să nu deosebescă.  
Prepară'ți dér plecarea, alege'ți, după plac  
Pe cine vrei tovarăș, și fă ce cheltuială  
Vei crede de nevoie.

(Es).

## SCENA V

*O altă cameră în casa lui Antoniu*

Enobarbu și Eros se întâlnesc

ENOBARBU. Ce veste, scumpe Eros?

EROS. Sunt noutăți ciudate, p'aicea, Domnul meu.

ENOBARBU. Ce noutăți?

EROS. Că Cesar și Lepidă cu Pompeiă  
Au început resbelul.

ENOBARBU. E lucru vechiū, amice.

Mai nou nu șcii nimica?

EROS. Cesar, după ce s'a servit cu dēnsul în rēsbóiele cu Pompeiū, d'o dată n'a mai voit să'i recunóscă rangul de o potrivă cu al sēu, și n'a mai voit să'l lase să ea partea lui din fala ce i se cuvenea, și nemulțumindu-se pe atât, l a mai acusat cu nișce scrisori ce le scrisese de mult lui Pompeiū, și numai pe simpla acéstă acuzațiune ce i a adus'o, el, singur, a pus să'l închidă astfel în cât bietul al treilea este prins, până ce o bine-voi mórtea să vie să'l libeređe

ENOBARBU. Atuncea lumea asta măsele două are

Și-or cât de multă hrană le-ai da de mestecat  
 Tot s'ar freca 'ntre ele. Dar unde e Antoniu?  
**EROS.** Se plimbă în grădină, lovind cu desgustare  
 Vlăstarii cu piciorul ținând: *nemernic Lepidū*»  
 S'amenința cu mărte pe oșterul său  
 Ce pe Pompeiū ucise.

**ENOBARBU.** E gata flota noastră.

**EROS.** Ca să pornescă 'n contra lui Cesar în Italia  
 Domitie, te chemă Antoniu chiar acum.  
 Puteam să'ți spun pe urmă aceste noutăți.

**ENOBARBU.** Iar nu'i nimic de sigur. Dar du-mă la Antoniu.

**EROS.** Vin', Domnule, cu mine.

(Es).

#### SCENA VI

*Roma. — O cameră în casa lui Cesar*

Cesar, Agrippa, Mecaenas

**CESAR.** Chiar în disprețul Romei facut'a aste tóte  
 Și eată cum: în piața din Alexandria  
 Pe o estradă 'naltă cu stofe de argint,  
 El și cu Cleopatra s'au aședat cu pompă  
 Pe scaunul de aur în fața tuturilor:  
 Cesarion ce ține nerușinat că'i fiul  
 Tătânului \*) meu Cesar, sta la piciorul lor,  
 Ș'apoi nelegiuita posteritate tótă  
 Născută din desfrâul lașivei Africane;  
 I'a dat deplin domnia întregului Egipt,  
 Făcând'o absolută stăpână peste Cypru  
 Pe Syria cea jósă și Lydia bogată

**MECAENAS.** Acésta 'n fața lunei?

**CESAR.** În piața cea deșchisă  
 A armelor. Acolo a proclamat de Regi

\*) Octaviu Cesar nu era de cât fiu adoptiv al lui Iuliu Cesar.



Ai Regilor pe fiii: lui Alexandru Parthia  
 Ș'Armenia îi dete și Media întinsă;  
 Lui Ptolemeu Phœnicia, Cilicia și Syria;  
 Ea apăru ca Isis deita îmbrăcată.  
 Deduse audiențe de multe ori se dice  
 Tot astfel stravestită.

**MECAENAS.** E bine ca în Roma  
 Să se cunoscă lucrul.

**AGRIPPA.** Deja e desgustată  
 De astfel de purtare, și 'ncepe să'i arate  
 Firésca'i neplăcere.

**CESAR.** E informat poporul, —  
 Deja chiar ascultat'a a lui invinuire.

**AGRIPPA.** Pe cine-acusă óre?

**CESAR.** Pe Cesar. Că'n Siciliă, când pe Pompeiũ cel tẽnăr  
 'L am spoliat, pretinde că lui nu'i aş fi dat  
 Bucata cuvenită din insulă; pretinde  
 Că îmi împrumutase corabiĩ, el, ce încă  
 Nu'i sunt înapoiate; pe urmă, mai pretinde  
 Că să se depărteđe din funcțiune Lepidũ,  
 Ear noi duoi să'i deținem veniturile tóte.

**MECAENAS.** Dar, Domnul meu, se cade ca să răspunđi la asta.

**CESAR.** Chiar m'am gândit că'i bine, și am trimis rês-  
 [punsul:

Am spus și eu că Lepidũ a devenit prea crud,  
 Că abusa adesea de stăpânirea sa,  
 Că și meritase sórta; că lui Antoniu dau  
 Bucata cuvenită din ce am cucerit;  
 Dar că pretind atuncea să'mi dea și dẽnsul  
 [partea  
 Ce'mi vine din Armenia, și tot ce a luat.

**MECAENAS.** Dar n'are să consimtă

**CESAR.** Atuncĩ din câte cere  
 Nu'i voiũ ceda nimica.

(Intră Octavia)

- OCTAVIA. Oh! Cesare, iubite stăpâne, te salut.
- CESAR. N'aș fi creșut vr'o dată că ai să fii gonită  
De soțul tău, Octavio.
- OCTAVIA. Dar n'am venit gonită.
- CESAR. De ce atuncea, spune-mi, te-ai furișat? Nu  
[astfel  
S'ar cuveni ca sora lui Cesar și soția  
Semețului Antoniu să vie; — trebuia  
Ca ușier o óste să aibă; să anunțe  
Sosirea ei solemnă a cailor nechezuri;  
Ar trebui ca pomii, pe drum, chiar să se plece  
Sub greutatea celor nerăbdători să vedă  
Bogatul ei cortegiu, și praful rădicat  
De trupa numerosă s'intunece tot cerul.  
Dar ca o preocupăță venit'ai, tu, la Roma,  
Și 'mi ai luat puterea d'ați arăta iubirea,  
Ce când nu'i exprimată adesea nu'i simțită:  
Aș fi eșit 'nainte'ți nerăbdător și aprig  
Ca să'ți salut venirea precum ți se cuvine.
- OCTAVIA. Stăpâne prea iubite, eu n'am venit încóce  
Silită, ci cu voiea'mi. Bărbatul meu Antoniu  
Vedënd că se prepară resbelul m'a 'nsciințat  
Și m'a umplut cu jale; cu lacrimi 'l am rugat  
Să viu aici la tine.
- CESAR. Și dēnsul de îndată  
A consimțit, acolo, fiindu'i tu zăgaz  
Intre el și desfrăul.
- OCTAVIA. Nu ți așa, stăpâne
- CESAR. Am ochiul meu pe dēnsul, și vēntul imi aduce  
Sciri despre tot ce face. Scii unde e acuma?
- OCTAVIA. E la Athena, frate.
- CESAR. Te 'nșeli, prea scumpă soră, și oropsită sóță,  
Căci dela Cleopatra primit 'a semn să vie,  
Și pentr'o desfrānată 'și a părăsit domnia.  
Acúma strâng pe Regii întregului pământ



In contra mea să vie: pe Lybicianul Bocchus,  
Pe Cappadocianul Archelaus, cu dênși  
E Philadelphos, Rege al Paphlagoniei;  
Adalla Thracianul, și Malchus Impăratul  
Arabiei, mai este al Pontului monarch,  
Irod Rege'-al Iudei, și Mithridates Rege  
Al Comagenei, Regii Polemon și Amyntas  
Ai Mediei, și Domnul din Lycaonia;  
Și ânc'o listă lungă de Regi și de Regate.

OCTAVIA.

Ah! sunt nenorocită!

'Mă e inima împărțită, ș'-atât de sfâșiată  
De duoi iubiți prieteni și dușmani ne'mpăcați.

CESAR.

Bine-ai venit aicea; scrisoarea ta în parte  
Oprit'a izbucnirea mâniei pentr'o vreme;  
Pân' am băgat de sémă cât ești de înșelată,  
Că noi, în nepăsare suntem amenințați.  
Dar te înveselește, și nu te turbura  
De cruda încercare ce împrejurări fatale  
Aduc odihnei tele, și lasă ca destinul  
Drept să'și urmeze cursul. Bine-ai venit la Roma,  
Comóra mea cea scumpă; ești ofensată, dragă,  
De el, peste măsură, ear Deii cei de sus  
Ca să te 'ndreptățescă alesu m'au pe mine,  
Și pe acești prieteni ce te iubesc asemeni.  
Te consoléďă déră și fii bine venită!

AGRIPPA.

'Bine-ai venit aicea.

MECAENAS.

Bine-ai venit la Roma:

Ești plânsă și iubită de toți, numai Antoniu  
Berbantul, te alungă ș'alege o otrépă,  
Cu care își mănâncă imperiul, și cutéďă  
Pe toți să ne sfideze.

OCTAVIA.

Așa să fie, Dómne ?

CESAR.

E pozitiv acuma, dar, soro, te mai rog  
Să ai răbdare âncă, sciind că ești primită  
De noi cu bucurie.

(Es).

## SCENA VII

*Tabera lui Antoniu, lângă promontoriul de la Actium*

Cleopatra și Enobarbu

CLEOPATRA. Dar să nu îți fie frică, căci am să mă resbun.

ENOBARBU. Și pentru ce, Domniță?

CLEOPATRA. Ai criticat venirea mea la răsboiul cu voi,  
Țicând că nu se cade,

ENOBARBU. Dar ce crești, că se cade?

CLEOPATRA. De ce nu? Te pronunță. De ce n'aș fi aicea  
Chiar în persoană, — spune-mi?

ENOBARBU. (A parte). Știu c'aș putea răspunde  
Că de luam d'o dată pe armăsari cu epe  
Ar deveni netrebniți aceștia, și eapa  
Ar fi încălecată d'un călăreț și'un cal.

CLEOPATRA. Dar ce tot spui acolo?

ENOBARBU. Diceam c'a ta prezență  
Ar încurca p'Antoniu și poate l'ar distrage  
Cu inima și gândul dela mai grave treburi.  
Deja l'acusă lumea că'i ușurel, la Roma  
Au început să spuie că Photin eunuchul  
Conduce tot resbelul cu róbele Reginei.

CLEOPATRA. Să se cufunde Roma! ear limbele acelor  
Nebuni să putredescă! Noi în răsboiul ăsta  
Avem. prescrise sarcini: fiind stăpânitorea  
Acestor mari regate, doresc să am în luptă  
Și locul unui Rege. Deci nu vorbi de geaba  
Căci nu rămân în urmă.

ENOBARBU. Atît aveam de spus.

Dar vine Impăratul.

(Intră Antoniu și Canidiu).

ANTONIU. Canidiu, mă surprinde

Cum marea Ioniană putu s'o traversede  
Venind așa de iute de la Tarent, Brundusiu  
Și cucerind Toryna. Frumósa mea, sciai?



- CLEOPATRA. P'un îndărătnic-cată de sigur să 'l surprindă  
Când vede diligenția.
- ANTONIU.                                     Mustrarea 'i meritată.  
Canidiu, cu dânsul pe mare ne vom bate.
- CLEOPATRA. Pe mare! 'Ți pare bine?
- CANIDIU.                                     De ce așa, stăpâne?
- ANTONIU. Căci ne desfide Cesar s'o facem. - Pentru asta.
- ENOBARBU. Așa 'l sfidai pe dânsul la luptă singulară.
- CANIDIU. Și tocmai la Pharsala, und' s'au bătut o dată  
Pompeiū deja cu Cesar; vădend că se codeșce  
Când nū'i convin întocmai propunerile vōstre  
Și voi tot astfel faceți.
- ENOBABBU. Corăbiile vōstre nici nu sunt echipate,  
Ear marinarii vōștri sunt muncitori, ciobani,  
Toți recrutați în pripă și chiar cu silă; flota  
Lui Cesar e compusă din cei ce cu Pompeiū  
S'au mēsurat o dată, corăbiile sele  
Sunt iuți ș'a tele grele; nu pōte, ȃic, să fie  
Rușine pentru tine d'a refusa 'ntâlnirea  
Pe mare, fiind tare și gata pe uscat.  
Pe mare, voiū pe mare.
- ANTONIU.                                     Atunci vei perde, Dōmne,  
ENOBARBU. Superioritatea de toți recunoscută,  
Ce pe uscat a ta e. Desființând armata  
Ce 'n cea mai mare parte de veterani consistă;  
Pe când experiența ta, ce e renumită  
Nerodnică rămâne, ș'ai părăsi o cale  
Ce-asigură succesul s'alegi necunoscutul  
Și voiea întēplărei.
- ANTONIU.                                     Mē voiū lupta pe mare.
- CLEOPATRA. Am șai-ȃeci de galere, ear Cesar nu posedă  
Mai multe, nici mai bune.
- ANTONIU.                                     Prisosul il vom arde.  
Ear equipând tot restul cu ce avem mai bun  
D'aceia dela Actiu vom birui pe Cesar

Ear de ne bate dînsul.....

(Intră un vestitor).

VESTITOR. Uscatul ne rămâne pe urmă. Ce dorești?  
E scirea'-adevărată, deja se vede Cesar,  
Și a luat Toryna.

ANTONIU. Să fie el acolo,  
El însuși? — Nu se poate — e de mirare ânsă  
Puterea ce o are. Vei comanda Canidiu,  
La nouă spre dece cele legiunî, și dece mii  
De călăreți. Noi cei'alți la flotă ne vom duce.  
(Intră un soldat).

Să mergem scumpă Thetys! Dar tu, ce vrei  
[băiete?

SOLDATUL. Cinstite Impărate, nu te bătea pe mare,  
Te rog nu te încrede în scânduri putredite  
Te îndoiești tu ore d'aceste răni faimose?  
De săbiile noastre? Pe Egyptieni îi lasă,  
Pe Tyrienî în apă cât vor să bălăcescă;  
Ne-am învățat de tineri luptând toți mână 'n  
[mână,  
Și om cu om în față; pământul sănătos  
Ne-e câmpul de bătaie!

ANTONIU. E prea târziu! Să mergem  
(Es Antoniu, Cleopatra, Enobarbu)

SOLDATUL. Pe Hercules! ghicisem, și ved că nu m'înșel.

CANIDIU. Tu ești soldat în suflet: voința ta nu poate  
Alegerea să'si facă, așa că ești condus  
Și noi toți, împreună cu tine d'o femeie.

SOLDATUL. Tu, pe uscat îmi pare legiunile comanți  
Și călărimea totă.

CANIDIU. Așa; și Marcă'-Octaviu  
Publicola și Celiu pe mare cu Justeius;  
Nepomenită grabă ca asta a lui Cesar  
Nici nu se mai veduse

SOLDATUL. Pe când era în Roma



Porneau atît de dese porunci peste porunci  
Că pe spioni firește îi înșela cu totul.

CANIDIU. Și trupele'i de cine sunt comandate, — scii?

SOLDATUL. Se ȃice că de Tauru.

CANIDIU. Oh! îl cunosc prea bine.

(Intră un vestitor)

VESTITORUL. Il chemă Impăratul îndată pe Canidiu.

CANIDIU. E 'ngreunată vremea cu noutăți, și naște  
O scire rea sau bună în fie ce moment.

(Es).

### SCENA VIII

*O câmpie lângă Actium*

Cesar, Tauru, ofițeri și alții.

CESAR. Decî, Taure, ascultă.

TAURU. Stăpâne?

CESAR. Pe uscat

Să nu te miscî, amice, din contra, te rezervă,  
Să nu 'ncepî bătălia, pân' nu sfârșim pe apă;  
Și execută 'ntocmai aceste însemnări.

(Îi dă o hârtie)

(Intră Antoniu și Enobarbu)

ANTONIU. Aședă'mî escadronul pe póla ăstui munte  
Ca să putem d'acolo să observăm manevra  
Lui Cesar pe d'o parte, să socotim pe d'alta  
Și vasele, ear planul, vedënd, vom hotări.

(Es).

Intră Canidiu, cu armata lui în marș, traversând scena  
într'o direcție, și Tauru cu a lui în direcția cea l'altă. După ce au  
trecut se aude sgomotul unei bătălii navale.

ENOBARBU. Nimic,—nu ved nimica! Nu pot să mē mai iut;  
Galera Antoniada \*) și admiralul flotei  
Egypteane fuge, șai-decî de vase 'nalte

\*) După Plutarch galera Cleopatrei se cheama Antoniada.

In fuga lor urmədə, — și ochii 'mî sar privind.  
(Intră Scarrus).

SCARRUS. Oh! Ței, Țeițe tôte, cu tot synodul vostru,  
Săriti, veniti încóce!

ENOBARBU. Dar cè-ai pățit acuma?

SCARRUS. Se prăpădeșce colțul cel mai frumos din lume,  
Din simplă nesciință! S'au dat în sărutări  
Regate și provincii!

ENOBARBU. Cum merge bătălia?

SCARRUS. Din partea noastră merge ca ciuma cea cu pete  
Semn sigur de peire; căci tîrfa cea de rînd,  
Venită din Egipt, oh! lepra s'o lovescă,  
In mijlocul bătăiei, când or-ce avantagi  
Era de o potrivă ca gemeni nedistinși,  
Cu noi mai mult chiar pôte, d'o-dată, ca mînzata  
Pișcată de o muscă, la vînt întinse pînze  
Ș'a început să fugă.

ENOBARBU. Vădui și eu acesta,

Dar ochii'mî se scîrbiră și nu m'am mai uitat.

SCARRUS. Când a pornit'o vîntul, victima cea mărêțã  
A vrăjilor ei negre, Antoniu după dînsa  
Aripile și întinse ca un rățoiu focos,  
Din toiul bătăiei pe urma'i dîndu'și cale  
N'am mai vădut o faptă atît de rușinosă:  
Experiența, cinstea, viteza bărbăție  
Nu s'au 'njosit vr'o-dată ca astăđi.

ENOBARBU. Vai de noi!

(Intră Canidiu).

CANIDIU. Fortuna ne pe mare s'a ostenit, și jalnic  
S'afundă; ear Antoniu de se purta și astăđi  
Ca înainte, sigur ar fi eșit cu fală.  
Prin fuga sa ne dete, el, pentru fuga noastră  
Un rușinos exemplu.

ENOBARBU. (a parte). De ȓici și tu tot ast-fel, atuncea bună.

[sérã.



CANIDIU. Ei 'și îndreptară fuga lor spre Peloponnes  
 SCARRUS. Pot să 'l ajung prea lesne, ș'acolo pot să văd  
 Ce are să se 'ntemple.

CANIDIU. Indată voiți preda.  
 Legiunile lui Cesar și călăreții mei.  
 Exemplul pân' acum 'l am de la șese Regi.  
 ENO BARBU. Eu, voiți urma 'nainte fortuna cea rănită  
 A lui Antoniu, încă, cu tóte că îndemnul  
 'Lă arată rațiunea la din potrivă tocmai.

## SCENA IX

*Alexandria.—O cameră în palat.*

Antoniu și suita.

ANTONIU. 'Imi spune chiar pământul să nu 'l mai calc  
 [cu pașii 'mă,  
 De mine 'i e rușine! Veniți încó, prieteni,  
 Am înoptat în lume, și calea 'mă am perdut'o  
 Chiar pentru tot d'auna: —am 'colo o corabie  
 Cu aur încărcată, luați'o, împărțiți'o,  
 Fugiți cu toți la Cesar, rugați 'l să vă erte.  
 Noi nu fugim.

Toți

ANTONIU.

Eu însumi fugind, am învățat  
 Pe cei fricoși să fugă; amicii mei plecați;  
 Eu, în ce mă priveșce am hotărît un lucru;  
 De voi n'am dér nevoie. Plecați, plecați, mai iute,  
 În port găsiți comóra, luați 'o, —'mă e rușine  
 Să mai privesc p'aceea pe care am urmat'o;  
 Chiar peri 'mă se rescólă, mustredă pe cei albi  
 Tăria celor negri, pe cei l'alți peri pe urmă  
 Aceștia îi acasă d'a mea nemernicie.  
 Acum plecați, din parte 'mă, primi veți în curând  
 Scrisori către prieteni ce o să vă 'nlesnescă  
 În viitor succesul. Vă rog nu vă 'ntristați,  
 Nu 'mă spuneți că respingeți propunerea, dictată

De négra 'mă disperare. Abandonați p'acela  
 Ce n'a știut el singur să se păstrede. Mergeți  
 D'a dreptul dér la mare, vă voiți preda acolo  
 Și vasul și comóra. Vă rog să mă lă sați,—  
 Măcar pentru o vreme nu mai vorbiți cu mine,  
 Vă rog să faceți asta,.... nu mă pot stăpâni;  
 Mă veți vedea pe urmă:— acum plecați, vă rog.  
 (șéde jos sdrobot)

Intră Eros și Cleopatra, susținută de Charmian și Iras.

- EROS. Ah! mergi la dânsul, Dómnă iubită, consoléđă'l.  
 IRAS. Da, prea iubită Dómnă.  
 CHARMIAN. Te rog.—Ce poți să faci?  
 ANTONIU. Nu, nu.  
 EROS. Te uită 'ncóce, stăpâne.  
 ANTONIU. Ce rușine!  
 CHARMIAN. Iubită Dómnă.....  
 IRAS. Dómnă,— Impératésă scumpă.....  
 EROS. Dar, Domnul meu  
 ANTONIU. Așa e:— da, dânsul la Philippi\*)  
 Ținea în teacă spada ca un păiaț,—cu mâna 'mă  
 Isbii atunci pe Cassiu cel slab și încrețit;  
 Și pe nebunul Brutus, eu, 'l am ucis..... ear  
 [dânsul  
 Pe alții pune 'n față, și nu e învățat  
 Cu greu și cu pericol.—Acuma e tot una.  
 CLEOPATRA. Vă dați toți la o parte.  
 EROS. Regina, Domnul meu.  
 IRAS. Te du la dânsul, Dómnă, — vorbește'i, Dómnă  
 [mea,  
 'L a ameițit sermanul rușinea ce o simte.

\*) Versiunea acésta diferă cu totul de acea dată chiar de Shakespearé în „Iuliu Cesar“.



- CLEOPATRA. Atuncea mă susțineți; — Nu mai pot: — Vai  
[de mine!
- EROS. Cinstite Dómnne, scólă, s'apropie Regina  
Veđi corpul ei 'ș il plécă, și o răpește mórtea  
De nu'i ajuți îndată venind s'o consoleđi.
- ANTONIU. Ah! lașa'mi șovăire a șters pentru vecie  
Al meu frumos renume!
- EROS. Stăpâne, e Regina.
- ANTONIU. Egiptet, oh! Egiptet! veđi unde m'ai adus!  
Veđi cum ascund de ochii 'ți rușinea mea,  
[privind  
Trecutul meu cel falnic ce pere în necinstea  
Cea gróznică de astăđi.
- CLEOPATRA. Oh! Dómnne, scumpe Dómnne,  
Mě ertă, nu cređusem că vei urma în fuga'i  
Galera mea speriată.
- ANTONIU. Egiptet, fórte bine sciai că sunt legat  
De lanțul cărmei téle cu inima și viața,  
Tărindu mă cu tine, și cunoșteai destul  
Grozava influența ce ai pe duhul meu;  
C'un semn că m'ai opri chiar de la chemarea  
[naltă  
A Đeilor din ceruri.
- CLEOPATRA. Mě ertă, ah! mă ertă.
- ANTONIU. Tractate-umilitóre voiú fi silit să fac  
Cu ténérul acela; să scamoteđ rușinea  
Cu jóse-expediente, eu, care, m'am jucat  
Cum 'mi a plăcut cu lumea, averea și mărirea  
Făcând și desfăcând'o. Sciai cât de complect  
Mě biruiseși, Dómnă; că paloșul acesta  
Slăbit d'a mea iubire, chiar ei se va supune  
In-or ce 'mprejurare.
- CLEOPATRA. Oh! Dómnne, cer iertare.
- ANTONIU. Ah! nu lăsa să pice o lacrimă, căci una  
Din ochii 'ți prețuiește tot ce s'a căștigat

Și s'a perdut în lume; dar dă'mi o sărutare.

(O sărută)

De tot mă răsplătește, — trimis'am adineori

Pe 'nvătătorul nostru, întorsu s'a, iubito?

Sunt mai greuoii ca plumbul: să vie cineva

Să ne aducă vinuri și hrană copioasă;

Să scie cruda sortă c'atunci când ne lovește

E mai desprețuită.

(Es).

### SCENA X

#### *Tabera lui Cesar în Egipt*

Cesar, Dolabella, Thyreu și alți

**CESAR.** Să vie dér încóce trimisul lui Antoniu, —  
L' ați cunoscut?

**DOLABELLA.** Da, este învățătorul lui  
Acésta e o probă că e rău jumulit  
De ne trimete-o pénă atât de ordinară  
Din aripa'i rănită: avea Regi de prisos  
Acum abia o lună să umble pentru densus.  
(Intră Euphroniu)

**CESAR.** T'apropie, vorbește.

**EUPHRONIU.** Precum mă veți, stăpâne, trimis sunt de An-  
[toniu;

Eram odinióră atât de ne'nsemnat  
In faptele'i mărețe, cât este picătura  
De rouă diminéța pe fóia mititică  
A myrtului, cu marea adâncă comparată.

**CESAR.** De vrei, așa să fie; — ne spune, ce dorești?

**EUPHRONIU.** Ca Domn al sórtei sale, el, vă salută, cere  
Că'n Egipt să stee, de'i refusați dorința  
Atuncea o reduce, rugându-vă plecat  
Să'i acordați să vedă a cerului lumină  
In liniște 'n Athena. Atâta pentru densus.



Pe urmă Cleopatra puterea'ți recunoșce,  
Ea se supune ție, rugându-te să lași  
Coróna Ptolomeilor eređilor ei tineri,  
Ce'n mâna ta căđut'au.

CESAR.

Nu pot da ascultare  
Cerinței lui Antoniu; -- în ceea-ce privește  
Pe Cleopatra, spune'i că nici-o-dată dēnsa  
Nu va găsi pe Cesar lipsit de îndurare.  
Cer numai să gonēscă îndată din Egypt  
P'amicul ei Antoniu, cel decăđut, sau alt-fel.  
Să'i iee acolo viața: de face ea acēsta  
Nu în zadar va cere. La amēnduoi rēspuns'am.

EUPHRONIU. Cu tine mērgă Țeii.

CESAR.

Îl treceți p'între rānduri.

(Către Thyreu).

(Ese Euphroniu).

Acuma este vreme să pui la încercare  
Vestita'ți elocința: decī plēcă cât de iute  
Atrage cu încetul iubirea Cleopatrei  
De la Antoniu; dute, -- promite'i pentru mine.  
Or-ce ar vrea să cēră, poți āncă inventa  
Or-ce prin gând 'ți-ar trece. - Chiar în pros-  
[peritate

Femeia nu e tare; ear în adversitate  
Va deveni sperjură chiar o vestală sfāntă.  
Thyreu, pune 'n mișcare tot meșteșugul tēu,  
Fixānd resplata singur a ostenelei tele.

THYREU.

Plec, Cesare îndată.

CESAR.

Observă cum suportă  
Antoniu nenorocul; din fie ce urmare  
Vei tālmāci simțirea ce'n gândul sēu se mișcă.  
THYREU. Cum vrei voiū face, Cesar.

(Es).

## SCENA XI

*Alexandria.—O cameră în palat*

Cleopatra, Enobarbu, Charmian și Iras

CLEOPATRA. Ce facem, Enobarbe?

ENOBARBU. Rămâne numai gândul, tot gândul, ș'apoi mórtea,

CLEOPATRA. Dar cine'i vinovatul, Antoniu e, sau eu?

ENOBARBU. Antoniu, căci voința 'și-a pus'o mai presus  
De cât chiar rațiunea; el, trebuia să fugă  
Fiind-că speriată de rânduri nesfârșite  
De vase și de ómeni, de chipul încruntat  
A bătăliei aspre, te-a vădút că fugi?  
Dar nu era momentul ca dibăcia lui  
Să fie sugrumată de focul de iubire  
Când jumătate lumei lupta cu cea-l'altă  
În bătălii aprinse de el și pentru densusul:  
Și perderea lui fuse când a fugit alături  
Cu steagurile tele gonite, ș'a lăsat  
Corăbiile séle în voia întemplerii.

CLEOPATRA. Destul, te rog mă lasă.

(Intră Antoniu și Euphroniu).

ANTONIU.

Așa răspune?

EUPHRONIU.

Dómne

Așa.

ANTONIU.

Đici că Regina va fi de el tratată  
Cu cuvenita cinste de vrea să se predea?

EUPHRONIU. Așa făgăduiește.

ANTONIU.

Indată îi voiú spune.

Trimete dér lui Cesar, copilul, capul meu  
Cărunt de griji și muncă, și or și ce vei cere  
El îți va da de tóte.

CLEOPATRA.

Đici capul têu, Antoniu?

ANTONIU.

Mai spune'i și acesta: că anc' a tinereței  
Ferice frăgeđime în sângele lui curge,  
Și lumea are dreptul să céră de la densusul



Deosebite fapte. Acele legiuni,  
 Ce vești, acele vase, cel aur, pôte lesne  
 Al unui laș să fie, și pôte-ar sêvârși  
 Chiar mai mărețe fapte conduse d'un copil  
 De cât de însuși Cesar: decî îl sfideș să dea  
 Acele avantaje ce are, la o parte,  
 Și să mă întâlnească pe mine urgisitul,  
 Și singur să se lupte cu spada 'n contra mea;  
 Inscris îi voiî trimete rêsponsul. Mě urmêdă.  
 (Es Antoniu și Euphroniu).

ENOBARBU. (a parte). Cum pôte el să crêdă că Cesar cel  
 [sumeș,

Ișî va risca viața și are în vileag  
 C'un spadasin să lupte! Decî vêd că judecata  
 Ș'a lor prosperitate e 'n veci nedespărțită.  
 Cum pôte să viseșe că Cesar, ce cunoșce  
 Mișlocele 'i de astădî, va asculta măcar  
 Cuvintele 'i deșerte! Chiar duhul lui, oh! Cesar,  
 E biruit de tine!

(Intră un servitor)

SERVITORUL. Un om trimis de Cesar.

CLEOPATRA. Ce, fără nici o formă? Vedeți, femeilor!  
 Cei ce odinióră se 'ngenunchiau cu frică  
 Când miroseau bobocul, acum 'și astupă nasul  
 Când rosa e 'nflorită. Lăsați 'l dér să intre.

ENOBARBU. (a parte). În mine interesul cu cinstea se desbină,  
 Mai dese orî credința devine'o nebunie  
 Când este cu sfințenie păstrată către proști.  
 Cu tôte aste, omul ce credincios remâne  
 Stăpânului când sórta 'l apasă, dic, acela  
 E mai presus în tôte de cât eroul, care  
 'I a biruit stăpânul, și în anale are  
 O pagină neștersă.

(Intră Thyreu)

CLEOPATRA. Ei, Cesar ce doreșce?

- THYREU. Aș spune d'am fi singuri  
 CLEOPATRA. Aici sunt toți prietenii....  
 Vorbește fără frică.
- THYREU. Amici d'ai lui Antoniu.  
 ENOBARBU. Îi trebuiesc prietenii mai mulți de cât lui Cesar,  
 Căci altfel trebuință nu mai avea de noi:  
 De poruncește Cesar pe loc stăpânul nostru  
 Amic cu el se face, ear noi fiind ai lui  
 Vom fi tot ai lui Cesar.
- THYREU. Așa ? atunci ascultă,  
 Prea renumită Dómnă, vè spune Cesar astfel:  
 Să nu fiți întristată de sórta vè de astăzi,  
 Căci dènsul e tot Cesar.
- CLEOPATRA. Frumos vorbești;—urméďă.  
 THYREU. El scie că Antoniu n'a fost primit de tine  
 De cât mai mult de frică și nu de simpatie.
- CLEOPATRA. Da ?  
 THYREU. Dènsul dér deploră căderea ta, e sigur  
 C'ai fost mai mult constrânsă nu ânsă vinovată.
- CLEOPATRA. Un Țeu e; scie déră ca Țeii toți, că eu  
 Nu m'am predat voiósă ș'am fost de el învinsă.
- ENOBARBU. (A parte) Da ? ca să mă asigur am să întreb  
 [p'Antoniu.  
 Oh! Dómnă intră apa în tine ca 'ntr'o barcă  
 Te 'neci ș'ai tei prietenii cei mai iubiți, te lasă.  
 (Ese Enobarbu)
- THYREU. Să spui lui Cesar, Dómnă, ce ceri; dorința lui  
 Ar fi să ceri mai multe să dea și el asemeni;  
 E mulțumit să fie Fortuna lui toiagul  
 Pe care să te sprijini; dar cât de mare ânsă  
 Ar fi dór mulțumirea ce'n suflet ar simți  
 Dar scii că pe Antoniu 'l ai părăsit în fine  
 Și'n pađa părintescă lui Cesar ai ramas.
- CLEOPATRA. Ce nume ai, amice ?  
 THYREU. Thyreu mă chemă, Dómnă.



CLEOPATRA. Ambasador amabil, mergi, și lui Cesar spune  
Că'n astfel de dispută nu pot să mă opun:  
Că mâinele'i vitețe, smerită le sărut;  
Mai spune'i că sunt gata coróna s'o depun  
La tronul lui, ș'acolo să stau îngenuchiată  
Din gura lui cinstită s'aud sentința mea.

THYREU. Făcut'ai cea mai bună alegere, Domniță;  
Prudența și Fortuna alătura când luptă  
La or și ce resistă. Pe mâna ta permite'mă  
Inchinăciune-adâncă, Domniță, să depun.

CLEOPATRA. Părintele lui Cesar, adese când răsbóie  
Visa și noi conquiste, din buza 'i înfocată,  
Turna p'acéstă mână nedemnă, sărutări.

(Intră Antoniu și Enobarbu)

ANTONIU. Pe Jove tunătorul! — favoruri! Cine ești?

THYREU. Un om ce 'ndeplineșce poruncile acelu  
Mai demn de ascultare și mai viteađ bărbat.

ENOBARBU. O să mănânci bătaie.

ANTONIU. Ca uleu vii. — Voi sclavi  
Venitți, — oh! draci și demoni! îmi perd și  
[stăpânirea!

Strigam odinióră «*oh!*» și se repedeau  
Regi pe înghesuite, ca băiețoi strigând  
«*Ce e porunca voastră?*» N'aveți urechi, mișei!  
Eu încă sunt Antoniu

(Intră servitorii)

Luați 'm'il d'aicea  
Pe păcătosul ăsta și dați îi o trântelă.

ENOBARBU. Cu pui de lei mai bine să joci de cât să superi  
P'un leu bătrân ce móre.

ANTONIU. Pe lună și pe stele  
Luați'l și 'm'il bateți! Măcar c'ar fi douăzeci  
Din tributarii Romei ce recunosc pe Cesar  
Ș'o dată îi aș prinde jucând cu mânușița  
Acestei.... cum se chéamă?—ce fuse Cleopatra!

Mișeilor băteți'l pân' 'și o ascunde fața  
Țipând pentru ertare ca un copil, luați'l!

THYREU. Antonius.....

ANTONIU.

Luați'l, și după ce 'l veți bate,  
Aduceți'l aicea; acest păiaț să ducă  
Din partea mea lui Cesar, stăpân'seu, un  
[respuns.

(Es servitorii cu Thyreu)

Pân' nu te cunoscusem erai cam dărămată!  
Cum, 'mă-am lăsat, eu, patul în Roma neatins,  
M'am abținut prosteșce d'a dobândi în lume,  
C'o sculă de femeie un legitim norod,  
Ca să m'nșeli tu astăzi c'o slugă!

CLEOPATRA.

Domnul meu.....

ANTONIU.

Șciam că tot-d'a-una ai fost o desfrânată;  
Dar când în viciul nostru ne întărim mai rău,  
Vai! nouă, atuncea Țeii ne'ntunecă vederea,  
Ear judecata pură se spurcă în noroiul  
Pecatelor, pe care în fine le iubim;  
Și rid de noi când mergem drept la peirea  
[nóstră

CLEOPATRA. Ce, a ajuns acolo?

ANTONIU.

Te am găsit atuncea

O bucățică mică pe talerul lui Cesar;  
Fusesesi o bucată a lui Pompeiū 'nainte,  
Afară d'alte ceasuri în taină petrecute  
In spasme voluptuoșe, de care n'am aflat  
Ghicești ce este pôte sobrietatea, ânsă  
Nu scii ce e, sunt sigur.

CLEOPATRA.

Ce sunt aceste vorbe?

ANTONIU.

Tu să permiți acelui ce léfa sa primeșce  
Și Țice: „sărut mâna“ să puie buza sa  
Pe mâna ta iubită, ce fuse pentru mine  
O jucărie scumpă o dată, și pecetea  
Regéscă a iubirei ce vecinic ar rămâne!



Ah! aș mugi mai tare pe muntele Basan  
 De cât odinióră ciréda cea cornută;  
 Căci aș avea cuvinte să fac ca un sélbatic,  
 Și moderațiunea acum ar semăna  
 Cu'n osândit cu stréngul de gât, ce-ar mulțumi  
 Călăului că este dibace.....

(Reintră servitorii cu Thyreu)

Ei, 'l-ați bătut ?

1-iul SERV. Da, Domnul meu, și strașnic.

ANTONIU.

Țipa?—cerea ertare ?

1-iul SERV. Țicea să'ți fie milă.

ANTONIU.

Să'i pară rău lui tat'teu

De mai trăiește încă, că n'a făcut o fată;  
 Să'ți pară rău și ție că ai urmat pe Cesar,  
 Și spune'i de primirea ce ai avut aicea;  
 Te rog, adu'ți aminte să'i spui că pentru asta  
 Sunt supérat pe dènsul că'i mândru și sumeț;  
 Că'ntr'una îmi impută ce am ajuns, uitând  
 Ce-am fost odinióră: mă supără acésta,  
 Și'n astă 'mprejurare e lucru fórte lesne,  
 Căci steaoa mea cea bună, ce'n vremile trecute  
 Mí-a fost o călăuză fidelă, m'a lăsat  
 Și rađa ei iubită se stinse în infernul  
 Cel fără fund: îi spune că, dacă nu'i convine  
 Cuvintele acestea și tot ce am făcut,  
 Că are pe Hipparchus un desrobit al meu,  
 Că după plac, el, póte să'l spânzure, să'l bata,  
 Și chiar să'l schinguiască de vrea, ca să'să  
 [rěsbune

Pe mine; tu, îndémná'l, și plécă de aicea  
 Cu dunga pe spinare.

(Ese Thyreu)

CLEOPATRA.

Ai isprăvit acuma ?

ANTONIU.

Vai! luna'i eclipsată și singură pređice  
 Căderea lui Antoniu

- CLEOPATRA. Vom aștepta să vie
- ANTONIU. Să lingușești pe Cesar, te-ai uita la omul  
Ce 'ncălțăminteai lăgă!
- CLEOPATRA. Ce nu. mă cunoști încă ?
- ANTONIU. Și către mine ast-fel te ai reci d'o dată!
- CLEOPATRA. Ah! scumpul meu, d'ai crede acésta, aș dori  
Ca cerul să reverse din inima'mi recită,  
O grindină grozavă ce din isvoru'i chiar  
Să fie otrăvită, ear piatra cea d'ântăie  
In gâtul meu să pice, ș'acolo prefăcută  
In liquid să dissolve a mea 'ntristată viață;  
A doua pe Cesarion \*) cu mörte să'l isbescă;  
Pân' ce treptat și sigur nefericitul rod  
Al pântecilor mele, ș'acest întreg popor  
Egyptean, răsboinic și scump al meu, sdrobot  
De flacărea topită a groaznicei furtuni  
Ne îngropat să zacă pe humedul pământ,  
Și să rămâne preda țanțarilor spurcați  
Ș'a muștelor fetide a Nilului în veci.
- ANTONIU. Sunt mulțumit atuncea; în Alexandria  
Se odihnește Cesar, ear, eu, mă voiü opune  
Isbândeii lui d'acuma; oștirea mea voinică  
Resistă vitejește, ear flota risipită  
S'adună și plutește pe valuri cu mândrie.  
Dar unde erai öre, oh! inimă măretă ?  
Domniță, mă ascultă, de vor permite Deii  
Victorios la tine să viu după resbel,  
Acoperit cu sânge mă vei vedea și lumea  
Va pomeni uimită de cele ce voiü face  
Cu paloșul acesta, și încă am speranță  
In viitorul nostru.
- CLEOPATRA. Vorbit'ai ca un brav!  
Stăpânul meu, mă bucur.

---

\*) Fiul Cleopatrei cu Julius Cesar.



- ANTONIU. Voiu posedă țaria, răbdarea și ardorea  
 A trei erci în pieptu mi, și cu mai mare rîvnă  
 Mă voiu lupta în contra'i: când petreceam  
 [prospere  
 Momente și fete, își cumpăra viața  
 Un om pentru o glumă: ear înreit acuma  
 Cu gura încleștată, în calea'mi voiu repune  
 P'or cine mă oprește,—dar vino, vom petrece  
 O noapte strălucită: chemați pe căpitanii  
 Cei intristați încóce, și cupele lor umpleți;  
 Al miedei noți clopot vedea vom ear sunând.
- CLEOPATRA. E nașcerea mea astăzi, credeam că voiu petrece  
 Tot tristă și mahnită, de ore ce dorești  
 Să fii Antoniu încă, sunt earăș Cleopatra
- ANTONIU. Vor fi ear țile bune.
- CLEOPATRA. Chemați toți căpitanii
- ANTONIU. Da, voiu vorbi cu dênși, ear rănile faimóse  
 Le-om astupa diseară cu vin; Regino, haide  
 E must în mine încă. Când mă voiu bate earăș  
 Voiu face chiar cu silă să mă iubéscă mórtea;  
 Cu cósai putredită mă voiu lupta în ciudă.  
 [Es Antoniu, Cleopatra și suita].
- ENOBARBU. Cât fulgerul acuma va fi de iute; omul  
 Când e 'nfuriat ca dênșul, e numai ca să sperie  
 Chiar frica ce-o resimte; 'n așa dispozițiunî  
 Un porumbel e 'n stare să lupte ca un struț.  
 Și căpitanul nostru pe cât slăbește 'n creeri  
 În voinicie crește: când rațiunea este  
 Așa 'ntunecată de vitejie mare  
 Des nimicește spada cu care vrea să lupte:  
 Voiu căuta d'acuma să'l părăsesc mai iute.



## ACTUL AL PATRULEA

### SCENA I

*Tabera lui Cesar, lângă Alexandria*

Cesar citind o scrisóre, Agrippa, Mecaenas și alții

**CESAR.** Imi spune că sunt tîner, m'amenință să plec  
Par'că putea d'aicea să mă gonéscă dînsul:  
A poruncit să bată pe un trimis al meu,  
Și mă poșteșce-acuma cu el la luptă dréptă.  
Acesta e răspunsul lui Cesar către-Antoniú:  
Să scie trădătorul bētrîn că Cesar are  
S'alég'o altă mórte; ear pân'atunci își rîde  
De sərbăda'i sfidare.

**MECAENAS.** Fii fórte sigur, Cesar,  
Un om atît de mare când se înfuriédă  
Ca dînsul, e pricina că'l urmăreșce aprig  
Ruina iminentă; decî vreme să nu'i dai  
Măcar ca să resufle, profită cât mai bine  
De uluiéla asta. Mânia nici o dată  
Nu se pădeșce bine.

**CESAR.** Să scie cei de frunte  
Din căpitaniî noștri că o să se încingă



O bătălie mâine ce va 'ncheia resbelul  
 In rândurile nóstre avem mulți de aceia  
 Ce 'n vremile din urmă slugit'au sub Antoniu,  
 Ca să mi'l pótă prinde. Veđi, fă tot ce 'ți am  
 [spus;  
 Dați un festin diseară armatei, căci avem  
 Provisiuni destule, și merită să facem  
 O leacă de risipă. Sěrmanule Antoniu!  
 (Ese).

## SCENA II

*Alexandria. — O cameră în palat*

Antoniu, Cleopatra, Enobarbu, Charmian, Iras, Alexas și alți

ANTONIU. Refusă să se bată, Domiție, cu mine?

ENOBARBU. Da.

ANTONIU. Și de ce acesta?

CLEOPATRA. Consideră, se vede

Că fiind că Fortuna îi e întreit mai mare  
 De cât a ta, nici lupta n'ar fi egală astfel.

ANTONIU. Ostașule, chiar mâine mă voiú lupta pe mare  
 Și pe uscat, într'astfel în cât sau voiú trăi,  
 Sau voiú scălda onórea 'mă murindă într'un  
 [sânge

Ce 'n veci să'l pomenescă. Te vei lupta, tu, bine?

ENOBARBU. Lovi voiú și striga voiú: «*năvală pretutinden!*»

ANTONIU. Așa îmi place mie, pe servitori îi chémă  
 Și masa de diseară să fie 'mbelșugată!

(Intră servitori)

Dă 'mă mâna ta, băiete, tu, ești cinstit și harnic,  
 Și tu, — și tu, asemeni, — căci credincioși 'mă  
 [ați fost, —

Ș'avut'ați ca tovarăși, Regi.

CLEOPATRA. Dar ce 'nsemnéđă?

ENOBARBU. O stranie idee din cele ce se nasc

In minți adesea triste.

ANTONIU.

Și tu ai fost cinstit,

Aș vrea să se 'multescă persóna mea, să fie.  
Câți sunteți voi la număr, ear, voi, să vă uniți.  
Ș'o singură ființă să deveniți, ce-ar fi  
Antoniou, ca din parte'mi să pot să vă servesc,  
Precum și voi pe mine slujitu-m'ați atîta!

SERVITORII. Să vă ferescă Zeii!

ANTONIU. Ei, bunii mei prietenî, slugiți'mi și diseară,  
Nu fiți sgârciți cu vinul; cinstiți-mă întocmai.  
Ađi, ca odinióră, când vastul meu imperiu  
Îmi asculta porunca.

CLEOPATRA. Ce vrea să ăică óre?

ENOBARBU. Vrea să'i înduioșede.

ANTONIU.

Mă îngrijiți diseară,

Va fi serviciul vostru cel de pe urmă póte;  
Puteți în astă lume să nu mă mai vedeți,  
Sau umbra frântă dóră a ce am fost o dată;  
Slugi-veți póte mâine la alt stăpân: privesc  
La voi acum ca omul ce'si ea rēmasul bun;  
Cinstiți mei prietenî, eu, nu vă dau afară,  
Din contra, trebuință avēnd de slujba vóstră,  
Vē rog rēmāneți āncă chiar pān' la mórtea mea.  
Mă îngrijiți diseară douē ceasuri, nu cer mult  
Și să vă resplătescă nemuritorii Zei.

ENOBARBU. Cuvintele aceste ne întristēdă, Dómne,  
Priveșce 'nduioșirea cum le roșeșce ochiî;  
Ca un măgar, eu, însumi am ochiî plini de  
[lacrimi

Ne transformăm acuma toți în femei.

ANTONIU.

Oh! oh!

Să mă afurisescă ursita dacă vream  
Să fac așa un lucru. Să nască gingășia  
Acolo unde pică acele lacrimi blānde!  
Duiosii mei prietenî ați tălmăcit greșit,  
Cuvinte dureróse ce-am pronunțat, mă credeți.



Mai mult ca să vă mângâiū, și v'am rugat ca  
 [nóptea  
 Cu torțe s'o petrecem; aflați iubiții mei,  
 Că am speranță bună pe ziua cea de mâine.  
 O viață cu isbândă sper să gădesc acolo  
 Or unde vă voiū duce, ear nu faimósă mórte.  
 Să mergem dér la cină și s'inecăm în vinuri  
 Or ce gândiri de jale.

(Es)

## SCENA III

*Înaintea palatului*

Ddoi soldați se întâlnesc

1-iul SOLD. Bună séra, frate, mâine este ziua cea mare

2-lea SOLD. O să se decidă lucrul într'un fel sau într'altul:—  
Să ne vedem cu bine. N'ai aflat nimic straniu  
pe stradă ?

1-iul SOLD. Ce e nou ?

2-lea SOLD. Póte că nu e de cât un sgomot. Bună séră.

1-iul SOLD. Bine, Domnule, bună séră.

(Intră alți ddoi soldați)

2-lea SOLD. Soldaților, țineți pază bună.

3-lea SOLD. Și voi asemeni;—nópte bună, nópte bună.

(Cei ddoi d'ântăiū se aședă la posturile lor).

4-lea SOLD. Acesta e locul nostru (se aședă și ei) dacă mâine  
marina se pórtă frumos, am speranță fermă  
că soldații voștri vor resista.

3-lea SOLD. E o armată vitéză și plină de stăruință.

(Se aude o musică sub scenă). \*)

4-lea SOLD. Tacī, — ce e sgomotul acela ?

1-iul SOLD. Ascultă, ascultă.

2-lea SOLD. Ascultă.

\*) Se face mențiune în Plutarch despre o musică misterióasă  
 auđită în nóptea aceea.

1-iul SOLD. O musică în aer.

3-lea SOLD. Ba sub pământ.

4-lea SOLD. E semn bun, — nu'i așa ?

1-iul SOLD. Ți am spus să taci. Ce o fi și asta ?

2-lea SOLD. E deul Hercules, care 'l iubește pe Antoniu,  
și care acuma 'l părăsește.

1-iul SOLD. Inainte! — să vedem dacă alte sentinele au  
auzit ce am auzit și noi.

(Avansedă cu toții la un alt post).

2-lea SOLD. Cum mergeți, Domnii mei ?

SOLDAȚII. Ce e ? — ce e ? — ați auzit ?

(Vorbește mai mulți o dată.

1-iul SOLD. Ei, nu e ciudat ?

3-lea SOLD. Ați auzit, Domnilor, ați auzit ?

1-iul SOLD. Să ne îndreptăm dupe sunet, și să ne apro-  
piăm cât vom putea mai mult, ca să ve-  
dem cum o să sfârșescă.

SOLDAȚII. Bine, — ce lucru straniu!

(Es vorbind mai mulți o dată).

#### SCENA IV

##### *O cameră în palat*

Antoniu, Cleopatra, Charmian și alții

ANTONIU. Să 'mă dai armura, Eros,— Ei, Eros.

CLEOPATRA. Dormi puțin.

ANTONIU. Nu, puiul meu. Dar vino să 'mă dai armura, Eros!

(Intră Eros cu armura).

Dar vino, frate, iute: îmbracă și tu ferul.

De nu ne 'mbrățiședă Fortuna este póte

Că o desfidem. Vino.

CLEOPATRA. Mă lasă să 'ți ajut....

Dar asta pentru ce e ?

ANTONIU. Ah! lasă mă, femeie!

Tu, ce ai fost armura sdrobitului meu suflet,  
Și adă ești falșă, falșă! Armura 'mi o aduceți.



CLEOPATRA. Incet, încet,—te 'ndură, căci vream să fie astfel.

ANTONIU. Să fie cum vrei d'eră. O să ne mERGă bine  
Te du și tu, oh! Eros, și 'mbracă te cu zaua.

EROS. Numai de cât, stăpâne.

CLEOPATRA. Nu'i bine prinsă asta?

ANTONIU. Frumos de tot;—acela ce-ar vrea să o desfacă,  
Pân' n'o voiă scóte singur ca să mă odihnesc,  
Nu va scăpa din mâna'mi. Dar, Eros, te încurci  
Regina 'i mai dibace. — Grăbește te. Oh! dragă,  
De ai putea cu ochii 'ți să veđi cum o să lupt,  
Și ce mărețe fapte voiă sevârși, ai spune  
Că 'n adevăr sunt meșter.

(Intră un ofițer armat.

Amice, bună ȃioa,

Bine-ai venit aicea: — Tu ai înfățișarea  
D'a șci ce e resbelul; eu, m'am sculat de vreme  
Căci 'mi e plăcut resbelul și merg voios la luptă.

1-iul OFIȚER. Cu tóte că'i de vreme, stăpâne, sunt o mie  
Ce țintuita haină 'și au pus'o și t'adastă  
La port cu nerăbdare.

(Țipete, trompete).

(Intră alți ofițeri cu soldați)

Ađi vremea e frumósă.

2-lea OFIȚER Pe generalul nostru iubit....

Toți.

Il salutăm.

ANTONIU. Băeți, cu voi sunt vesel, și gata, ȃioa bună  
Se vede diminéța, ca chipul unui tēnēr  
Ce'i hotărit să placă: — imi dați acésta mie —  
M'ați mângâiat, prieteni, cu-a vóstre vorbe. Aide.  
Adio, scumpă Dómnă, or ce se va 'ntēmpla  
(O sărută).

Acésta'i sărutarea unui soldat: ș'ar fi  
In astfel de momente un lucru nefiresc,  
Și de blamat cu-asprime, ca să ne separăm  
Cu salutări banale. Te părăsesc acuma

Mai tare ca oțelul. Țineți vă aprópe  
De mine, toți aceia ce au dor să se bată,  
Vă voiú conduce însu'mí cât de aprópe! Adio.

(Es Antoniu, Eros, ofițerii și soldații).

CHARMIAN. Nu vrei, Domniță scumpă, să te retragi?

CLEOPATRA.

Ce mândru,

Pășește el la luptă! De ar putea cu Cesar  
Luptându-se 'n persónă resbelul să'l termine!  
Antunci, Antoniu scumpe..... Dar ce folos? Să

[mergem.

(Es).

### SCENA V

*Tabăra lui Cesar, lângă Alexandria.*

Trompetele sună. — Intră Antoniu și Eros, îi întâmpină un soldat.

SOLDATUL. Ađi, Ței, lui Antoniu să'i fie cu priință!

ANTONIU. Bine-ar fi fost ca cerul, și tu cu-a tele rane  
Să mă fi 'mpins la luptă cu Cesar, pe uscat  
In ȝioa cea fatală!

SOLDATUL.

D'ar fi făcut acésta

Acei Regi ce fugiră, ș'acel soldat voinic,  
Ce ađi de diminéță plecă, ar fi aicea,  
Să te urmeđe gata.

ANTONIU.

De cine este vorba?

SOLDATUL.

De unul, ce 'nainte era nedespărțit  
De tine.— Enobarbu, de 'l chemi, nu te aude:—  
Sau póte îți răspunde din tabera lui Cesar:  
„Nu mai sunt dintr'ai voștri“.

ANTONIU.

Ce spui tu? Cum se póte?

SOLDATUL.

S'a dus la Cesar, Dómne?

EROS.

Dar lada n'a luat'o

Ce'i conținea comóra.

ANTONIU.

In adevăr se duse?

EROS.

E lucru fórte sigur.



ANTONIU.

Te du atuncea, Eros,  
 Trimete dupe dînsul comóra lui, ș'averea:  
 Iți pun îndatorire să nu oprești nimica;  
 Tu scie'i și pe urmă voiú subsemna scrisórea.  
 Salutá'l și trimete'i urări prietenești:  
 Din partea mea, mai spune'i că 'n viitor doresc  
 Să n'aibă nici o dată mai silnice cuvinte  
 Pe un stăpân să'l schimbe. — Ah! sórta mea  
[amară  
 Corupt'a pe bărbații cei mai cinstiți! Grăbește.  
(Es).

## SCENA VI

*Tabăra lui Cesar, lângă Alexandria*

Fanfare, Cesar, Agrippa, Enobarbu și alții

CESAR.

Inaintéd', Agrippa, și 'ncepe bătălia.  
 Dorința 'mă-e c'Antoniu să fie prins de viu  
 Pe toți însciintédă'i.

AGRIPPA.

Cum poruncesci voiú face.  
(Ese Agrippa)

CESAR.

S'apropie în fine obștésca ți a păcii!  
 Să fie norocósă acéstă ți, și lumea  
 Cea în trei colțuri, vecinic ca crénga de măslin  
 Să fie 'nveselită!

(Intră un vestitor)

VESTITORUL.

Antoniu a sosit  
 Pe câmpul de bătaie.

CESAR.

Ordonă lui Agrippa  
 Să puie chiar în fruntea colónei pe rebelii  
 Veniți de la Antoniu, să'i pară căși resfrânge  
 Mânia pe el însuși.

(Ese Cesar cu suita sa)

ENOBABBU.

S'a resvrătit Alexas. Se duse în Judea  
 Trimis chiar de Antoniu, acolo a convins  
 El, pe Irod lui Cesar să se închine, ș'ast-fe,

Să-l lase pe Antoniu: ear drept resplată Cesar  
 'L-a spândurat sërmanul. Canidiu și cei-l'alți  
 Amici ce șovăiră sunt prea frumos primiți,  
 Dar nici un post de sémă vre unul n'a avut.  
 Făcuiū o mișelie de care mă acuz  
 Așa amar, că'n viață d'acuma înainte  
 N'am nici o fericire.

(Intră duoi soldați d'ai lui Cesar)

SOLDATUL.

Antoniu îți trimite

Intréga ta comórá, și încă multe lucruri  
 Ca daruri, pe d'asupra: trimisul a sosit  
 La postul meu, ș'acuma la cortul tēu descarcă  
 Avera ce aduse

ENOBARBU.

'Ți-o dăruiesc întregă!

SOLDATUL.

Să nu'ți bați joc de mine, oh! Enobarbus, lucrul  
 Ce'ți spun adevărat e: ai face dér mai bine  
 Să scoți în siguranță p'aducător din rânduri:  
 Aș fi făcut'o singur, dar trebuie să merg  
 La treburile mele. Continuă să fie  
 Un Jove Impăratul.

(Ese soldatul)

ENOBARBU.

Mișelul cel mai mare din lume sunt, ș'o simt  
 Mai mult de cât or care. Oh! nobile, Antoniu,  
 Tu, mină nesfârșită de bunătați, cum óre  
 Serviciile mele fidele resplăteai,  
 Când vėd că viclenia 'mı-o poleiesci cu aur!  
 Ah! inima 'mı se umflă, ș'amara pocăință  
 O face să plesnescă. Zadarnic mă opun;  
 Voiū căuta p'aicea un șanț, cât de murdar  
 Ca să termin o viață de mine feștelită.

(Es)



## SCENA VII

*Un câmp de bătălie între amândouă tabere*

Sgomot, — tobe și trompete. — Intră Agrippa și alți

**AGRIPPA.** Dați înapoi căci mers'am, tovarăși, prea departe.  
Se obosește Căsar. Nu socoteam să fie  
Atîta rezistență.

(Ese).

(Sgomot. — Intră Antoniu și Scarru rănit)

**SCARRUS.** Oh! Imperate, astăzi în adevăr luptarăm!  
De începeam tot astfel îți am fi gonit acasă  
De mult legați la ceafă.

**ANTONIU.** Dar sângele tău curge.

**SCARRUS.** Aveam aci o rană croită ca un T  
Dar a crescut ș'acuma e ca un H

**ANTONIU.** Imi pare

Că se retrag.

**SCARRUS.** Ii facem praf, Domnul meu, am loc  
Să mai primesc aicea mai multe lovituri.

(Intră Eros).

**EROS.** Sunt biruiți, stăpâne, ș'al nostru avantajiu  
Ca o isbândă este.

**SCARRUS.** Puteam să'i însemnăm  
Cu vergi p'a lor spinare, să'i prindem pe la spate  
Ca iepuri ce alergă, să facem chef și noi.

**ANTONIU.** Ai meritat resplata o dată căci ești vesel,  
Și îndecit mai mare căci ești viteaz, să mergem.

**SCARRUS.** Vin schiopătând în urma ți.

(Es).

## SCENA VIII

*Sub ăidurile Alexandriei*

Sgomot. — Intră Antoniu și Scarru cu forțele în marș

**ANTONIU.** Goniți, s'au dus la corturi. S'alerge unu iute  
Să spuie și Reginei ce am făcut, și mâine

Tot sângele acela ce astăzi a scăpat  
 Il vom vërsa. Prietenî, vë mulțumesc din suflet,  
 Purtarea vóstră fuse vitéză, v'ați bătut  
 Nu ca acei ce mie servesc, ci par'că fapta  
 Era atit a vós ră cât și a mea; cu toții  
 Ați fost ca nișce Hectori. Intrați dér în cetate  
 Imbrățișati p'a vóstre neveste, pe prietenî;  
 Le povestiți ce fapte ați sėvârșit, și ele  
 Cu sărutări duióse a vóstre răni spála vor  
 Și semnele mărețe vor vindeca. (Către Scarru)  
 [Dă'mi mâna,

(Intră Cleopatra).

Măreței Dine-acuma te voiü recomanda;  
 Cu mulțumiri gingașe tot este resplătit.  
 Oh! tu, lumină scumpă a lumii, cu-al tēu braț  
 Iubit, încinge'mi gâtul cel înarmat cu fer;  
 Și zaua de aramă ce peptul meu păzeșce  
 Strėbate'o, și întrėgă sārind victorióșă  
 Pe inima 'mi t'aședă, bătăile oprindu'i.

CLEOPATRA. Oh! Dómne strălucite, ș'al tutului stăpân!  
 Tărie infinită! cu zâmbetul pe buză  
 Te 'ntorcî dela a lumii urgie 'ngrozitóre!

ANTONIU. Privighetóre dulce, plecat'au la culcare  
 Cu ósele sdrobite. Să scii, iubită fată,  
 Că chiar de se găseșce p'alocuri un fir alb  
 Prin cele l'alte negre, e totuși încă tēnēr  
 Cel spirit ce conduce puterea mea sdrobotă,  
 Și pot cu cel mai tēnēr să lupt cu bun folos.  
 P'acest bărbat priveșce'l, de buza lui atinge  
 A ta gingașă mână. Ostașule, sărut'o.  
 Iți spun că dēnsul astăzi ca Deul coborît  
 In ciuda omenirei, din ceruri, s'a bătut.

CLEOPATRA. Ți-'oiü dărui, amice, armura cea de colo  
 Intrėgă e de aur ș'a fost a unui Rege.

ANTONIU. O merită voinicul, d'ar fi chiar țintuită



Cu giuvaere scumpe, ca a lui Phaebu sfântul  
Car strălucit! Dă 'mi mâna;—p'în Alexandria

[astfel

Vom face o plimbare frumósă s'arătăm  
Că suntem din aceia ce sciu dela rěsbóie  
S'aducă cășci turtite; d'ar fi palatul mare  
Destul ca să conție întręga mea oștire,  
Am prăsnui cu toții și am ciocni 'mpreună  
Spre sórta cea a ȃilei de mâine, ce promite  
A fi primejdiosă. Corniști dér să cânte;  
Suflarea de aramă a sute de trompete  
Să sperie-a cetăței ureche liniștită;  
Acésta, cu bătaia tamburelor va face  
Ca cerul și pământul lovite împreună,  
S'aplaude a nóstră sosire 'nvingătóre.

(Es).

## SCENA IX

### *Tabera lui Cesar*

Sentinele la posturile lor. — Intră Enobarbu

1-iul SOLD. 'Nainte de o oră de nu ne vor schimba,  
Ne vom întórece earășii la camera de gardă;  
E luminósă nóptea și pân' în zor de ȃi  
Ne vom ciocni se ȃice.

2-lea SOLD. A fost o ȃi cam aspră.

ENOBARBU. Fii martoră, oh! nópte.

3-lea SOLD. Ce om o fi acesta?

2-lea SOLD. T'apropie și ascultă.

ENOBARBU. Și tu, iubită lună,  
Când trădătorii fi vor huliți în amintire,  
Fii martoră că'n fața 'ți amar m'am pocăit,

1-iul SOLD. E Enobarbă.

3-lea SOLD. Tăcere, ascultă ce mai spune.

ENOBARBU. Oh! lună, tu, stăpână a dorului duiósă

Fă ca pernicioasa a nopței umezélă  
 Să móie-a mele óse; ca viața 'mí odiósă  
 In contra voiei mele să nu se mai rěscóle  
 Greu atírnând asupra 'mí,—asvîrl'o să se frângă  
 Pe stânca culpei mele. Ear inima 'mí uscată  
 Cu-atîta pocăință să spulbere în aer  
 Menirea 'i vinovată. Antoniu, tu, ești nobil  
 Pre cât a fost infamă mârșava mea trădare,  
 Mě értă, numai întru cât te priveșce, Dómne.  
 Ear lumea să mă scrie în condica neștersă  
 A cronicei, fugarul, și trădătorul tēu.....  
 Stăpânul meu Antoniu.

(Móre).

2-lea SOLD.

Hai să vorbim cu dēnsul.

1-iul SOLD. Să 'l ascultăm ce đice, căci póte că priveșce  
 Pe Cesar.

3-lea SOLD. Da, așa e. Dar dórme mi se pare

1-iul SOLD. E leșinat, căci omul când dórme nu se rógă  
 Cum se ruga-adineorí.

2-lea SOLD. Să mergem lângă dēnsul.

3-lea SOLD. Deștéptă te,—te scólă—đi, Domnule, ceva.

2-lea SOLD. Ascultă ne, amice.

1-iul SOLD. A morței mână rece

Atinsu 'l a sermanul. Ascultă, toba bate.

(Se aude toba)

Și 'ncet încet deștéptă pe cei ce 'n pat dorm  
 [âncă.

Să 'l ducem în odaie, o fi om însemnat  
 D'o oră gárda nóstră s'a terminat.

3-lea SOLD.

Să mergem

Căci póte să se scóle.

(Es cu corpul).



## SCENA X.

*Intră amândouă tabere.*

Antoniou și Scarrus cu trupele în marș.

ANTONIU. Ei, astăzi se prepară pe mare o 'ntâlnire,  
Pe țerm nu le convine.

SCARRUS. Ș'așa sunt gata, ș'altfel.

ANTONIU. Să vie să se bată în foc de vor, în aer,  
Or unde suntem gata; acesta ȃic e planul:  
Pe dealurile-acestea, ce 'nconjură orașul,  
Remâne pedestrima să fie la 'ndemână;  
Poruncile sunt date marinei ce să facă;  
Din port deja eșit'au,—și mai departe póte  
O să vedem mai bine ce încercări vor face.  
(Intră Cesar cu trupele în marș).

CESAR. De nu s'aruncă dênși stâm liniștiți aicea,  
Și după câte 'mă pare, așa chiar o să fie,  
Căci cele mai alese din trupe, pe galere  
S'au dus să manevreȃ. Să ne 'ndreptăm spre  
[vale,  
Vom fi în siguranță.

(Reintră Antoniu și Scarrus).

ANTONIU. Nu se unirá âncă. La bradul cel de 'colo  
Mă duc să vȃd mai bine: și viu să 'ți spun  
[pe loc  
Cum o să mȃrgă lucrul.

(Ese)

SCARRUS. In pânzele galerei  
Ce duce pe Regina făcut'a cuibul sȃu  
Albastra rundunică: auguriș spun că nu șciui,—  
Că nu pot s' înțelȃgă,—privirea lor e tristă,  
Și nu 'ndrăsnesc să spuie ce au ghicit; Antoniu  
O dată este vesel și 'ndată 'i negurat  
Nesigura ursită continu 'l înfiórá

Cu temeri și speranțe ce el pe rând resimte.  
(Se aude departe un sgomot ca de o bătălie navală).

ANTONIU. Tot e pierdut acum! mârșava Egypteană  
M'înșelă mișelește: marina mea vitéză  
Dușmanului cededă, și dincolo cu toți  
Ved că se 'mbrățiședă și svîrlă 'n sus căciuli  
Ca vechi amici, de veacuri ce nu s'au întâlnit.  
Tu, curvă, schimbătoare de trei ori, m'ai vîndut  
Acestui spân novice: amărăciunea tótă  
A inimei asupra ți acum o revêrs.—  
Le spune dér să fugă, ear pân' m'oiu rês buna  
P'acéstă vrăjitoare nu voi fi mulțumit.  
Te du la toți, le spune să fugă; mergi mai iute.

(Ese Scarrus).

N'o să mai ved, oh! sóre, splendidu ți rêsărit,  
Antoniou și Fortuna s'au despărțit în veci,  
Ș'aci s'au strâns de mână. Vedî unde am ajuns!  
Iubirea, ce 'nainté mă urmărea cu pasul  
Și pentru care însumi n'am refuzat nimica,  
Acuma se topește, dulcéța'i revêrsând  
Pe Cesar ce 'nflorêșce, și se cojește bradul  
Cel falnic, ce 'n pădure pe cei-l'alți întrecea  
Ah! falșa Egypteană cu vrăjile'i fatale  
Ađi m'a trădat;—acea ce c'o privire numai  
M'ar fi pornit departe la noi conquiste, earășî  
Sciind să mă recheme c'un semn, p'al cărei piept  
Îmi alinam durerea și cruda obosélă;—  
Ca o țigancă vine, cu cartea măsluită  
Mă amăgește. Eros, ia vin'o 'ncóce, Eros.

(Intră Cleopatra).

Ce, tu, ești vrăjitoare? — Te du! — Să nu te ved!

CLEOPATRA. De ce p'a ta iubită ești mánios, Antoniu?

ANTONIU. Ci pei de lângă mine, de nu vrei să primești  
Ce ți se cade ast-fel, și astăđi să privești  
Pe Cesar de triumphu'i! Să te ridice 'n sus



Să poți să te-admire poporul sgomotos:  
 În scaunu'i de aur ca cea mai însemnată  
 Din sexul tău urmədə'l; și pentru o lăscăie  
 Să poți să te vedă toți proști ca p'un monstru:  
 Octavia răbdătoare să-ți sgărie obrazul  
 Cu unghile'i văpsite: e bine ca'i plecat  
 (Ese Cleopatra).

Era mai bine ănsă de ții la viață încă,  
 Să fii cădut victima maniei mele; poți  
 Crușam alte victime. Ia vin'o 'ncóce, Eros,  
 Am îmbrăcat cămașa lui Nessus. Oh! Alcides,  
 Străbunul meu, m'învătă cum se răsbună Deii;  
 Ca să asvîrl pe Lichas \*) peste-ale lunej córne,  
 Și cu această mână ce poți buzduganul  
 Gigant să'l învêtescă, să pot curma o viață  
 Ce fuse strălucită. Peri-va vrăjitoarea  
 Căci m'a vëndut acestui băiat Roman, și dacă  
 Mărșava uneltire a lor mă perde, dânsa  
 Prin mâna mea muri-va. Dar, Eros, unde ești?  
 (Ese).

## SCENA XI

*Alexandria.—O cameră în palat*

Cleopatra, Charmian, Iras, Mardian

Veniți în ajutoru'mi, femeilor, căci umblă  
 Chiar mai turbat ca Ajax, \*\*) când îi răpiră  
 [scutul;  
 Nu cred c'a fost vr'o dată mistrețul Thes-  
 salian \*\*\*)

\*) Lichas care a adus această mantă lui Hercul a fost svârlit de dânsul așa tare că a cădut sdrobot.

\*\*) Scutul lui Achil a fost atribuit lui Ulys, și de aceea Ajax Telamon s'a înfuriat.

\*\*\*) Mistrețul ucis de Meleager.

Mai furios ca dânsul.

CHARMIAN.

La monument alérgă,

Te 'nchide 'n siguranță ș'apoi rîspuns trimete'i  
C'ai încetat din viață. Nu'i între trup și suflet  
Mai aspră despărțirea ca pentru cel puternic  
Când fala lui dispere.

CLEOPATRA.

La monument să mergem!

Mergi, Mardian, și spune'i că 'mi-am luat viața;  
Că cea din urmă vorbă ce glasul meu de  
[morte  
Grăi a fost «*Antoniu.*» Te rog să bagi de sémă  
Să povestești cu jale. Acum te du, Mardian;  
Vin' înapoi și spune'mi cum vestea morței mele  
A fost de el primită. La monument m'adastă.  
(Es).

## SCENA XII

### *O altă cameră*

Antoniu și Eros

ANTONIU. Mă veđi acuma, Eros?

EROS. Da, Dómne, negreșit.

ANTONIU. Ți s'a întemplat vr'o dată să veđi un nor ce are  
O formă de balaur, să veđi în cer un abur  
Ce sémână cu leul, cu ursul, c'o cetate  
Cu turnuri întărită, c'o stâncă spândurată,  
Cu vârful unui munte, sau cu un promontoriu  
Albastru'n depărtare cu pomii ce'și mișcă vârful,  
Riđend de cei din lume?—Acele semne toate  
Vedenii născocite d'a serei négră umbră,  
Le-ai veđut?

EROS. Da, Dómne.

ANTONIU. Náluca vaporeasă.

Ce'n ochiū tēi se 'mbracă cu forma unui cal,  
Cu o gândire numai e sfâșiată 'n vânt,



Și 'ndată 'și perde forma ca picătura-acea  
Ce'n apă e turnată.

EROS.

Adevărat e, Dómne.

ANTONIU.

Ah! credinciose Eros, stăpânul tău chiar este  
O formă ca acestea; Antoniu sunt în ochi'ți,  
Dar nu mă simt capabil d'a mai păstra ființa  
Ce-o vești, băiete dragă. Făcut'am tot resbelul  
Acest' pentru Egipt, nemernica crăiesă  
Cui inima'mi am dat'o, creșând că'n schimb  
[p'al său  
De mult mi'l dăruise, pe când pe lângă mine  
Iubise alți, o mie, — cu cartea măsluită  
M'a pungășit cu Cesar, și mi-a jucat isbânda  
Hoșeșce spre triumful rivalului ferice.  
Dar nu mai plânge, Eros, căci încă am rămas  
Să ne repunem singuri.

(Intră Mardian).

EROS.

Stăpâna ta mârșavă

Chiar spada'mi a furat'o.

MARDIAN.

Antoniu, nu'i așa.

Regina te iubeșce ș'a fost a ei ursită  
Strâns cu a ta legată.

ANTONIU.

Mă las' în pace;—placă

Scopit fără rușine; căci m'a trădat, jurat'am  
Că va plăti cu viața.

MARDIAN.

O dată numai póte

Să 'și dea viața omul; și dânsa a plătit'o;  
Ce vrei să faci cu mâna'ți, d'a gata ți se face:  
Cuvântul cel din urmă ce spuse-a fost «An-  
[toniu»

«*Prea nobile Antoniu*», ș'un ah! sfâșietor  
A rupt în două vorba «*Antoniu*», ce, ca frântă  
Rămase între buze și inima 'i nespūsă.  
Ear viața ei 'și a dat'o cu numele 'ți iubit  
Inmormântat în sînu 'i

ANTONIU.

Atunci e m<sup>o</sup>rtă!

MARDIAN.

M<sup>o</sup>rtă

ANTONIU.

Vom desarma d<sup>e</sup>r, Eros, a țilei lungă trudă  
 S'a terminat acuma și cată să dormim :  
 Destul de resp<sup>l</sup>ătit ești că plec<sup>i</sup> în siguranță,  
 Te du d<sup>e</sup>r. M<sup>e</sup> desbracă și 'm<sup>i</sup> smulge armătura ;  
 Nic<sup>i</sup> pavăza lui Aiax cu șapte 'nvelitor<sup>i</sup>  
 Nu ar putea să 'm<sup>i</sup> curme a inimei bătaie ;  
 V<sup>e</sup> rupeți d<sup>e</sup>r, oh! c<sup>o</sup>ste, tu, inimă, mai tare  
 Să fii de cât cutia ce te conține, rupe  
 D<sup>e</sup>r c<sup>o</sup>ja cea subțire! Mai iute, Eros, iute.  
 Dintr'un soldat acuma nimic nu mai rămâne.  
 Plecați bucăți cinstite,—ați fost frumos purtate  
 M<sup>e</sup> lasă pentr'o vreme.

(Ese Eros).

Iubită Cleopatra,

Cur<sup>e</sup>nd te voi<sup>u</sup> ajunge, și 'ngenuchiat voi<sup>u</sup> cere  
 Ertare dela tine Așa căta să fie,  
 Ș'or ce întârziere ar fi mai mult un chin.  
 Se stinse a mea torță și aici m<sup>e</sup> voi<sup>u</sup> culca  
 Nu pot în rătăcire să umblu mai departe:  
 D'acuma or ce muncă per<sup>d</sup>ută e, și forța  
 S'ar încurca prin forță. Regina mea, sosese  
 M'așt<sup>e</sup>ptă.—Eros, Eros! M'așt<sup>e</sup>ptă, țic, iubito;  
 Pe plaiul cel ferice vom merge mână 'n mână  
 P'în sufletelor celor ce s'odihnese în pace  
 Pe earba înflorită, ear pasu ne ușor  
 Va face să tresară fantomele bălane;  
 Didone și Aeneas vor rămânea uitați,  
 Și verdile tufișuri ne vor ascunde taina.  
 Ei, Eros, vino, vino!

(Reintră Eros).

EROS.

Ce poruncești, stăpâne?

ANTONIU.

Fiind că Cleopatra, iubita mea, e m<sup>o</sup>rtă,  
 Atit de miserabil e traiul meu, că Ței



Urăsc a mea 'njosire. Și ađi, eu, ce cu spada 'mă  
 Am împărțit o lume, — ce pe spinarea verde  
 A lui Neptun cu nave am rēdicat orașe,  
 M'aș condamna acuma să n'am măcar țaria  
 Ce-o are o femeie! — Ș'am sufletul mai mic  
 De cât acea ce spuse, prin mórtea sa, lui Cesar  
 Că ese 'nvingătoare din luptă 'n ciuda lui!  
 Un jurământ făcut'ai, tu, Eros, c'or și când  
 Va cere trebuința, (ce astăđi a sosit),  
 Când voiú vedea în urma'mă náprasnica oróre  
 Și rușinos, sórtă că mă gonesc d'aprópe,  
 Da, đic, jurat'ai, Eros, că or și când voiú cere'-o  
 Mě vei ucide. Fă o, căci timpul a venit;  
 Nu mă loveșci pe mine, pe Cesar biruieșci.  
 Te 'mbărbătédă déră.

EROS.

Să mă ferescă Țeii!

Aș sevârși o faptă ce'-a Parthilor săgétă,  
 Cu tóte că dușmane, nu au putut să facă.

ANTONIU.

Ai vrea mai bine, Eros, să stai la o feréstră  
 În scumpa nóstră Roma, și să priveșci acolo  
 P'al tēu stăpân Antoniu, cu brațe 'ncruțișate,  
 La gât legat cu lanțuri, și aplecat, expus  
 Privirei și insultei, tărít 'nainte ta, —  
 Pe când splendidul scaun al dușmanului meu,  
 Triumphătorul Cesar, ar merge înainte  
 Pe roți strălucitóre, pecetluind rușinea  
 P'acela ce'l urmédă.

EROS.

N'aș vrea să vėd acésta!

ANTONIU.

Deci vino, căci o rană 'mă e singura scăpare,  
 Și trage al tēu paloș cu care credincios  
 Ne ai servit, amice.

EROS.

Nu pot, 'mă értă, Dómne.

ANTONIU.

Sciú bine că atuncea când te'-am fost liberat  
 Dintr'o robie négră, că ai jurat pe Ței  
 Că or și când voiú cere, vei face acest lucru:

Deci fă o, căci altminteri vei și c' întemplătoare,  
 Și neprecugetate au fost în timpî trecuți  
 Serviciile tcele. Decî trage și sfârșește.  
*Eros* Intorce dcr încolo privirea cea mărctă  
 La care lumea totă s'a închinat o dată.

ANTONIU. (întorcându-se). Așa.

EROS. 'Mî e sabia trasă.

ANTONIU. Să facă dcr îndată  
 Cel lucru pentru care ai tras'o.

*Eros* Domn iubit,  
 Slăvite Căpitane și Impărat, mē lasă  
 'Nainte de a trage fatala lovitură  
 Să ți dic adio.

ANTONIU. Dis' ai, băiete; decî adio.

EROS. Cărmuitor mărctc: adio. Să lovesc?

ANTONIU. Lovește, Eros.

EROS B ne.

(cade pe spadă).

Evit durerea astfel

D'a omori p' Antoniu.

(móre).

ANTONIU. De trei orî ești mai nobil  
 De cât stăpân'teu, Eros, voinice. E o pildă  
 Ce n'ai putut, tu, face, voiă face, căci Regina  
 Și Eros prin exemplul câștigă un renume  
 Mai mare de cât mine: dorese se sémân ânsă  
 În mórte cu un mire, și am s'alerg voios  
 Ca la un pat de nuntă. Decî ucenicul tēu  
 În mórte sunt oh! Eros; căci astfel de la tine  
 Am învățat.

(cade pe spadă)

Vai! mie, nu mor, Vai! nu mor âncă!  
 Să vie garda iute! Veniți să mē sfârșiți!

(Intră Dercetas cu garda)

1-IUL GARD. Ce îi sgomotul acesta ?



ANTONIU. Greșit'am tréba'acésta, sfârșiți, vă rog, prietenî,  
Ce'i început de mine.

2-lea GARD. Se stinse un luceafăr

1-iul GARD. Cu el sfârșește veacul.

Toți. Vai! ce nenorocire!

ANTONIU. Acel ce mă iubește să'mi dea dorita mórte.

1-lea GARD. Nu pot să fac acésta.

2-lea GARD. Nicî eu.

3-lea GARD. Nu póte nimenî.

(Ese garda).

DERCETAS. Sfârșitul têu cel jalnic p'urmașü tîi învêță  
Să fugă de la tine: voiü arăta lui Cesar,  
Acéstă spadă numai ducêndu'i trista veste  
Și am să fiu îndată primit cu bucurie.

(Intră Diomedes).

DIOMEDES. Antoniu unde'i ?

DERCETAS. 'Colo, privește'l, Diomedes.

DIOMEDES. Trăiește, spune'mi iute ? Dar, omule, răspunde.

(Ese Dercetas).

ANTONIU. Vai! tu ești, Diomedes ? Ia spada ta, lovește  
Să pot muri în fine.

DIOMEDES. Ah! Dómne, prea putinte  
Trimisu-m'a stăpâna mea Cleópatra 'ncóce

ANTONIU. Când óre te trimise ?

DIOMEDES. Chiar adineaorî, Dómne.

ANTONIU. Dar spune'mi unde este ?

DIOMEDES. În monument închisă.

A fost cuprinsă par'că d'un fel de prevestire  
De ce o să se'ntemple; îndată ce-a văđut  
C'o bănuiești de faptul că s'a unit cu Cesar  
(Un gând ce nicî o dată nu trebuia să'ți vie)  
C' urgia ta cumplită nu va fi împăcată,  
Trimis'a trista veste că a murit; pe urmă  
Findu'i témă ânsă de jalnicul efect  
Ce va avea asupra'ți, aflând'o, m'a trimis

Să-ți spun tot adevărul: și am sosit târziu  
Spre-a mea nenorocire!

ANTONIU. Târziu, oh! Diomedes. Dar chemă garda mea.

DIOMEDES. Hei! Hei! Să vie garda imperială, iute!  
Hei! garda, iute, iute! Vă chemă Impăratul!  
(Intră unii din gardi.)

ANTONIU. Duceți-mă, prieteni, vă rog, la Cleopatra;  
E ultimul serviciu ce-aș cere de la voi.

1-iul GARD. Suntem măhniiți, oh! Dómnne, că nu poți să  
[trăiești  
Ani mulți ca să-ți servescă ai tēi gardi cu  
[credință.

Toți. Oh! di nenorocită!

ANTONIU. Băieți nu 'mpodobiți  
Năprasnica ursită cu lacrimile vóstre,  
Cu asta'i mulțumită: din contra să primim  
Voioși ceia ce vine ca să ne pedepsescă,  
S'o pedepsim prin faptul c'a ei povară ducem  
Ușor și fără trudă. Acum mă ridicăți,  
Căci v'am condus adesea; purtați-mă prieteni,  
Și pentru osteneala vă mulțumesc din suflet.  
(Es purtând pe Antoniu.)

### SCENA XIII

#### *Alexandria. — Monumentul*

Cleopatra, Charmian, Iras, sus pe monument

CLEOPATRA. Charmian, nici o dată nu voi pleca d'aicea.

CHARMIAN. Fii mângăiată, Dómnă.

CLEOPATRA. Nu, nici o dată 'n viață.

Ne pare naturale evenimente stranii,  
Și chiar îngrozitoare, ear or ce mângăiere  
Desprețuim, măsura măhnirei trebuie  
Să fie potrivită cu reul ce ne vine.

(Intră Diomedes)



- Ce noutați adus'ai, trăiește or e mort ?  
**DIOMEDES.** S'apropie sfârșitul, dar nu e încă mort.  
 Pe partea cea opusă a Turnului te uită  
 Și vei vedea că l' pörtă încóce garda lui.  
 (Intră Antoniu purtat de garzi).
- CLEOPATRA.** Ah! sóre, arde sfera imensă 'n care vecinic  
 Te învêrtești, și lasă limanul schimbător  
 Al lumii să s'afunde în umbră nesfârșită!  
 Antoniu! oh! Antoniu! Veniți în ajutoru'mi  
 Tu, Iras, și Charmian, și, voi, ce stați acolo  
 Prieteni, ajutați 'mă să l' rădicăm în sus.
- ANTONIU.** Tac, voiș să scie lumea că nu l' a resturnat.  
 P' Antonius, valórea lui Cesar, singur ânsă  
 Antonius p' Antoniu l' a biruit.
- CLEOPATRA.** Chiar astfel  
 Urma să fie, nimeni p' Antoniu nu putea  
 Să l' frângă'-afară numai d' Antonius cel mare  
 S'adânc jelesc sfârșitu 'ți.
- ANTONIU.** Mor, oh! Egipt, mor;  
 Fac ânsă să m'aștepte năprasnica peire  
 Pân' oiș lipi pe buza'ți iubită cea din urmă  
 A dragostelor nóstre trecute, sărutare.
- CLEOPATRA.** Nu îndrăsnesc, iubite, să mă cobor,—mă értă,  
 Stăpân prea scump și dulce, nu pot că m'ar lua,  
 Și nu voiș ca parada splendidă a lui Cesar  
 Victoriosul d'astăđi să fie 'mbogățită;  
 Căci de au actiune pumnale, șerpî ș'otrave,  
 Nevasta ta Octavia cu ochiu 'i fecioresc  
 Și vocea 'i moderată, nu 'și va mări triumphul  
 Bătându'și joc de mine. Dar vino'-Antoniu, vino!  
 Dați ajutor, femeilor.—O să te rădicăm.—  
 Prieteni, ajutați 'mă.
- ANTONIU.** Ah! uite, că mă duc.
- CLEOPATRA.** Petrecerea acésta e tristă! Cât de greu  
 Atîrnă Domnul nostru! Puterea nóstră par' că

Il trage 'n jos făcându 'l s'atîrne și mai greu.  
 D'aș fi Deîța Iuno, aș porunci lui Mercur  
 Pe aripa'i ușoră să te rădice 'n aer  
 S'alătura cu jețul lui Iove să te-așede.....  
 Dar ce folos să cerem? Trăgeți 'l tot în sus.—  
 Mai e puțin iubite. — Hai, vin' la mine, vino!

(Il rădică pe Antoniu)

In brațele acestea unde-ai trăit, sfârșește;  
 Fii 'nsuflețit cu aste duióse sărutări,  
 Căci d'ar avea putere să te 'nvieđe, buza'mi  
 N'ar înceta din dulcea'i și amorósă muncă.  
 Ce jalnică privire!

TOȚI.

ANTONIU.

Mor, oh! Egiptet, mor!

Dă'mi vin să beau, mă lasă să'ți mai vorbesc  
 [puțin,

CLEOPATRA. Nu, lasă mă pe mine, și voiă mustra Fortuna  
 Așa de greu că róta 'și va frânge ascultând.

ANTONIU.

O vorbă, Dómnă dulce: incredințedă viața  
 Ș' onórea ta lui Cesar. Vai! vai!

CLEOPATRA.

Aceste lucruri

Nu pot să stea împreună.

ANTONIU.

Incet, încet, m'ascultă:

Nu te încrede 'n nimeni ci'n Proculeiu numai  
 Din ómenii lui Cesar.

CLEOPATRA.

In mâinile acestea

Mă voiă încrede numai, și 'n cruda mea voință  
 Nu 'n ómenii lui Cesar.

ANTONIU.

Să nu deplângi schimbarea ce jalnic înegreșce  
 Sfârșitul vieței mele: ei laudă din contra  
 Memoria cu gândul isbândilor frumóse  
 Ce 'mă au mândrit trecutul; am fost cel mai

[măreț

Și nobil prinț din lume, nu mor ca un nemernic  
 Nici ca un laș, ear casca ai mei concetățeni



Vor scóte 'o după capu 'mî, și tot rămân Ro-  
 [manul  
 Ce 'i biruit cu cinste de un Roman măreț,  
 Dar sufletu 'mî acuma se duce,—n'am putere  
 Să mai vorbesc cu tine.

(móre).

CLEOPATRA.

Oh! suflet prea 'nălțat!  
 Cum poți să mori tu óre? De mine nu'ți mai  
 [pasă?

Trăi voiú óre 'n lume acésta 'ntunecósă,  
 Ce 'n lipsa 'ți pentru mine nu e de cât un grajd  
 Vedeți, femei, cum pere din lume o comórá  
 Neprețuită! Dómnne! Cununa înflorită  
 A armelor acuma se stinse, și stindardul  
 Ostașului s'aplecă; de astăđi inainte  
 Băieți, bărbați și fete sunt tóte d'o potrivă;  
 Superioritatea din lume-a dispărut;  
 Sub luna schimbătóre nimic nu mai există  
 Mai însemnat, mai jalnic.

(leșină).

CHARMIAN.

Te linișteșce, Dómnă.

IRAS.

Vai! vai! și ea e mórtă! Regina nóstră mórtă!

CHARMIAN.

Vorbeșce. Dómnă.

IRAS.

Dómnă.

CHARMIAN.

Iubita mea Regină.

IRAS.

Oh! Egypt! oh! Regină!

CHARMIAN.

Taci, Iras, că vorbeșce.

CLEOPATRA.

Ah! nu mai sunt Regină, ci numai o femeie,  
 Ce pasiuni mai jóse o stăpâneșce astăđi  
 Mai mult de cât pe-o slugă ce mulge vaci și face  
 Cea mai murdară slujba. — Ar trebui să dau  
 Cu sceptrul meu în Țeii nedrepti ca să pricepă  
 C'a fost acéstă lume a nóstră mai presus  
 De cât a lor 'nainte, pân' nu 'i răpiră scula  
 Cea mai bogată dênși! Tot e deșertăciune,

Răbdarea 'i nebunie și numai pentru câini  
Turbarea e firéscă. Pécăt e óre 'atuncea  
Să intri în locașul cel tăinuit al morței  
Pân' nu 'ndrăzneșce mórtea să vie către noi ?  
Femeilor, ce faceți ? Vě mângâiați, nu plângeți ;  
De ce mai plângi, Charmian ? Iubite mele fete !  
Tovarășe fidele, uitați-vě, se stinge  
Și lampa vieței nóstre. Nu plângeți, Domniū mei ;  
Să'l îngropăm, prietenī, ântăiū, ș'apoi pe urmă,  
Vom face după usul cel vechiū și strămoșesc  
Ceea-ce se cuvine, și ast-fel va fi mândră  
Să ne răpéscă mórtea. Veniți cu mine déră  
Căci tocul celui spirit măreț acum e rece.  
Veniți, femei, cu mine, căci n'avem alt prieten  
De cât voința nóstră de a sfârși mai iute.

(Es. purtând capul lui Antoniu).



## ACTUL AL CINCELEA

### SCENA I

*Tabera lui Cesar înaintea Alexandriei*

Cesar, Dolabella, Agrippa, Mecaenas, Gallu, Proculeiu și alții

**CESAR.** Te du dér, Dolabella, să se predea îți spune;  
Infrângerea lui face or-ce întârziere  
Să'mi fie neplăcută.

**DOLABELLA.** Mă duc îndată, Cesar.

(Ese Dolabella).

Intră Dercetas cu spada lui Antoniu.

**CESAR.** Ce vrea să ȃică asta? — și cine este omul  
Ce îndrăznește ast-fel să se presinte'-aicea?

**DERCETAS.** Eu mă numesc Dercetas;  
Slujeam pe Marcu-Antoniu, bărbatul cel mai  
[demn

De slujbă credincioasă: cât timp a poruncit  
'L-am ascultat; viața am petrecut'o totă  
Lovind în inamicii lui: vrei să mă primești  
Să te servesc d'acuma? Voiu fi un slujitor  
Al tȃu precum 'nainte am fost al lui Antoniu

De nu primești, atuncea în mâinile ții mărețe  
Predau a mea viață.

CESAR.

Ce vorbe sunt acestea ?

DERCETAS.

Țic, Cesare, c'Antoniu e mort.

CESAR.

Dar când un lucru

Așa măreț ca densusul se frânge, 'ar trebui  
Să facă mai mult sgomot: a spherii pământești  
Cumplită sfărâmare ar fi făcut pe lei  
Pe drum să umble slobozi, pe ómenii să între  
Cu lei în vizuine, căci mórtea lui Antoniu  
Nu'i o nenorocire din cele ordinare,  
Și numele lui falnic în sine însemna  
Chiar jumătatea lumii.

DERCETAS.

Oh! Cesare, pe densusul

Nu l'a ucis călâul cu feru'i rușinos,  
Nici ucigașul earăși cu ferul cumpărat,  
Dar mâna lui cea mândră ce cinstea sa a  
[scris

Pe fie-care faptă ce-a sėvârșit în viață,  
Cu marea vitejie ce inima îi dete  
Cea inimă străpunse. Acésta'i spada lui  
Din rana'i am furat'o priveșce, e pătată  
Cu sângele'i cel nobil.

CESAR.

Prieteni, auđiți ?

Să mă trăsnească Țeii de nu'i acésta veste  
Menită chiar să facă pe Impărați, să plângă.

AGRIPPA.

Ce lucru straniu este că firea nóstră strămbă  
Ne place să deplângem ce des am încercat  
Noi înșine să facem.

MECAENAS.

Cu calități ilustre

Prea înjosite viciii în pieptu'i se luptau.

AGRIPPA.

Umanitatea încă n'a fost călăuđită  
D'un suflet așa nobil: dar celor mai de trebă  
Le dă cusururi Țeii ca să rămăie ómeni.  
Mișcat îmi pare Cesar.



MECAENAS.

Privind acea figură

Sumetă, el de sigur se vede reflectat  
Ca 'ntr'o oglindă tocmai.

CESAR.

Antonius, oh! Antonius,

Urgia mea te-aduse aicea: — Dar adesea,  
O bubă rea împungem cu ferul ca să trecă:  
Și diua morței tele eram silit s'o ved,  
Sau să te las, eu, alt-fel să veđi peirea mea;  
Căci nu puteam în lumea cea vastă sta 'm-  
[preună.

Amar voiū plânge ânsă și lacrimi voiū vërsa.  
Ca sângele de calde, că tu ce-ai fost un frate  
In viață pentru mine; un generos rival  
In fapte strălucite; și un tovarăș sincer  
La cârma 'mpărăției; un soț și un prieten  
In capul bătăliei; al trupului meu tēnër  
Tu, brațul și puterea activității mele;  
Și inima la care a mea se inspira!  
De ce a nōstre stele ne împăcate 'n veci  
Intr'ast-fel despărțiră a nōstră-egalitate?  
Mă ascultați, prieteni,..... mai bine vă voiū spune  
Când va fi altă dată mai priincios momentul.

(Intră un vestitor)

Acest om duce 'mă pare o veste importantă;  
Să'l ascultăm ce spune. De unde vii, amice?

VESTITORUL. Un Egyptean sunt, Dómne. Regina-a mea  
[stăpână,

In monument închisă, (atita'i a rămas)  
Doreșce ca să afle intențiunea vōstră,  
Să fie pregătită să ia or ce măsură  
Ce i se va impune.

CESAR.

Îi spune să se'ncredă.

Curênd îi voiū trimete prin oamenii mei scire,  
Ce hotărîre blândă luat'am în privința'i,  
Căci Cesar nici o dată nu vrea să fie aspru

VESTITORUL. In ast-fel de idee să te conserve Zeii!

(Ese).

CESAR. Ascultă, Proculeius: te du la ea și spune-i,  
Că nu-i fac vr'o necinste: dă-i or-ce mângăere  
Vei crede cuvenită ca să-i alini durerea;  
Că'n marea ei măhnire să nu ne fiure préda,  
Cu'n act de disperare: căci ea în Roma vie  
Ar fi nemuritoare pentru triumful nostru:  
Te du, și cât de iute să ne aduci răspunsul  
Cum ai găsit'o.

PRORULEIU Cesar, precum dorești voiă face.

(Ese).

CESAR. Mergi după dânsul, Gallus. Dar unde-i Dolabella?  
Să 'nlocuiescă-aicea pe Proculeius.

AGRIPPA. MECAENAS. Vino

Incóce, Dolabella.

CESAR. Lăsați 'l căci acuma  
'Mă-am și adus aminte în ce loc l'am trimes:  
Curând se va întórce. Acum veniți cu mine,  
La cortul meu, ș'acolo o să vedeți și voi  
Cât m'a atras nevolnic să fac acest resbei;  
Cât de lipsit de ură am fost, și ce scrisori  
Trimis'am către dânsul. Veniți dér să vedeți,  
O să v'arăt destule.

(Es.)

## SCENA II

*Alexandria.—O cameră în monument*

Cleopatra, Charmian, Iras.

CLEOPATRA. Din astă disperare a mea înă pregătesc  
O viață mai ferică. Nu e nimic nici Cesar  
Când nu-i cu el Fortuna, nu este de cât sluga  
Fortunei schimbătoare, și-'unélta ei pasivă  
Ear fapta cea mai mare, aceia este tocmai



Ce toate le sfârșește, — ce, or-ce neajunsuri  
 Robește, și ferește de or și ce schimbare,—  
 Ce dorme, trebuință ne mai având de hrana  
 Pământului, cea doică obștască a lui Cesar  
 Și a celui ce cerșește.

(Intră la porța monumentului Proculeiu,  
 Gallu și soldați).

PROCULEIU. Stăpânul nostru Cesar, salută pe Regina  
 Egyptului, ș'o rógă să'i spuie ce dorințe  
 Ar vrea să se 'mplinescă.

CLEOPATRA. (înăuntru) Răspunde cum te chémă

PROCULEIU. Sunt Proculeiu, Dómnă.

CLEOPATRA. Antonius o dată

'Mă-a fost vorbit de tine, spuindu'mă să mă  
 [ncred

Dar tot nu'mă pare bine să m'amăgescă unul

Ce n'are trebuință credință să păstrede.

De vrea stăpânul vostru să vie o Regină

'Naintea'i să cerșescă, îi spune c'o Regină,

X Să fie potrivită cu rangul ei, nu póte

Să céră mai puține de cât o 'mpărăție:

De are dér plăcere să'mă dea Egyptul tot

Cel cucerit de densus, ađi, pentru fiul meu,

Nu'mă dá de cât un lucru ce e al meu, dar totuși

Cu mulțumire 'n fața'i rămân ingenuchiată.

PROCULEIU. Te 'nveseleşce déră, căci n'ai de ce te teme,

In mâini domnești cădu't'ai, cu inima voiósă

Fă cererea ta déră stăpânului meu, densus

'Și întinde bunătatea pe toți acei ce-o cer.

Mă lasă decă lui Cesar să'i spui că te supui

Voinței cu blândețe, și 'ntr'ensul vei găsi

Victoriosul Rege, ce'i mulțumit să céră

Favoruri de la'-aceia ce'n fața'i se închină.

CLEOPATRA. Îi spune că sunt sluga Fortunei lui, coróna

De densus câștigată 'i-o dau, că ceas cu ceas

Invăț a mă supune; și c'aș fi mulțumită  
Să'l ved chiar în persónă.

PROCULEIU. Acesta îi voiú spune,  
Iubita mea stăpână, fii mângaiată, știu,  
Că starea vóstră tristă înduioședă astăzi  
P'acel ce a adus'o.

GALLU. Veđi cât de lesne este'so prindem surprindend'o  
(La aceste cuvinte, Proculeiu  
și doi din guardi se urcă în mo-  
nument pe o scară aședată la  
ferestră, și se pun la spatele  
Cleopatrei. Unul din guardi des-  
chid pórtă monumentului).

Pădiți'o până vine stăpânul nostru Cesar.

IRAS. Impărătéscă Dómnă!

CHARMIAN. Ești prinsă, Cleopatra!  
Regina mea ești prinsă!

CLEOPATRA. Mâini credincioșe, iute.  
(Scóte un pumnal).

PROCULEIU. Răbdare-opreșce, Dómnă,  
(o desarmedă).  
nu fă păcatul ăsta,

Nu ești de loc trădată, din contra îți e scăparea.

CLEOPATRA. Ce! 'mă este refusată chiar mórtea, care scapă  
Pe câini de suferințe.

PROCULEIU. Te rog, oh! Cleopatra  
Să nu faci bunătăței stăpânu'meu, ocară  
De a te sinucide: din contra, lasă lumea  
Să vedă sevârșită mărimumia lui,  
Ce-ar rămânea ascunsă prin mórtea ta, stăpână.

CLEOPATRA. Ah! unde ești, oh! mórte? Ah! vino, vino, vino!  
Răpeșce p'o Regină ce-acum însemnătate  
Nu are de cât pruncii or cerșetori în lume.

PROCULEIU. Iți moderedă, Dómnă, durerea ce resimți.

CLEOPATRA. Nu voiú mânca nici hrană, nici, Dómnă, nu  
[voiú bea:



De este trebuință să spun ce am să fac:  
 Nu 'mă voiū căta odihna în somn, voiū ruina  
 Mortala 'mă locuință. Decī facă ce o vrea  
 Stăpânul vostru Cesar. Da, Domnul meu, să șciū  
 Că nu voiū sta legată în curtea sa vr'o dată;  
 Octavia placidă nu va 'ndrepta asupra 'mă  
 Privirea sa cea dulce. Ce! vor să mă ridice  
 In sus, să mă arate mulțimei sgomotóse  
 A Romei cea severă? Mai bine în Egypt  
 Un șanț mormânt să 'mă fie! P'acest nomol iubit  
 Al Nilului m'întindeți mai bine despuiétă;  
 D'a muștelor de baltă înțepături umflată  
 Voiū să deviu scârbósă; mai bine-ar fi să'mă  
 [faceți

Spândurátórea 'aicea pe aste piramide  
 Inalte ce clădiră străbunii mei cei mândri  
 PROCULEIU. Stăpână, gândul vostru înfiorat, s'întinde  
 La temerī ce de gândul lui Cesar sunt departe  
 (Intră Dolabella).

DOLABELLA. Oh! Proculeius, Cesar e informat de tréba  
 Ce ai făcut p'aicea. și m'a trimis în grabă  
 Ca să te chem la dēnsul; în ceia ce priveșce  
 Pe Dómna, ea rămâne în paza mea.

PROCULEIU. Ei, fie  
 Cum ȃci tu, Dolabella, sunt mulțumit că'i astfel.  
 Fii blând cu dēnsa déră. — (căt're Cleopatra) Or  
 [ce răspuns lui Cesar  
 Vrei să trimeți prin mine, îți sunt la îndemână  
 Cu inima întrégă.

CLEOPATRA. Că voiū să mor ũ spune.

DOLABELLA. Cinstită'-Impērătésă, ai auđit de mine.

CLEOPATRA. Nu 'mă amintesc nimica.

DOLABELLA. Ai auđit de sigur.

CLEOPATRA. Dar, Domnul meu, ce'ti pasă ce sciu și ce aud?  
 Voi, rīdeți, mi se pare când auđiți femei

Și băieței de visuri vorbind, — nu e așa ?

DOLABELLA. Nu înțeleg, stăpână.

CLEOPATRA. Visat'am că o dată a fost un Impărat  
Ce se chema Antoniu. Ah! d'aș putea s'adorm.  
Să'l vëd o dată încă!

DOLABELLA. Oh! Dómnă, de'mi permiteți.....

CLEOPATRA. Avea un chip ca cerul, pe care se vedea  
Un sóre și o lună ce cursul lor urmau  
Și luminau rotundul cel mic ce este lumea.

DOLABELLA. Ființă prea 'nălțată.....

CLEOPATRA. Picioarele 'i întinse încălecau oceanul;  
Imbrățișa pământul cu brațu'i rădicat;  
In glasul lui dulcêta a notelor iubite  
Ce p'un amic desmêrdă cu cântece, suna;  
Când se 'ncrunta, pământul întreg se sguđuia.  
Lovit ca de un trăsnet; ear dărnicia lui  
Era o tómnă lungă în care secerișul  
De earnă n'avea griă; ca un delphin în valuri  
Sălta și jumătate eșea d'asupra apei;  
Regi îi purtau livreaua și prinți încoronați;  
Din punga lui umflată pica domniî, regate,  
Și insule ca baniî.

DOLABELLA. Slăvită Cleopatra.....

CLEOPATRA. Rêspunde, fost a óre, sau ar putea să fie  
Un alt om ca acela de care am visat ?

DOLABELLA. Nu cred, slăvită Dómnă.

CLEOPATRA. Mintit'ai în auđul  
A celor făr' de mórte! Dar dacă el există,  
Sau dacă vre o dată a existat, întrece  
A visurilor țermuri. Natura nu produce  
Ființe curiose ca cele ce visăm: —  
Cu tóte aste, dênsa, când a creat p'Antoniu.  
O operă făcut'a ce a 'ntrecut cu mult  
Or ce închipuire.

DOLABELLA.

Mê crede, Dómnă mea,



Că perderea acésta e pentru tine, mare  
 Pre cât ești însu'ți mare; și suferința'ti este  
 Cu răul potrivită; să nu 'mă ajute Deii  
 S'ajung s'apuc vr'o dată isbândile acelea  
 Ce'-am urmărit în viață, de nu simțesc în  
 [pieptu'mi

O jale ce'i pornită din jalea ta adâncă.

CLEOPATRA. Iti mulțumesc. Scii óre ce vrea să facă Cesar  
 Cu mine ?

DOLABELLA. 'Mă este silă să'ti spun un lucru, Dómnă,  
 Ce totuși se cuvine să 'l scii.

CLEOPATRA. Te rog să'mă spui.

DOLABELLA. E plin de cinste — ânsă.....

CLEOPATRA. Mă va lua la Roma cu dânsul în triumph ?

DOLABELLA. Așa va face, Dómnă: o sciu.

VOCI. (înăuntru) Voi, faceți loc  
 Acolo pentru Cesar.

Intră Cesar, Gallu, Proculeiu, Mecaenas, Seleucus și urmași

CESAR. A Egyptului óre  
 Regină, care este ?

DOLABELLA. E Impératul, Dómnă.  
 (Cleopatra se îngenunchéđă).

CESAR. Te scólă, oh! Egypt, nu te vei închina  
 'Nainte'mă, decă te scólă; da, rogute, te scólă  
 Impératéscă Dómnă.

CLEOPATRA. A țeilor voință  
 A fost să fie astfel, oh! Dómnă, să m'închin  
 Stăpânului meu cată.

CESAR. Goneșce' aceste gânduri,  
 Căci or ce amintire a relelor comise  
 In contra mea, de tine, cu tóte că sunt scrise  
 Adânc în carnea nóstră, le voiu privi ca  
 [treburi

Intéplátóre, Dómnă.

CLEOPATRA. Stăpân unic al lumii,

- Nu pot expune bine în cât să'ți pară clară.  
 Intréga'mi apărare; dar pot mărturisi  
 Că greu sunt apăsată d'acele slăbiciuni  
 Ce'adese 'orî rușine pe sexul meu adus'au.
- CESAR. Vei șci, oh! Cleopatra, că sunt mai mult dispus.  
 Să'ți micșorez greșéla de cât s'o înăspresc:  
 De te 'nvoiești dér, Dómnă, cu înclinarea nóstră,  
 Ce către tine'i plină de blândă amicie,  
 Vei câștiga cu schimbul acesta, — dacă ânsă  
 Vrei să comiți în contra'mi cruđimea d'a urma  
 Exemplul lui Antoniu, te vei lipsi prin faptu'ți  
 D'a mea prietenie, și pe copii tói  
 Chiar însă'ți vei împinge, tu, la peirea'-acea  
 De care, eu, oh! Dómnă, îi aș feri, de vrei  
 Să te încređi în mine. Să ne vedem cu bine.
- CLEOPATRA. Poți merge pretutindenî, căci lumea e a ta!  
 Noi, pagerea ta suntem, și'n semn de cucerire  
 Or în ce loc îți place poți să ne spânduri,  
 [Dómnne.
- CESAR. Voiu fi condus în tóte d'al Cleopatrei bine
- CLEOPATRA. (Dând o hârtie. Aici, stăpâne dulce, făcut'a  
 [însemnare  
 De banî, argintărie și scule ce posed;  
 Sunt prețuite 'ntocmai, afară de micî lucruri  
 Ce nu vream să se trecă. Seleucu unde este?
- SELEUCUS. Aicea sunt, stăpână.
- CLEOPATRA. El este păstrătorul;  
 Să spuie dér pe cinste, stăpâne, d'am oprit  
 Pe séma mea vr'un lucru. Vorbeșce, Seleucus.
- SELEUCUS. Pe gura mea aș pune mai bine o pecete,  
 De cât să spun pe cinste neadevăruri, Dómnă.
- CLEOPATRA. Ceva oprit'am óre?
- SELEUCUS. Destul ca să răscumperi  
 Tot ce ai scris în listă.
- CESAR. Te rog, oh! Cleopatra.



Să nu roșești, căci însu'mi aprob ce ai făcut  
Cu 'atâta prevedere,

CLEOPATRA.

Veđi, Cesare, privește

Cum se închină pompei: averea mea întrégă  
Va fi a ta d'acuma; și dacă am schimba,  
Toți cei ce te ascultă, chiar mie s'ar supune.  
Ah! nerecunoștința acésta lui Seleucus  
Din fire' o să mă scótă. Tu, selav, ce nu păstređi,  
Credința de cât dóră cât timp ți se plătește!  
Te dai 'napoi acuma? Iti jur că te vei da  
'Napoi și cu dreptate; dar ochii tēi nemernicī  
Ântăiū din sbor voiū smulge. Sclav! Slugă.

[fără suffet!

Și câine laș și josnic!

CESAR.

Te 'ndură, oh! Regină.

CLEOPATRA.

Oh! Cesar, ce rușine nepomenită este,  
Când ai buna voință să vii ca să mă veđi  
Făcând atâta cinste smeritei tēle róbă,  
Să vie'-acéstă slugă a mea să m'înegréscă  
Cu pisma ei scârbósă! Admite, scumpe Cesar,  
C'aș fi pus la o parte chiar câteva obiecte  
De Dómne, ș'alte fleacuri de mică 'nsemnătate,—  
Obiecte de acelea ce dăruim adesea  
Prietenilor noștri: — admite c'am oprit  
Vr'un lucru de valóre, să pot să'l dăruesc  
Octaviei sau Liviei, cu care să m'asigur  
D'a lor bună-voință; — ar trebui ca lucrul  
Să fie dat pe față d'un om crescut în casa'mi?  
Pe Ței! rușinea asta venind după căderea  
Grozavă ce o sufer, zdrobitu-'mi-a ființa!  
(către Seleucus) Te du de lângă mine; scânteia  
[stinsă alt-fel

Va învia 'n cenușa ursitei mele aspre.

D'ai fi un om m'ai plânge.

CESAR.

Supune-te, Seleucu.

(Ese Seleucus).

CLEOPATRA. Cu cât suntem mai falnici, cu-atât să sci.  
[că sórta

Mai aspru ne apasă, căci noi purtăm povara  
Greșelilor ce alții comit.

CESAR.

Oh! Cleopatra,

Nu p'între cele lucruri luate în resbel  
Voiu trece-a ta comóră, nici ce ai arătat  
Nici ce-ai oprit pe seama'ti;—vor fi a télé tóte.  
Și dă-le cui îți place. Mă crede, nu vrea Cesar  
Neguțator să fie cu tine, și tocmelă  
Să facă pentru lucruri de negustori vëndute  
Te 'nveseleșce déră și nu fii asuprită  
De 'nchipuirii urite căci, scumpa mea Regină  
Intențiunea nóstră e să luăm cu tine  
Or-ce orinduielă vei porunci chiar însă-ți.  
Mănâncă, t'odihneșce și vei fi îngrijită  
De un milos prieten. Adio, Dómna mea.

CLEOPATRA. Oh! Dómne și stăpâne!

(Se îngenuchiață).

CESAR.

Nu ast-fel, Dómna mea.

(o ridică).

Adio.

(ese Cesar cu suita).

*Cleopatra*

Mă duce el cu vorba; oh! fetelor, mă'nșelă  
Cu vorbe, către mine să nu'mi fac datoria  
Dar, Charmian, ascultă.

(îi vorbesce la ureche).

IRAS.

Da, Dómna, isprăveșce,

Lumina strălucindă se'ntunecă acuma  
Și ne apucă nóptea.

CLEOPATRA. (către Chamian)

Te du acclo, eară

Chiar am vorbit cu dënsul și totul este gata  
Dar spune-'i să zoréscă.

CHARMIAN.

Mă duc îndată, Dómna.

(Reintră Dolabella).

DOLABELLA. Regina unde este?



CHARMIAN.

Privește 'colo, Dómnă.

(Ese Chamian).

CLEOPATRA. Ear Dolabella?

DOLABELLA.

Dómnă, supus făgădulei

Ce din porunca vóstră jurat'am să observ,  
 Viu să vă spun acésta: că Cesar hotărește  
 Spre Syria să mérgă. Până 'n trei zile déră  
 Pleca-veți înainte cu toți copii voștri.

Deci fă întrebuintare de asta cum vei sci.  
 V'am împlinit dorința ș'a mea promisiune.

CLEOPATRA. Și eu recunoșcintă îți sunt datóre 'n viață

DOLABELLA. Sunt sluga vóstră, Dómnă, căci Cesar vă așteptă.

CLEOPATRA. Îți mulțumesc, adio.

(Ese Dolabella).

Cum ți se pare, Iras?

Cu mine împreună, ca o păpușă 'n Roma  
 Adusă din Egyptet o să te-arate, dragă;  
 Meseriași pe uliți cu șorțuri unsuróse  
 Și fel de fel de scule în mâini ne vor privi  
 Și o să ne îneces suflarea le 'mpuțită  
 De grosolană hrană, ca într'o aburélă  
 Ș'a lor înădușelă va trebui să bem  
 Să ne ferescă Țeii!

IRAS.

CLEOPATRA.

Așa va fi de sigur.

Și o să ne întindă lictori nerușinați  
 Ca cum ar fi otrepe; și cântăreți obsceni  
 Pe străđi cânta vor versuri murdare-asupra  
 [nóstră;

Păiați hazlii pe scenă ne vor improvisa  
 Festinurile nóstre, și vor represinta  
 Umblând beat pe Antoniu, cu un ștregar o-  
 [brasnic

Făcând pe desfránata în rolul Cleopatrei.

Ferescă Țeii, Dómnă!

IRAS.

CLEOPATRA.

Îți spun că este sigur.

IRAS. Nu voiü vedea acesta căci ochii 'mă îi voiü scóte  
Cu unghiile însă 'mă.

CLEOPATRA. E singurul mijloc  
D'ați bate joc de dênși și d'a le nimici  
Absurda pregătire. — Ei, Charmian, venit'ai ?  
(Intră Charmian).

Acum ca o Regină, femeii, mă îmbrăcați,  
Și cele mai bogate veștminte le aduceți,  
Precum eram la Cydnu gătită s'întâlnesc  
Pe dragul meu Antoniu. Iubită Iras, plécă:  
Și, Charmian, acuma ne vom grăbi și noi;  
Sfârșind această trebă o săți dau voie, dragă,  
Să mergi să joci într'una.— Coróna 'mi o a-  
[duceți

Și cele 'l alte tóte. Ce sgomot e acela ?  
(Ese Iras, se aude un sgomot).

(Intră un gard)

GARDUL. Un om e dela țără, ce nu vrea să'l oprim  
De a intra 'năuntru. Măriei Vóstre dice  
Că a adus smochine.

CLEOPATRA. Lăsați 'l dér să intre.  
(Ese gardul).

Ce fapte strălucite se sėvârșesc adesea  
De instrumente vile! El libertate-aduce.  
Sunt hotărită! 'n mine nu e nici o simțire  
De frică femeiescă; din cap p'în în picióre  
Statornică ca piatra nu voiü să șovăiesc,  
Și luna schimbătóre nu e planeta mea!

(Reintră gardul cu un țeran ce aduce un coș).

GARDUL. Acesta este omul.

CLEOPATRA. Il las' aici, și plécă.  
(Ese gardul).

Ai frumușelul verme al Nilului acolo  
Ce fără chin ucide ?

ȚERANUL. In adevăr il am aicea, dar n'aș dori să fiu



eu, acela care să'ți spuie să l atingă, căci mușcătura lui e nemuritoare, și cei ce mor de această mușcătură, nu se tămăduiesc nici o dată, sau în or ce cas foarte rar.

CLEOPATRA. Iți aduci aminte ore de vre unul ce a murit ?

ȚĂRANUL. Foarte mulți bărbați și chiar femei. Chiar eră am auzit de una, o femeie foarte cinstită, dar cam obicinuită să mință, (ceea ce n'ar trebui să facă nici o dată o femeie, de cât în interesul cinstei), ce fel a murit și ce durere a simțit. În adevăr spunea foarte mult bine de acest vermișor: dar acela ce se încrede în tot ce spun muierile, nici o dată nu va scăpa de jumătate din relele ce vin dela dênsele, dar e sigur c'acest verme e un verme foarte ciudat.

CLEOPATRA. Plécă d'aici. Adio.

ȚĂRANUL. Să'ți fie de bine cu vermele.

CLEOPATRA. Adio.

(Țăranul aședă coșul jos).

ȚĂRANUL. Poți să te aștepti, bine înțeles, ca vermele să'și facă după fire.

CLEOPATRA. Da, da. Adio.

ȚĂRANUL. Bagă de sémă, căci vermele acesta nu se pôte încredința de cât în păstrarea persónelor cu minte; căci, în adevăr nu e nici o bunătate într'ênsul.

CLEOPATRA. N'ai nici o grijă, o să bag de sémă.

ȚĂRANUL. Foarte bine;—nu'i da nimic să mănânce, căci nu merită nici o hrană.

CLEOPATRA. O să mă mănânce pe mine ore ?

ȚĂRANUL. Să nu cređi că sunt atit de prost în cât să nu șciu că p'o muieră n'o mănâncă nici dracu. Șciu că femeia e o mâncare demnă chiar de Ței, dacă nu e gătită de dracu,

dar știu asemenea că acești afurisiți de draci aduc cea mai mare pagubă Țeilor în ceea ce privește pe femei, căci din deuce ce primesc aceștia, cinci sunt stricate de dracu.

CLEOPATRA. Ei bine, plăcă. Adio.

ȚERANUL. Plec. Să'ți fie de bine cu vermele.

(Ese țeranul).

(Intră Iras, cu coróna, îmbrăcăminte, etc.).

CLEOPATRA. Dă'mi rochia, îmi pune coróna mea pe cap.  
 Un dor de nemurare d'o dată mă cuprinde;  
 D'acuma nici o dată recoritórea zémă  
 A viței din Egypt nu'mi va atinge buđa  
 Uscată! Umblă iute, oh! Iras și grăbește.  
 Aud p'Antoniu, parcă mă chémă:—da, îl vęd,  
 Că se rēdică, par'că, să laude avēntul  
 Cel nobil ce m'împinge:—da, îl aud că'si rīde  
 De Cesar, și d'acele isbānđi ce Ței adesea  
 Trimet ca mângăiere acelora, pe care  
 Ii urgisesc în urmă. Bărbate, eată viu—  
 Prin vitejia 'mi dreptul câștig să te chem astfel.  
 Sunt numai foc și aer, ear cele-l'alte părți  
 Din mine le dau morței.—Așa,—ați isprăvit?  
 Veniți dar, de pe buđa'mi primiți cea de pe urmă  
 Suflare căldurósă. Ah! Charmian, adio.  
 Un lung adio, Iras.

(Le sărută, Iras cade mórtă).

Pe buđa'mi e vipera? Cum?—ast-fel ai căđut?  
 De poți atīt de lesne să te despartī de viađa,  
 A morței lovitură e numai ciupitura  
 Amantului, ce pișcă și totuși e dorită!  
 Zacī colo nemișcată? Dar ast-fel dispărând  
 N'arāți tu lunei óre prin asta că nu'i demnă  
 Să'i đici măcar adio?

CHARMIAN.

Vē frāngeți, nori, în plóie



Să pot să ȃic cĂ Deii plĂng de înduioșare.  
 CLEOPATRA. Rămas'am de rușine! — de  ntĂlneșce d nsa  
 'Nainte'mi pe Antoniu cu părul creș, acesta  
 Va întreba de mine, și d nsa va primi  
 Cea sĂrutare dulce ce 'mi-ar deschide cerul.  
 (CĂtre vipera ce 'și-o pune pe s n).

FatalĂ lighionĂ cu dinșii 'ți ascușii,  
 Vin' sĂ desfaci mai iute al vieței gingaș nod.  
 SermanĂ jucĂrie umplutĂ cu otravĂ,  
 Te 'nfuri dĂ iute. Ah! d'ai putea vorbi  
 SĂ te aud lui Cesar ȃic nd cĂ'i un mĂgar  
 Lipsit de politețĂ.

CHARMIAN. Oh! Stea ResĂritenĂ!

CLEOPATRA. TĂcere!—nu veđi  re culcat pe s nul meu  
 Pe pruncul care suga s'adórmĂ p'a sa maicĂ?

CHARMIAN. Oh! inimĂ, te frĂnge!

*Cleopatra* E dulce ca un balsam..... răcoritor ca v ntul....  
 Mai lin e.... oh! Antoniu! De ce sĂ mai aștept?  
 (Mai pune o viperĂ pe braț).

Oh! vin' și tu, mai vino.....

(Cade pe un pat și m re).

CHARMIAN. Ce fac în lumea asta, eu, singurĂ? Adio!  
 FĂleșce-te, oh! m rte, cĂci în pĂstrarea'ti zace  
 O fatĂ fĂrĂ s mĂn. V  'nhideți, oh! ferestre  
 Dui se, cĂci pe Phaebus nu'l vor privi vr'o datĂ  
 Lumini așa frumóse.—SĂ'ti  ndrepteđ coróna.  
 Ș'apoi la joc voi  merge.

(  inchide ochii și  ndrepteđĂ îmbrĂcĂmintea, etc.)

(IntrĂ garda).

1-iul GARD. Regina unde este,

CHARMIAN. Incet, cĂ se deșteptĂ.

1-iul GARD. Suntem trimiși de Cesar.

CHARMIAN. Venit'ați prea încet.

(Ia o viperĂ).

Ah! vino, iute, iute! Simt mușcătura ta.

1-iul GARD. Veniți cu toți aicea; au înșelat pe Cesar.

2-lea GARD. Acolo'i Dolabella, trimis de Cesar, cheamă'l.

1-iul GARD. Ce trebă e acésta? Ce s'a întemplat, Charmian?

CHARMIAN. Ce s'a făcut e bine și demn de o Prințesă  
Ce e coborîtore dela atîtea Regi.

Ostașule!

(Cade jos și móre).

(Intră Dolabella).

DOLABELLA. Ce óre s'a întemplat aicea?

2-lea GARD. Sunt mórte.

DOLABELLA. Eat' oh! Cesar, cea ce ai cređut,  
Și ai sosit la vreme să veđi acele lucruri  
Ce ai cercat s'impedici.

Voci. (Inăuntru). Făceți loc pentru Cesar.

(Intră Cesar cu suita).

DOLABELLA. Oh! Dómne, întru'-acésta ai fost un prooroc.  
S'a întemplat ácea ce prevedeau cu frică.

CESAR. Vitéză pân' în mórte, ea 'mi a ghicit menirea!  
Și mândra ei voință 'și alese calea bună.  
Dar cum murit'au óre căci sângele nu curge?

DOLABELLA. Aicea cel din urmă cu dênsa cine'-a fost?

1-iul GARD. Un muncitor ș'atîta ce'i a adus smochine;  
Veđi coșul lui acolo.

CESAR. Atunci e otrăvită.

1-iul GARD. Oh! Cesare, Charmian, femeia cea de 'colo  
Trăia chiar adineóri; eu însu'mi am veđut'o  
Punênd la loc coróna pe Dómna sa cea mórtă.  
Sta tremurând o vreme ș'o dată a căđut.

CESAR. Măreță slăbiciune! D'ar fi luat otravă  
Ar trebui să fie pe din afară semne  
De umflătură. Pare să fie adormită,  
Și gata să cuprindă din nou pe un Antoniu  
In mreja încântată a graciilor séle.

DOLABELLA. Pe sinul ei se vede că sângele a curs,  
Și carnea e umflată puțin,—pe braț asemeni.



1-iul GARD. Aicea vęd o urmă de șérpe, și pe frunđa Smochinelor sunt bale ca'-acelea ce vipera  
In peșcera 'i adâncă de lângă Nilus lasă.

CESAR. Probabil este dără că astfel a murit,  
Căci medicul ei 'mă spuse că dese încercări  
Făcea de morți plăcute. O rădicați d'aicea,  
Și pe femei asemeni luați-le afară.  
Alături cu Antoniu să fie îngropată:  
Nici un mormânt în lume nu va acoperi  
Pereche'-așa măreță. Armata noastră tótă  
Cu pompă și paradă cortegiul va urma,  
Și înapoi la Roma se va întorce earăși.  
Să veđi oh! Dolabella, căci te însărcineđ  
De tóte privitoare la trista datorie.

FINE





TIPOGRAFIA „GUTENBERG“

JOSEPH GÖBL

*23, Strada Dómnei, 25*

BUCURESCI